373/26/13

A BUDAPESTI IV. KERÜLETI KÖZSÉGI
(VÁCI-UTCA 43. SZ.)

FELSŐBB LEÁNYISKOLA ÉS LEÁNYGIMNÁZIUM

TIZENNYOLCADIK

ÉRTESÍTŐJE

AZ 1912—13. ISKOLAI ÉVRŐL.

SZERKESZTETTE
BELLAAGH LÁSZLÓ
IGAZGATÓ.

BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS
HÁZINYOMDÁJA. — 1913 —

A BUDAPESTI IV. KERÜLETI KÖZSÉGI
(VÁCI-UTCA 43. SZ.)

FELSŐBB LEÁNYISKOLA ÉS LEÁNYGIMNÁZIUM

TIZENNYOLCADIK

ÉRTESÍTŐJE

AZ 1912—13. ISKOLAI ÉVRŐL.

SZERKESZTETTE
BELLAAGH LÁSZLÓ
IGAZGATÓ.

BUDAPEST SZÉKESFŐVROS
HÁZINYOMDJA. — 1913 —

3970
1913

I.

HERDER ÉS KANT TÖRTÉNETBÖLCSELETE.

Irta: *Dr. Kelecsényi János.*

1. Herder.

A tizennyolcadik század szinte teremtő erővel hozza fölszínre az emberi gondolkodás igen sok ható s élesztő problémáját: ezek közt a problémák közt egyik legjelentősebb a történetnek, a történeti életnek problémája. Annál jelentősebb, érdekesebb, mert az egész tizennyolcadik század gondolkodását jellemzi valami történetietlenség, a fejlődő élet folytonosságának, összefüggésének meg nemértése. Az angol materializmus, a francia „systéme de la nature-ök", az enciklopédistáknak többé-kevésbbé a tiszta belátásra törekvő matematikai és természettudományos világszemlélete nem alkalmas talaj a történeti gondolkodás megizmosodására. Ez a század nagyon is filozófus, nagyon is meglátja a filozófia problémáinak örök kapcsolódását s ezért bizonyes „sub specie aeternitalis" szempontokból tekint mindent értelmi és természeti szükségszerűségnek: a szellemi élet változó, különböző alakulásai, megújhódásai, mindig más-más fázisai iránt nincs elegendő értéke. Voltaire, sőt Motesquieu történeti munkásságának — bár az utóbbi meg tudja látni a tör-

téneti anyag helyes tagolódását — ítélő, kritikai szempontjuk majdnem merőben csak etikai — még pedig abból az etikából merítik, amely annyira jellemzően szokratikus, ami a tiszta ész, tiszta belátás elveiből táplálkozik.

A történeti élet problémái a maguk óriás perspektivájában, sui generis mivoltukban egy lendületes, rugékony, minden iránt finom megérzésű német gondolkodó szellemben kelnek életre: Herder szellemében.

Gazdag lélekkel és szegényes probléma-örökséggel írja meg nagy történetfilozófiai munkáját. Az első történetbölcseleti problémák felvetője Augustinus volt, a De Civitate Dei két országának megkülönböztetésével; ez a két ország két célt is szolgál: ezek az emberiség történetének a céljai is. A civitas coelestis Isten választottainak országa és az ő utain jár és ő hozzá jut, az ő törvényei és célkitűzése szerint: a civitas tenestris véletlenek, esetlegességek és bolyongások közt távol jár tőle. A civitas coelestis eleven ereje, valósága s középpontja Krisztus, az egész Augustinus-féle történetbölcseletnek pedig az emberiség örök céljait önmagában kitűző Isten.

Ennek az első nagy történetbölcseletnek folytatói Bonnet (Discours sur l'histoire universelle, Paris 1681. és Iselin (Philosophischen Muthmassungen über die Geschichte der Menscheit 1764.) Gianbattista Vico (Principi d'una scienza nuova d'intorno alla commune natura delle nazioni, 1725.) már meglátja a fejlődés általános szükségszerűségét a népek s egyének életében: azt a törvényt majdnem természettörvénynek látja s ennyiben fontosak a gondolatsorai. De korszakait önkényesen veszi föl (érzéki, mitoszi, értelmi ismeretek kora) s nagyon sok benne a költői homályosság és túltengés.[1]

Herder átélő készséggel annyira megáldott szelleme próbál azután a történet filozófia problémáira felelni legnagyobb munkájában. Ez az „Ideen zur Philosophie der

[1] V. ö. Vico általános jellemzéseül: Storia letteraria d'Italia: Concari: Il settecento. VIII. 156 skk.

Geschichte der Menschheit." 1784—1757, években jelent meg, hat részben.

A történetbölcselés úgyszólván személyes és mély pszichologiai eleménye volt Herdernek. Ifjúkora óta ösztönözte a gondolat: az emberiség történetének bölcseletén elmélődni.

„Már igen fiatal koromban — beszéli a mű előszavában [2] — midőn a tudományok berkei még hajnali pompában tárultak elém, gyakran fölötlött az a gondolatom, hogy vajjon, ha a világon mindennek megvan a maga philosophiája és tudománya, vajjon annak, ami bennünket a legközelebbről érdekel, az emberiség történetének, nem kell-e nagyban és egészben philosophiájának és tudományának lennie? Minden erre emlékeztetett engem, metaphysika és etika, physika és term. tan, végre legjobban a vallás. Isten, aki a természetben mindent mérték, szám és súly szerint rendezett el, alakjukat és kapcsolatukat, pályájukat és önfenntartásukat berendezte, úgy, hogy a nagy világmindenségtől a porszemig, a napot és földet mozgató erőtől a pókhálóig egy bölcsesség, jóság és hatalom uralkodik. Aki az emberi testben és az emberi lélek erőiben mindent oly csodálatosan és istenien gondolt el (ha a mindentudást csak távolról is át akarjuk gondolni), hogyan, így szóltam magamhoz, ez az Isten a mi nemünk irányításában és rendeltetésében engedett volna bölcsességéből és jóságából és itt nem volna terve? Vagy ezt elakarta előlünk rejteni, miután az alsóbbrendű teremtésben annyit megmutatott örök tervének törvényeiből."

Ifjúságának gondolata elkisérte Herdert egész életében, ez érteti meg velünk oly igen különböző tanulmányait, ez érlelődött meg a történet philosophiát organizáló nagy munkává. Ebben a munkában összpontosította minden erejét és bőven nyújtja egy óriási szellemnek, egy szerencsés adományokkal bíró szellemnek, s egy csodálatos műveltségnek kincseit.

---

[2] I. G. v. Herders sämmtliche Werke. III. Band. Wien 1830. Vorrede X. és kk. XII.

Könnyű ebben a munkában különböző hibákat találni.[3] A gondolat néha nincs szabatosan kifejezve, a stylus csapongó, az alaptételt sokszor szem elől téveszti vagy hamisan formál és következtet; visszaél az analógiákkal, a civilizátió felsőbb fokait ki nem elégítő modorban tárgyalja, mindazonáltal az általános észrevételek bősége, igazsága, az ismeret bősége és pontossága, az érzés bizonyos egyetemessége tőle soha meg nem tagadható.

A kritikai traitee dominée Herdernél, nem lehet az abstract philosophálás álláspontja. Herder nem parexcellence abstrakt philosophus, mint Kant, Hegel, Fichte, Herder alkotó szempontja, már a dolog természete szerint konkrétebb, tapasztalatibb irányt jelöl. Ő a természet és ember közti viszonyokat keresi, igen pontosan és igen nagy arányokba.

E főszempont megjelölésével — melyre alább bővebben visszatérünk — áttekinthetjük a mű tartalmát. A 20 könyv és 118 fejezet tüzetes elemzése adott viszonyaink közt lehetetlen, így tehát csak a legáltalánosabb ismertetésre szorítkozom, az áttekintésben követvén Flint tömör összefoglaló szempontjait.

Az első könyvben a földdel, mint az ember lakóhelyével foglalkozik. Csillag a csillagok között, egyike a közbülső planétáknak, áttekinti a revolucziókat, amelyen átment, gömb alakja van, ködkör lepi körül, a féltekéről. A második könyvben (a növény és állatvilág viszonyáról az emberhez szól kiváltképen.) Kimutatja, mennyivel felsőbbrendű az ásvány az alaktalan dolgoknál, a növény az ásványnál, az állat a növénynél, bizonyos állatfajok másoknál. A kiválóságot olyan tulajdonságok határozzák meg, amelyek az emberben is feltalálhatók: az ember középpontja az egész földi teremtésnek, uralkodik egy isteni elvből fakadó erő által, amely benne él. Szembe állítja és összehasonlítja az ember testi és szellemi képességeit az állatokéival, s ebből az összehasonlításból

[3] V. ö. — legteljesebb — Flint kritikája. The philosophy of history in Europe Vol. I. The philosophy of history in Germany (1874.) Chap IV. Franc. ford. Carran.)

azt a következtetést vonja, hogy az ember okoskodásra, a művészet gyakorlására és a nyelv terjesztésére teremtetett — hogy szabad legyen, hogy elterjedjen az egész földön, a humanitás, a vallás, a halhatatlanság céljából; elmélődik azon, hogy az ember itt a földön nem éri el azt a célt, — miután hiányos és elégtelen a mód, — amelynek, miután képessége alá van rendelve; megfontolja azokat az általános igazságokat, hogy a külső természet is, épúgy mint az emberi élet, különböző sphaerái a formáknak és képességeknek egy zárt és folyton fejlődő sorát mutatják, kifejti, hogy a természetben nincs erő megfelelő organum nélkül, s egy organum sem erő önmagában, hanem csakis eszköz, amely által egy halhatatlan erő működik. Ezek után arra a következtetésre jut, hogy a földi élet csak az előkészület állapota; a jelen emberiség csak bimbója egy jövendő virágnak.

Azután leírja az emberi nem különböző változatait, s kideríti, hogy a világon csak egy emberi faj van,ez módosult és a természetben alkalmazkodott a különböző klimák alatt; az emberi igények változnak az államformával és éghajlattal, de az érzékek kevésbbé durva használata általában jellemzi az emberiséget; a képzelődés kialakulása szintén az államforma és az éghajlat hatása, amelyek mellett folytonosan hat rá a hagyomány is; az értelem gyakorlati használata mindenütt az élet szükségleteinek befolyása alatt fejlődött; az ember érzelmei és hajlandóságai mindenütt leszármaztathatók szervezetéből és a környezet körülményeiből, amelyek közt él; végül boldogság mindenütt van, bármi éghajlat alatt.

Miután kimutatta a két első könyvben az ember viszonyát a világegyetemmel, a földdel, kimutatta az egyszerű emberi nem széttagolódását s hivatását a folytonos tökéletesedésre, azt fejtegeti, hogy az emberek nem elszigetelt egyedek, amelyek csak önmaguktól függenek, vagyis belső világuktól, hanem bizonyos egységet alkotnak, egyik a másiktól függ, az összekapcsoló emberi természet folytán — senki sem válhatik maga-magától egészen emberré, hanem szükség van a szülők, a tanítók, a honfitársak

közreműködésére; hatnak az ősök, a faj — senki sem tudja magát kivonni a hagyományok alól, egy erkölcsössé tevő vagy korrupt civilizáció hatásai alól. A nyelv hatalmas eszköz, ennek segélyével terjed el mindenfelé a művészet és a tudomány, amiket az ész és az utánzás teremt. A kormányformák szilárd rendszerek az emberek között, legnagyobbrészt öröklött tradiciók folytán, mint valami láncszemek, úgy fűződnek ezek a traditiók egymáshoz, az elsőt szerencse vagy bölcsesség, erő vagy jóság kovácsolta. A vallás a földön a legrégibb és legszebb hagyomány, a vallás vitte be valamennyi nép közé a civilizáció és a tudomány első elemeit.

A következő fejtegetések tárgya: hol volt az emberiség első lakó és művelődési helye. A műveltség és történelem menete bizonyságot ad, hogy az emberi nem Ázsiában keletkezett. Bizonyítja ázsiai hagyományokkal az ember eredetéről, és a világ teremtéséről — bizonyítja azzal, amit ő a legrégibb írásbeli hagyománynak nevez az emberi nem keletkezéséről, s ez a mózesi teremtés történet. Ezt három hosszú fejezeten át tárgyalja.

Az eddigiekben eredetében kereste a minden emberrel közös humanitást. A tíz utolsó könyvben a történet folyamán való kifejlődést keresi, s ezért mintegy vázlatát adja az egész történelemnek, áttekintve először a keleti népek, majd a rómaiak, görögök történetét 16-ik könyvben adja, a kisebb népek történetét (baskok, gallok, finnek; itt található rólunk magyarokról tett közismert baljóslatú nyilatkozata), majd a német, szláv és idegen európai népeket tárgyalja. A 17. könyvben a kereszténység eredetét, elterjedését, a 18-ban a középkori birodalmakat fejtegeti, az utolsóban az általános művelődéstörténeti jelenségeket vizsgálja: a kereskedelmi jellemet, a lovagság szellemét, a keresztes hadjáratok következményeit, az európai kultura szellemét.

Az utolsó 10 könyv közül philosophiai szempontból legérdekesebb a 15-ik könyv, amely Herder tört. phil. legfőbb eszméjét, a humanitást tárgyalja. Értelméről a kritikai résznél szólunk bővebben, most csak alaptételeit ismertetjük:

I. A humanitás az emberi természet célja, Isten e céllal nemünknek kezébe adta sorsát.

II. Minden zavaró természeti erő nemcsak aláveti magát az idők folyamán a megtartó erőknek, hanem az egész teljesítésére is szolgál.

III. Az emberi nem rendeltetése a kultura többféle fokán többféle változással keresztül menni; de igazi jólléte egyedül és lényegesen az észből és méltányosságból fakad.

IV. Belső természetének törvényei szerint az idők során az értelemnek és méltányosságnak is több helyet kell az emberek közt elfoglalnia és a humanitás számára tartósabb állapotot igényelnie.

V. Egy bölcs jóság mutatkozik az emberek sorsában, azért nincs szebb érdem, nincs tartósabb és tisztább szerencse, mint ennek szellemében eljárni.

Herder munkájának uralkodó jellemvonása a pszihologiai és fizikai tényezők annyira egyetemes tekintetbevétele s a történelemnek belőlük való leszármaztatása, továbbá a fejlődés gondolatának bár burkolt, de határozott hangsúlyozása.

Vannak kiváló gondolkodók, aki az Ideen épen ezen sajátságainál fogva Herdert tartják a történetbölcselet, mint szoros értelemben vett tudománynak, megalapítójának. Valamely tudomány megalapítója ugyanis az, aki a problémák bizonyos köréről elsőnek veszi észre, hogy különösebben összetartoznak, külön egészet alkotnak, s ez összetartozásukat tudatosan ki is fejezi.[1]

A szellemi tudományok ismeretelméletének igazi megalapítója és kutatója, Dilthey, azonban általában tagadja a történetfilozófiának (a szociologiával együtt) tudomány-mivoltát. „Philosophie der Geschichte und Sociologie sind keine wirkliche Wissenschaften."[2] Dilthey a történetfilozofiában mindig csak a theologia visszhangját véli hallani; nincsenek ugyan dogmái, de vannak

1 V. ö. Bernheim Lehrbuch d. Historischen Methode u. d. Geschichtsphilosophie 3., Leipzig, 1903., 642. s. v., Wundt: Logik 3. III. 445. v.

2 Einleitung in die Geisteswissenschaften, 1883. I, 108.

benne ezek helyett abstract fogalmak s ezek határozzák meg a történet célját és folyamát.[1] Ilyennek tartja a humanitás fogalmát is Herdernél.

Herder munkájának alapeszméjét s módszerét tekintve Diltheynek tökéletesen igaza van. A részletekben bármennyire gazdag és körültekintő megfigyelő is Herder: a munka alapelve mégsem elég pozitiv s nagyon hajlik a metafizika felé. Felsőbb, célkitűző erők, lények irányítják az emberiséget, létük szabályozza az emberi lét tökéletesedését, kell-e ennél metafizikaibb meggyőződés? A theologus Herdernél szinte magától értetődő ez a gondolkodás mód.

Ha a metafizikai célkitűzéstől elvonatkozunk, de ezt Herderrel nem lehet tenni, csak őt másítva, helyesbítve: akkor a humanitás irányban való fejlődés, tökéletesedés igen jelentős fogalmat föd. A humanitás megvalósítása távoli dolog: még nincs meg, de eljut hozzá az emberiség, el kell jutnia. Miért? Talán az emberi szellem tertmészetében gyökerezik ez a kellék? Hiszen akkor nagy egyetemes emberi *értéket* jelöl: mondhatnók, a történeti fejlődés értékét. És így a történetbölcselet alapjául végtelen perspektivájú tudomány elmélet szolgálna: az értékeké, a normativ, az örök kellést jelentő, az örök tökéletesedést, fejlődést jelentő tudományelmélet.

Ezekre a gondolatokra legalább is eleven impulzust ad Herder gondolatsora. De metafizikai abstraktio mellett van még egy másik nagy hibája is: nem látja a történeti élet *qui generis* pszichologiáját. Azt az objektiv, minden más megnyilvánulásától a lelki életnek különböző *történeti hatás, élet és világösszefüggést*, melynek Dilthey az ő történetelméletében olyan klasszikus elkülönítését s alapvetését adja. Herder csak az általános pszichologiai területen mozog; legföljebb a *morális* tudattartalomba mélyül el jobban s inkább ez a kiinduló pontja.

---

[1] Kornis Gyula: Dilthey történetelmélete, 1913.

Részlet-problémái közül legérdekesebb a fejlődés, a lélek és az univerzalizmus problémái.

Eugen Kühnemann[1]) illúzióanak nevezi azt a gondolatot, hogy Herder a történetphil. alapítója,különösen a fejlődés felfogás szempontjából. „A fejlődés felfogás tudományos megalapítása szempontjából — úgymond — nem kevesebb hiányzik Herdernél, mint minden, ami ehhez kell.“ [2])

Ez az itélet nagyon relativ kérdés először is mit ért Kühnemann tudományos megállapításon? Ha talán ezt a legexaktabb értelemben veszi: akkor kérdéses, hogy ma is lehet-e szó tudományos értelemben vett megállapításról? Ha a modern fejlődésfelfogásos gondolat helyes értelmét abban keressük és abban is találjuk, hogy a történeti életnek van valami célja, ami felé fotyton tökéletesedve halad: akkor Herdernek joga van e gondolat első szerzői jogára. Ha pedig természettudományosan fogjuk föl ktzárólag a fejlődést: akkor történetfilozófiailag nincs miről beszélnünk, s a szellemi élet területei összekapcsolhatlanúl mások.

Herder lélekeszméje nem könnyen érthető. Visszautasítja a materialismus felfogását — itt persze nem valami szigorúan determinált tankönyvi fogalomra gondolunk, hanem arra a jelentős történetileg kialakult világfelfogásra, amelynek kifejlődését és a philisophia történetében oly fontos szerepét Friedrich Albert Lange klasszikusan fejezte ki nagy művében — Herder lélekeszméje korántsem e világfelfogás terméke; azonban a substanciális lélekfelfogástól szintén távol van. A lélek erő az ő philisophiájában. Nem azonosítja az organizmussal, vagy ennek functiójával, ellenkezőleg, lélekeszméje principium jelentőségű, amely formája és átszellemiti az organikus anyagot, mindazonáltal a többi erőhöz hasonló, csakhogy magasabb szférában müködik, bonyolultabb és finomabb lényegében az élet legrejtettebb mélységének kitarthatatlan elme. Úgy működik a testben,

[1]) Preussischer Jahrbücher 1894. 7. H. 342. Abt.
[2]) 3580.

mint a legfinomabb egy megmérhetetlen erőtömegből, amely erőtömeget igazgat, ellenőriz. Hogy működését akadálytalanul kifejthesse, megnyilatkozásában az organizmussal teljes coincidenciában van.

Ebből az elméletből nem látjuk a lélek szuperioritását, azt a szuperioritást, amelyet Herder feltételez azáltal, hogy az emberi szellemet képesnek tartja szabad elhatározásokra és haladásra. Egy lényegében a fizikai erőktől nem, csak fokozatilag különböző valami hogyan lehet szabadon elhatározó, vagy emberiséget folytonos fejlődésre képesítő! Ezt a kérdést Herder meghagyja nyilt kérdésnek. És igy a folytonos haladás, fejlődés gondolata nála inkább nagy intuició, mint szabatosan kiformált rendszernek szigorúan logikai következménye. Sokkal világosabb az egyetemes nevelés gondolata. Az emberi nem története a szociálidítás és hagyomány egy láncolata, az ember egész emberré nem lehet a nevelés nélkül amit az elődök, a hagyományok gyakorlata rá gyakorol.[1]

Igy az egész történet mint egy nevelési folyamat tünik föl, a föld mint valami iskola.

Az emberiség egészébe való belenevelés gondolatai involválja mintegy a kozmopolitizmus gondolatát és tényleg Herder sehol sem hangsúlyozza a nemzetiességet. De nem volna helyes az ő egyetemes irányával nacionalizmust szembe állítani. Flint igen szellemesen mutat rá[2] a germán nép szellemének épen azon tulajdonságára, hogy bizonyos egyetemes szimpatiával viseltetik az idegen eszmék iránt, de épen a germán nép át is tudja hasonlitani azokat Psychologiailag érdekes adalék Herder egyetemes irányához.

---

[1] R. Eucken: Lebensanschaungen Grosser Denker. 3900. abban találja Herder legnagyobb jelentőségét, hogy az emberi életnek egészére törekszik, s minden erőnek harmoniájában egy egyetemes emberiség ideálját állitja föl, s megállapítja az egyéni élet nagy összefüggéseit a történeti és társadalmi élettel.

[2] J. m. 85. 6.

2. Kant.

Ugyanabban az évben, mikor Herder művének első kötete megjelent, látott napvilágot Kantnak egy történetphilosophiai kis értekezése is: Idee zu einer allgemeinen Geschichte in weltbürgerlicher Absicht.[1]

A bevezetésben eszmemenete a következő:

Metafizikailag bármily theóriáját is valljuk az akaratszabadságnak, a jelenségekben természettörvények hatnak. A látszólag önkényes cselekmények tömegét is, amelyek a történelmet teszik, term. törvényeknek kell szabályozni, melyek érvényesülnek is az emberi cselekvésben, bár öntudatlanúl. E cselekvésekben elrejtett törvényszerűség magyarázóját, természeti tervét keresi, amely megmagyarázná, hogy lehetséges a terv nélkül cselekvő emberek határozott terv szerint megvalósuló története?

A kérdésre 9 tételben felel.

1. tétel. Minden természeti képességünk teljes és célszerű kifejlődésre van szánva. Következik a célok szerint működő természet fogalmából; ha ez a tétel nem áll, céltalanúl játszó természettel állunk szemben.

2. tétel. Az emberben természeti képességei, melyeknek célja az, hogy értelmét használhassa, csak a közösségben fejlődhetnek ki teljesen, de nem az egyénekben. A véges életű ember maga az értelem használatának határtalan számú módját önmagától meg nem tanulná, elég a közösség szüksége.

3. tétel. A természet azt akarta, hogy az ember mindent, ami léte állati részének mechanikus berendezését meghaladja, maga magából teremtse elő. S ne legyen része semmi más boldogságnak vagy tökéletességnek, mint amit őmaga, az ösztöntől szabadon, értelme

---

[1] Berliner Monatschrift, November S. 386—410. — Hartenstein-féle kiadás IV. k. 143—157.

által teremtett. A természet semmit sem tesz hiába, bölcs ökonomiával adta az értelmet és az akaratot az embernek, hogy gyakorolja ezeket a képességeket, hogy eleget tegyen ezek által szükségleteinek. Van elég akadály, amin gyakorolhatja e képességeit; mert korántsem az a természet célja, hogy az ember magát jól érezze, hanem hogy e képességeinek gyakorlása, fejlesztése, tökéletesítése által méltóvá tegye magát az életre és a jólétre. S mintha úgy akarta volna a természet, hogy a jólétnél is többet érjen az ember önmaga értékének helyes ismerete.

4. tétel. Az az eszköz, amelyet a természet arra használ, hogy az emberi képességeket működésbe hozza, ezek antagonizmusa a társadalomban, amennyiben ez az antagonizmus végül a társadalomban mégis ennek törvényes rendjévé lesz.

Ez az antagonizmus egy nem társuló társulási hajlam (ungesellige Geselligkeit). Az ember általános szimpatiával viseltetik embertársai iránt; de magánérdekei konfliktusokba sodorják. A természetnek szüksége van ezekre a konfliktusokra, mert így jő létre az ember haladása.

Ha ezek a konfliktusok nem volnának, ha az érdekek nem ütköznének, az emberek oly békében élnének, mint az arkádiai pásztorok, olyan békességben, mint a barmok, amiket legeltetnek s nem volna több intelligenciájuk és energiájuk sem.

5. tétel. Az emberiség számára a legnagyobb probléma, aminek megoldására a természet kényszeríti, egy, az igazságot általánosan megvalósító polgári társadalom.

A polgári társadalmat nem lehet tökéletesen kormányozni, csak ha oly politikai alkotmányt találnak, amely egyik egyén szabadságát harmoniába tudja hozni másokéval. A szabadság ugyanis nem függetlenség minden törvénytől; megvannak a maga föltételei és határai és nem létezhetik, csak olyan államban, ahol ezeket figyelembe veszik. A társadalmi együttlétben az ember vágyait a szabadság iránt, érintkezésben a másokéval, hasonlítja

a fák azon törekvéséhez az erdőben, hogy — levegőt és fényt keresvén, egymásfölé nőjjenek — és szépen, egyenesen nőnek; míg azok a fák, amelyek szabadon elszigetelten hajtják ki ágaikat, mereven és görbén nőnek.

6. tétel. Az előbbi tovább fejtése: az általánosan igazságos polgári társadalom problémája igen nehéz, ezt fogja az emberiség a legkésőbb megoldani. A nehézség abban rejlik, hogy az ember állat, ha másokkal közösségben él, úrra van szüksége. Az ember ugyanis visszaélne szabadságával, kell fölötte egy úrnak uralkodnia, aki korlátokat szab a szabadságnak.

De honnan vegye az emberiség ezt a korlátokat szabó urát? Csak önmagából. Ennek is embernek kell lennie. Ez megint visszaélhet a szabadságával azért fölötte is kell úrnak lennie. A legfőbbnek igazságosnak is kell lennie magával szemben s mégis embernek kell lennie. Azért oly roppant nehéz ez a föladat és tökéletes megoldása lehetetlen is.

Olyan görbe fát, mint az ember — ezzel a hasonlattal él — nem lehet egész egyenesre gyalúlni.

És nagy időnek kell eltelnie, míg csak megközelítő megoldást is találnak, azért is, mert e megoldáshoz a jó alkotmányról való helyes fogalmak, nagy tapasztalat és főképen ezek befogadására való jóakarat szükséges; ez a három tulajdonság azonban nagyon nehezen találkozik össze és ha megtörténik is ez a találkozás, csak nagysokára, sok hiábavaló kisérlet után.

7. tétel. Egy tökéletes polgári alkotmány megvalósításának problémája egy törvényes külső államviszony problémájától függ és az utóbbi nélkül meg nem oldható.

A korlátlan szabadságban élő kis államok egymással meg nem férték; a folytonos összeütközés elkerülésére egyesültek nagyobb állammá. A teljes nyugalom akkor állna be kaszt szerint, ha a népek egy nagy konföderációban egyesülnének; ez a szövetség, kollektiv ereje által megoltalmazná minden tagját, a leggyöngébbet is. Minden háború egy-egy kísérlet arra, — habár nem az ember, hanem a természet szándékából — hogy új állam-

viszonyokat hozzon létre, régieket széttördelve, amelyek megint új revolucziókon mennek keresztül, míg végre egységes polgári állammá válnak, mely képes önmagát önmagától fönntartani. E cél fölött kételkedni annyi, mint elismerni a természet rend célosságát a részekben és állítani céltalanságát az egészben.

Nem tartozik szorosan a tétel kifejtéséhez, de *Kant* filozófiai egyéniségének etikai alapvonásához, amit újabb filozófia történetírók (Remouillet) kedvvel emelnek ki érdekes adalék a Rousseau egyik főgondolatához fűzött reflekszió ja. Mielőtt, mondja, az államszövet ség eszméje megvalósulua, az emberi természet a legsúlyosabb bajokat viseli el bár a *külső jóllét* látszatával; és Rousseau nem járt el helytelenül, midőn a vad népek állapotát kiemelte. Jelen állapotunkat klasszikusan jellemzi, azért e jellemzést eredetiben idézem: Wir sind im hohen Grade durch Kunst u. Wissenschaft cultivirt. Wir sind civilisirt bis zum Ueberlästigen, zu allerlei gesellschaftlicher Artigkeit und Anständigkeit. Aber uns für schon moralisirt zu halten, daran fehlt noch sehr viel.[1] Kifejti továbbá, hogy a moralitás eszméje a kulturához tartozik ugyan, — de mit értenek olyan kulturális moralitáson? A tisztelet szeretetét (Ehrliebe) és a külső illedelmességet, — ez pedig csak is polgárosultság (Civilisierung). S ebben a tekintetben nem várható javulás addig, amig az államok, terjeszkedési tervekre pazarolják erejöket s így megakadályozzák polgáraik gondolkodásmódjának belső kiképzését. Pedig minden jó, ami nem a morális érzületből sarjadnak, csak merő látszat és csillogó nyomorúság.

8. tétel. Az emberi nem történetét úgy lehet tekinteni, mint a természet egy rejtett tervének megvalósítását, hogy egy belsőleg és ezen célra külsőleg és tökéletes politikai alkotmány jöjjön létre, mint az egyedüli olyan állapot, amelyen valamennyi term. képesség teljesen kifejlődhetik az emberiségben.

---

1 Hartenstein. IV. 152.

A philosophiának is megvan a maga chiliasmusa, olyan, amelynek megvalósítására már szükséges az eszméje, bár távolról, tehát az csak merő álmodozás. Csak arra jöhetünk rá, amit esetleg a tapasztalás felfödöz a természet terveiből. De ez roppant kevés. Amíg a természetnek ilyen terveket eláruló pályája megismétlődik, oly keveset tapasztalhat az emberiség, hogy csak annyi joggal következtethet, mint az eddigi megfigyeléseiből a napnak arra a pályájára, amit bolygóival együtt megfut az egész csillagrendszerben. Különböző körülmények részben nem is kereskedelmi érdekek kölcsönös függése szükségessé teszik a polgári szabadságot minden állam belsejében és a békés viszonyt az egyes államok közt s így följogosítanak arra a reményre, hogy as ok revolució és átalakulás után a természet megvalósítja a főcélját a nemzetek szövetsége által, amelynek ölében az emberi nemnek minden természetes képessége elérheti teljes kifejlődését.

9. tétel. Lehetséges és szükséges egy oly philosophiai kisérlet, amely az általános világtörténetet a természet bizonyos terve szerint dolgozta föl, azon terv szerint, amelynek célja az emberi nem tökéletes polgári egyesítése.

Habár idegennek is látszik, hogy azon eszme szerint fogjuk föl a történetet: miképen kellene mennie a világ folyásának, ha bizonyos értelmes célok szabályoznák — ez talán inkább regénybe való. Ha azonban az ember figyelembe veszi, hogy maga a természet is — még az emberi szabadság látszólagos játékában is — bizonyos terv szerint jár el, akkor a történés látszólagos agpreghtumában is könnyű vezérfonalat találni és így rendszerbe hozni azt. Rámutat arra, hogy egy-egy nagy nemzet állam formája, hogy hatott a másikra is: a görög a rómaira, ez a barbárok által allapított államokra — ezen a nyomon kutatni lehet egészen a mai napig. Ez a világtörténeti folyamat kifogja deríteni azt, hogy melyik államforma mennyit hatott a népek javára, urrátételére, majd ismét sülyedésére és szétzilálására. Így a természet tervét igazolhatják — s e tervet előre láthatják. Ennek kell a

történelem felfogásában az uralkodó nézőpontnak lennie, mert mit használ, ha a teremtés bölcsességét csodáljuk az értelmetlen lényekben s a történet maga a legfőbb bölcsesség nagy színterének része, megoldatlan kérdés marad, melynek megoldását egy más világban keressük.

A történet philosophiájára vonatkozólag találkozunk néhány reflekxióval Kantnak Herder művéről írt kritikájában is Recensen von J. G. Herder's Ideen zur Philosophie der Geschichte der Menschheit. Allgemeine Literaturzeitung 1785 Jena. A három bírálat közül az elsőben Herder művének első részét vizsgálja. Mindjárt bevezetőleg dicséri a szerző egyetemes irányú szellemét; hogy a tudomány annyi tanítását egyesíteni s asszimilálni tudja magában, s mások szellemét is tudja táplálni vele. A történet philosophiájánál nem a fogalmak meghatározásának logikai pontosságában, az alaptételek gondos megkülönböztetésében és szemelőtt tartásában nyilatkozik, nála a történet philosophiája gyors, sokat átfogó pillantás, jelentős képessége van analógiák föltalálásában, érzelmeivel át tudja hatni tárgyát — ez mindig inkább föltalálható nála, mint a hideg ítélő képesség.

Ezután pontos tartalmi átnézését nyujtja a mű első részének. Megállapítja e rész legfőbb eszméjét: az ember feljes kifejlődése egy magasabb létre, a természet fejlődéstől vett analógiák alapján. Igen, de a természetben különböző lényekben nyilatkoznak meg a fejlődés különböző fokai, az ember pedig mint ugyanazon egyed halad át azokon.

Herder fölvesz az organizációra ható bizonyos szellemi láthatatlan erőket és ezzel magyaráz. Ez nem egyéb mint azt, amit az ember nem ért, olyasmivel magyarázni, amit még kevésbbé ért. Herder a tapasztalat világából sokszor eltéved a költészet és olykor a dogmatikus metafizika területére, bárhogy tiltakozik is ez utóbbi ellen. A tisztán spekulativ és tapasztalatilag semmiképen sem igazolható philosophiához tartozik az organikus erő egységének, s ezen erő maga-magát kialakító voltának eszméi.

Befejezésül kiemeli a szerző bátorságát, amely nem engedi hogy állása (H. egyházi állására céloz) befolyást gyakoroljon philosophálására s a műben olykor mutatkozó homályosságot és bizonytalanságot azzal menti, hogy maga a természet is titokzatos homályba burkolódzik e téren.

A második közlemény címe „Erinnerungen der Recensenten der Herderschen Ideen zu einer Philosophie der Geschichte der Menschheit über ein im Februar der deutschen Mercur gegen diese Recension gerichtes Schreiben." Ez antikritika szerzője Ludwig Reinhold volt. Hartenstein IV. 181.

Reinhold Kant bírálatának különösen azon részében, ahol az Herdernek a fejlődéstjelző fokait az emberek merészen összekapcsoló ideájáról azt írja, hogy ilyen ideáltól az értelem visszaretten — ebben a helyében Reinhold valami matefizikai ortodoxiát látott. Ez szembetünően erős félreértés, Kant úgyszólván nem is ad érdemleges cáfolatot.

Herder műve második részének bírálatát a harmadik közleményben adja. Főbb kritikai megjegyzései a következők:

A raceokra való beosztás szinek szerint nem szerencsés gondolat.

Herder az emberek között való klimatikus különbség okának egy genetikus erőt vesz föl. Ezzel akarja helyesbíteni az evoluciosystema és a tisztán mechanikus befolyás eszméit. Kant kész ilyen genetikus erőt elismerni, de nem abban az értelemben, hogy ez kezdetben megteremtett és alkalmilag kifejlődő valami, hanem pusztán a természet megnyilatkozásainak bizonyos elkülönítése, amelyeket azonban alapjában nem tudunk megfejteni.

Amennyiben a tradició kezdeteit Herder egy világfölötti őshatalomtól származtatja; a természet és az értelem ismerőútján kivül fekvő ilyen területre Herder nem követheti.

A kritika befejező részében találkozunk a legérdekesebb reflekziókkal. Herder ugyanis a második rész

160. oldalán így ír: „Ein zwar leichter aber böser Grundsatz wäre es zur Philosophie der Menschengeschichte: der Mensch sei ein Thier, das einen Herrn nöttig habe, und von diesen Herrn oder der Verbindung derselben das Glück seiner Endbestimmung erwarte." Ez természetesen vonatkozik Kant elméletére az államviszonyok tökéletesítő hatásáról. Herder ezzel szemben utal továbbá arra, hogy a természet is előbbrevalónak tartotta az egyes ember boldogságát, mint a komplikált társadalmi célokat. Igen, mondja Kant, de nem a boldogságot, egyesek viszonyos boldogságának árnyképét tekintjük, hanem az emberiség tevékenységét, kulturális haladását és ennek termékeképen az emberi jogok szerint való alkotmányformát. Végül filozófusi derüvel megjegyzi: „Jener Grundsatz ist also nicht so böse, als der Verfasser meint. — Es mag ihn wohl ein böser Mann gesagt haben."

*

Kant vezető gondolata: egy ideális emberi közösség, egy ideális állam, mint „Leitfaden a priori", apirori vezérfonál, igazító, szabályozó az emberiség életének történeti megnyilvánulásaiban. Az „apriori" mindjárt sok mindent világossá tesz előttünk. Kant rendszerének ez a jellemző alapvetése itt sem maradhat el. Apriori a tiszta ész, a gondolkodást szabályozó elvek összesége, aprioriak az erkölcsi elvek, az erkölcsi élet normái, sőt apriori az ízlés itélete is. De ezek mind az emberi szellem természetében rejlenek, s a megismerés egy-egy nagy területét szabályozzák. A történeti életnél pedig az apriori valamilyen létező alakjában jelenik meg: az ideális állam alakjában. Hát lehet annak, aminek állami, tehát történeti, tehát fejlődésében, alakulásában változó élete van, apriori szabályozó jelentősége? Vagy föl kell tételeznünk egy geometriai merevségben s változatlanságban mozdulatlan államot? Ez önkéntes fogalomalkotásnak beválhatik, a történeti élet tapasztalatához képest igazán csak halvány idea.

De Kant talán kifejezésbeli, végső eredménynek tekinti ezt az állam ideált. Hiszen azt mondja, hogy az emberiség történeti életében mint valami természeti törvény hat az ilyen állam kialakálásának a szükségessége. De milyen természetű természeti törvény ez? Pszichologiai, vagy talán csak ez értelem egy ideája nagy és szükségszerű emberi elképzelések egyike, olyan, aminőket az érzelem dialektikája sorol föl? Hogyan ismerjük meg? Mi a történeti élet s hogyan viszonylik hozzá az emberi szellem?

Ezekre a kérdésekre Kant adós marad a felelettel. A természet, erkölcs s a szép megismerésének elmélete mellett kell, hogy legyen a történet ismerésének is valami suigeneris problémája. Ennek a fölismerésére, megsejtésére mutat Kant történetfilozófiája. De nem keresi a történeti élet sajátos területét: tiszta logikai módszerével próbálkozik; pedig ennek merevsége, matematikai jellege homlokegyenest ellenkezik a történet eleven, változó, lüktető mivoltával.

A történeteket nem lehet egy szabályozó elvből s annak az egyenes vonalnak irányából megérteni, aminek irányában a fejlődésnek történnie kell: lehet, sőt kell hogy ilyen szabályozó elvek legyenek, de előbb tisztán kell hogy előttünk álljon a történeti élet a maga sajátságaiban, összefüggéseiben. S e szempontokból Herder többet nyújt, mint Kant: mily gazdagon, bőven sorolja föl lehetőleg s tudása szerint mindazokat a pszichologiai s fizikai tényezőket, amelyek a történeti életet befolyásolják s irányítják.

Herder és Kant kisérletei jelentős fejlődés pontjai a történet-elmélet kialakulásának. Egyik metafizikai célkikötéseken át, sok mindent meglát a történeti életből, a másik ennek metafizikától távol, az egyetemes emberi tudatból leszármazattható szabályozó elveit keresi. A metafizikai irány föl fog még éledni Hegel történetbölcseletében: itt a kozmikus intelligencia fokozatos ébredése fogja megmagyarázni a történeti fejlődést; Schleiermacher ismét föleleveníti a természetfölötti célkitűzés eszméjét. Fichte

a célszerűség elvét látja a történetben megvalósulni; e célszerűség alapja az erkölcsi törvény.

Kant, Hegel, Fichte elméletei megfelelnek a filozófiai általánosság követelményének: nagy, általános, egyetemes érvényű elveket vesznek föl a történet magyarázatául. De van még egy ilyen fontos problémája a történetnek: események, szereplők, korok egyéni különbözősége. Fichte meglátja ezt és utal is rá: Herder ezzel már tisztában volt; erre vallanak gondos, részletes, egyes népeket, korokat megkülönböztető leírásai.

A történeti élet egyéni, egyszer megtörténő, kialakuló sajátságait teljes tudományos pontossággal s apparátussal később Ranke vizsgálja. A történeti lélektant a maga sajátos összefüggéseiben, megnyilvánulásaiban az egyéni megértéssel kisérli megértetni Dilthey.

Mindez a történeti élet tudattartalmának tudományos földerítése. A pszichologia nagy útmutató, bevezető jelentősége ezen a téren is nyilvánvaló. A megértő, leíró pszichologia kialakulása hozza meg a történeti élet mivoltának átértését is. És ehhez a pszichologiához, leírásaihoz, empirikus anyag gyűjtéséhez nagyon sok érdekes adalékot szolgáltathat Herder.

De a tudomány elmélet teljessége szempontjából nem állhatunk meg még oly tüzetes leíró, a történeti jelenségeket — csak mint tapasztalati jelenségeket — rendszerető, megértető pszichologiánál. A történeti élmény még oly pontos és finom utánaélése sem fog soha határozott választ adni a történet jelentésére nézve. Keresni kell s keresni fogják a nagy szellemi törvényeket, amik egyetemes hatással irányítják, szabályozzák a történetet. S ebben az irányban Kant probléma fölvetése örökké gondolkodásra késztő leszen.

II.

A gyakorlati és szemléltető oktatás iskolánkban.

A gyakorlati oktatás eszméje annyira áthatja a modern pedagogusok egy-egy túlzó táborát, hogy a tantárgyakat csupán hasznossági szempontból értékelik. Ez a felfogás magyarázza a humán disciplinák ellen való támadásokat. Csak arra a harcra mutatok rá, amely a történelem tanítása körül folyik. Különböző világnézetek küzdenek a história jogosultsága avagy szükségtelensége mellett. Nyugaton már megtalálta e tárgy új irányát „az állampolgárrá nevelés“ feladatában; a tanulók aktiv szerepét pedig a forrásmunkák tárgyalásán alapuló történelem tanításában. A többi tárgy keretében kívánt cselekvő tevékenységet a „munkaiskolák“ (Arbeitsunterricht) célozzák. Nálunk ebben az irányban most kisérleteznek, természetszerűleg abban az iskolatypusban, amely az életre legérzékenyebben reagál: az elemi iskolában. A középfokú oktatásban a munkatanítás nehezen ver gyökeret, az intézetek évi értesítője szerint a tanulók összes munkássága az önképzőkörök többnyire egyoldalú működésében merül ki. A cselekvő tanításnak sem a revizióra szoruló tanterv, sem a gyakorlatiságot nélkülöző tankönyvek nem lehetnek kerékkötői, mert az elsősorban a kivitel módjában, a módszerben gyökerezik. A mai középiskolai tanterv keretében is végezhetünk modern, gyakorlati tanítást, ha megfelelő eszközökről gondoskodunk.

A székesfővárosi Váci-utcai leánygimnázium és Felsőbb leányiskola e tekintetben említésre méltó kezdetre mutathat rá. Jelen tanévben Képessi Imre c. igazgató, a természettan tanára, a „fizikai gyakorlatokat“ honosította meg s a Székes-főváros Tanácsa azok vezetésével Csapodi Vera okl. középiskolai tanárt bízta meg. Jelentése szerint: fizikai gyakorlatokat tartottak a VII. és VIII. osztályokban, néhány kivétellel, valamennyi növendékkel..

Részt vett a	VII. A)-ból	38	
„	VII. B)-ből	30	
„	VIII. A)-ból	34	
„	VIII. B)-ből	27,	tehát
	összesen	129	tanuló.

Minden osztály négy (6—9 növendékből álló) csoportba volt osztva és minden héten egy csoportra került a sor. Így minden növendék havonkint egy délután dolgozott.

Délutánonkint 4—6, ugyanazon tárgykörből vett fizikai mérést vagy kisérletet végeztek, még pedig mindegyikkel egymásután kettesével, lehetőleg minden növendék.

A tanulók a végzett mérésekről jegyzőkönyvet készíttettek.“

A gyakorlatok anyaga mindenkit arról győzhet meg, hogy növendékeink fizikai oktatása teljesen modern. Köszönet érte a székesfőváros t. Tanácsának, aki áldozatkészségével azt lehetővé tette.

A természetrajz és földrajz még nélkülözi a biologiai és geografiai gyakorlatokat, ami elsősorban az épület szűk helyi viszonyainak tudható be. De módunkban állott a szertárak gyarapításával a szemléltető oktatás kultiválása.

Dr. Schaffarzik Ferenc műegyetemi tanár úr abban a kitüntető figyelemben részesített bennünket, hogy 53 példányból álló becses ásvány- és kőzetgyűjteményt ajándékozott intézetünknek. Nem mulaszthajuk el, hogy e helyen is hálás köszönetünket ismételjük.

A jelen tanévben alakítottuk meg a „szemléltető oktatási szertár"-at 653 drb diapositivvel (üvegfénykép).

Sokan vagyunk már, akikben él a meggyőződés, hogy tanításunk csak a vetítőgép rendszeres alkalmazásával lehet a kor igényeinek megfelelő.

A film és diapozitiv egyaránt felhasználandó, mert mindegyik más-más feladatot teljesít. A filmmel a biológia, fizika és kémia köréből vett életjelenségeket, tüneményeket mutatunk be, avagy a földrajzban egy-egy szebb, jellegzetesebb vidék összképét utazás keretében szemléltetjük. A térben és időben való egymásutániságot hűen csak a film adja vissza, míg a diapositiv hosszabb szemlélésre, megrögzítésre való.

Együttes alkalmazásukra a külföldön a következő, igen helyes módszer alakult ki:

A tanár a tanítandó anyag bevezető ismertetése után lejáratja a filmet. Majd a jellemző részeket diapositivekben mutatja be. A tanulók a látottakat nagyjában lerajzolják. Végül rekapitulálás céljából újból a kinemotográf kerül sorra. Ez a modern szemléltetési mód a természet műhelyébe enged betekintést és megeleveníti a multat. Tervbe vettük ezért lehetőleg minden tantárgy köréből vett filmek és diapositivek beszerzését. Idei, első tekintélyes megrendelésünkkel az I. és VIII. osztályok földrajzi tanítását tettük eredményesebbé. Hazánk összes nevezetesebb és szebb tájait, városait már hű képekben állíthatjuk tanulóink elé. És bár 15 előadásra (l. szertárak jegyzékét) való anyaggal rendelkezünk, gyűjteményünk csak akkor lesz teljes, ha a nép- és gazdasági élet, növény- és ásványország is kellően képviseltetnek.

Nem hiányozhatnak ebből az ipar és kereskedelem köréből vett jellemző illusztrációk sem.

Szemléltető oktatásunk azonban igen egyoldalú volna, ha csak a természettudományok kultiválását célozná. A humaniorák közül ebben a tanévben különösen a történelemből volt több vetített-képes előadás. A diapositiveket az Uránia Tudományos Egyesületből kölcsönöztük.

Az előadások legnagyobb részét növendékeink tartották, akik nem egyszer valóban szép és önálló munkát produkáltak, ami világos bizonyítéka ezen módszer gyakorlati értékének. Jövőre kiegészítésül művelődés- és művészettörténeti kollekciót szerzünk be.

Ezen szemléltetési módot a latin- és görögnyelvi oktatásban is meghonosíthatnók, amidőn a római, vagy görög világ egy-egy nevezetesebb momentumát vetítenők a vászonra. Míg az antik társadalmi és politikai élet epochalis eseményeit kitünő művészekkel el kellene játszatni, hogy az arról készített filmeket a tanításban felhasználhassuk. Így például a „Quo vadis“ megtekintéséből a császárkori Róma, kivált Nero kora, élénk és hű képekben rajzolódott a tanulók emlékébe.

Vajjon a magyar irodalom tanítását nem könnyíthetnők-e meg egy-egy jellegzetes kornak ilyetén bemutatásával?

A tanférfiaknak kell meggyőzniök az ipari vállalkozókat és gyárosokat arról, hogy az iskolában szükséges filmek előállítása jól jövedelmezne, viszont az iskoláknak szövetségbe kellene állniok azok megvétele, avagy kikölcsönzése végett.

Ma, amikor már napfény mellett is lehet képeket vetíteni, korunk csodás találmányát szemléltető oktatásunk mélyítésére kiszámíthatatlan nyereséggel használhatjuk fel.

Dr. Erődi Kálmán.

III.

Az 1912—13. tanév története.

1. A leánygimnázium szervezetének kialakulását ez a tanév sem hozta meg. De alapos a reményünk, hogy a közel jövőben a magyar tanügy új iskolatypussal lesz gazdagabb, ami a kor követelményeihez való alkalmazkodásban nyeri el fönnmaradásának legbiztosabb bázisát.

A kultuszminiszterium új leánygimnáziumokat nem engedélyez, míg annak szervezését véglegesen meg nem állapították. Az ügy siettetése végett az Országos Közokt. Tanácsot bízta meg a leánygimnáziumi nevelés-tanításügy különleges szempontjainak megállapításával és a kezdeményező javaslatok megtételével. Ezért láttuk több ízben vendégül dr. Gyomlay Gyula, dr. Madzsar Imre és dr. Négyessy László tanárokat, akik a latin-görög-német nyelv, a történelem, továbbá a magyar nyelv- és irodalomtanítás tárgyai köréből hallgattak előadásokat. Szerzett tapasztalataikról az Orsz. Közokt. Tanácsban már beszámoltak és az ügy aktuálítása a napi sajtót is megszólaltatta. A Középisk. Tanáregy. Közl. szintén állandóan szőnyegen tartja a kérdést, ami az eszmék megérleléseinek csak javára válik. Magunk részéről ismételten szíves figyelmébe ajánljuk az érdekelt köröknek azon elveket, amelyeket mult évi értesítőnkben „A leánygimnázium szervezetére vonatkozó reformjavaslat" c. értekezésben már jóeleve kifejtettünk.

A létesítendő középfokú leányiskoláknak csak úgy lesz jogosultságuk, ha életpályára nevelnek, mert a megélhetés nehézsége, a mai szociális viszonyok és a nők munkavállalásának szüksége hívta őket elő. Másrészt az egyöntetűség céljából ne áldozzuk föl a tanulók nőiességét. Ezért a szabadkézi rajznak és éneknek megtartását hangsúlyoztuk, amit az újabb reformjavaslatok is ajánlanak.

Iskolánk nagyon megérzi az átmeneti állapotok bizonytalanságát. A tanévet úgy nyitottuk meg, hogy a leánygimnázium nyolc osztályú lesz. Ekkor érkezett le a vallás- és közoktatásügyi miniszter Úr engedélye, a régi bifurkált rendszernek további fönntartása iránt. Így az 1913/14. tanévben I. gimn. osztályokat nem nyitunk, hanem a felsőbb leányiskolai I. osztályt állítjuk vissza. A meglevő II. és III. gimn, osztályok a fiúiskolák módjára haladnak tovább.

Osztályaink száma jövőre is összesen 17.

2. A tantermek száma az elemi iskola kiköltözése miatt kettővel több lesz. Szertárakra ezután sem jut elég helyiségünk, sőt a rajz- és fizikai teremben ezután is osztályok nyernek elhelyezést. Hogy ez a tanítás ügyére milyen hátrányos, nem lehet eléggé hangoztatnunk.

3. Ünnepélyek tartása ebben a tanévben épen a helyiségek hiánya miatt volt lehetetlen. Hazafias és emlékünnepélyeket csak az önképzőkör rendezett.

4. A tanulmányi séták és kirándulások nevelés-tanítási fontosságát szem előtt tartva, megnéztük az új állatkertet és a Mezőgazdasági múzeumot. A Műcsarnok tárlatai és a Képzőművészeti Múzeum a lányok műízlésének fejlesztésére igen jótékony hatást gyakoroltak. Az ifjúsági szinházi előadásokat is többen látogatták. A természet iránt való szeretetünk ébrentartására a főváros környékére és a Szt. Gellért hegyre rendeztünk kisebb kirándulásokat.

5. A gyakorlati és szemléltető oktatás erős föllendülése a jelen tanévnek jellemző vonása. Iskolánkban ez annál inkább méltánylandó jelenség, mert igen sok nehézséget kellett leküzdenünk. A fizikai gyakorlatok bevezetésével már a munkaiskola lépcsőjén állunk, a szemléltető oktatási szertár megalapításával pedig a film és a diapositiv alkalmazása nemsokára minden tantárgy tanításában biztosíttatik. A tanárok már a jelen tanévben is a tudomány minden ágából tartottak érdekesebbnél érdekesebb előadásokat. Az egyházi művészettörténetből Madarász István dr. főtisztelendő 2, a világtörténelemből Balog Margit dr. 1, a magyar- és világtörténelemből Erődi Kálmán dr. 5, a földrajzból pedig 7 előadást tartott. Kundt Ernő dr. Amerikáról 4 előadásban szórakoztatta a tanulókat. A természettanból Képessy Imre c. ig. a tanítás keretében igen sokszor használta a kinematográfot. Az Uránia tudományos szinházban ezért csak egyszer voltunk, Győry Lórántnak „Az anyaföld" c. igen tanulságos darabját néztük meg. Nem mulasztottuk el továbbá a Quo vadis-nak megtekintését.

6. A leánytanulók valláserkölcsi nevelésében elsősorban a vallásoktatás említendő. A róm. kath., ágostai evangelikus, református és izraelita hitvallású leányok mind az intézetben nyertek vallásoktatást. A tanévet Veni Sancte-val nyitottuk meg és Te Deum-mal zártuk. A katholikus növendékek továbbá minden vasár- és ünnepnapon a belvárosi plébániatemplomban prédikációt és szent misét hallgattak. A húsvéti ünnepeket megelőzőleg pedig dr. Madarász István hittanár szent gyakorlatokat tartott az Angolkisasszonyok templomában. A Molnár-utcai Kath. körben rendezett Oberammergaui passiójátékokra a magasabb osztályok tanulóit vezette el. Az izraelita tanulók szintén eljártak dr. Frisch Ármin hittanár ellenőrzése mellett a péntek délutáni istentiszteletekre. Az ág. evangelikusok a hitoktatáson kívül a konfirmálásra készíttettek elő. A különböző felekezetű növendékek hittani vizsgálatán az egyházi hatóságok kiküldöttei mindannyian megelégedésüknek adtak kifejezést a hitoktatásban elért eredmények felett.

Az intézetben különben a legpéldásabb szabadelvűség uralkodott és a tanulók között szükséges szeretetteljes kartársi viszonyt semmi sem zavarta.

7. Hivatalosan látogatták intézetünket:

A szóbeli érettségi vizsgálatok folyamán az a nagy kitüntetés érte iskolánkat, hogy megjelent azon Jankovich Béla dr. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr.

Dr. Erődi Béla kir. udvari tanácsos, tankerületi kir. főigazgató elnöklete alatt vizsgázó csoportban magyar- és latinnyelvi, történelmi és mathematikai feleleteket hallgatott. A minisztert igen meglepte a leányjelöltek szabatos felelete és nagy készültsége. A tapasztaltak felett az elnöknek és az intézet igazgatójának nagy megelégedését fejezte ki.

Dr. Déri Ferenc székesfővárosi tanügyi tanácsos, akihez két ízben volt szerencsénk.

Dr. Erődi Béla kir. udv. tanácsos, tankerületi főigazgató látogatásai alkalmával különösen a leánygimnázium alsó osztályait méltatta figyelemre.

Révy Ferenc miniszteri biztos, a felsőbb leányiskola főigazgatója a felsőbb leányiskolákat látogatta meg.

8. A tanári testületben a következő nevezetesebb változások történtek:

Wolf Ágostont, intézetünknek sok éven át kitünő latin nyelv tanárát az 1911/12. tanévben a székesfőv. Tanácsa kiváló érdemei elismeréseül a vári felsőbb leányiskola igazgatásával bízta meg és ugyanazon tanév végén meg is választotta. Ezzel a fővárosban szerte ismert jó tanár intezetünk kötelékéből kilépett, de tovább is megmaradt nyoma áldásos munkásságának, tanítványai előmenetelében és viseletében, akik, mindenkor hálával gondolnak példás nevelő tanítására és a legjobb kívánságokkal kisérték új díszes állásába. Kollégái örömmel látták kinevezésében a kiválóság és ernyedetlen munka méltó jutalmát. Üdvözöljük új állásában, amelyben már eddig is annyi elismerést vívott ki és kérjük, tartson meg bennünket továbbra is kollégiális szeretetében.

Folyó tanévben új tanerő dr. Patek Ferenc o. t., akit a t. Tanács a gimnázium I. osztályában a latin nyelv tanításával bízott meg.

Örömmel iktatjuk továbbá ide azon kartársak névsorát, akiket a székesfőv. tanácsa, f. é. május havában állásukban véglegesített. Felsőbb leányiskolai és leánygimnáziumi rendes tanároknak megválasztattak: Ballagi Malvin, Braun Margit dr., Deseő Irén dr., Kelecsényi János dr., Neiser Irén dr. és Zombory Ida dr.; polg. isk. rendes tanárokká pedig Nendtwich Zsófia, Szabó Ida és Tichy Margit dr.

A nagyarányú előléptetések most már stabilissé tették testületünket, aminek jó hatása iskolánk tanügyére el nem maradhat.

IV.

Tanári testület.

Igazgató:

Bellaagh László.

Tanárok:

Andreánszky Jenő dr. o. t., kir. törvényszéki orvos, tanította az egészségtant a fels. l. IV. a) és IV. b) osztályaiban, heti 4 órában.

Antal Márk, r. t., tanította a mennyiségtant a gimn. V. b), VI. b), VIII. a) és VIII. b) osztályokban, heti 15 órában.

Ballagi Malvin, r. t., a gimn. VII. a) osztály főnöke, tanította a magyar nyelvet a gimn. I. a), II. és a német nyelvet a VI. a), VII. a), VIII. a) osztályokban, heti 16 órában.

Balogh Margit dr., r. t., a földrajzi szertár őre, tanította a történelmet a gimn. V. b), VI. b) és a felsőbb leányiskolai IV. b) osztályban, a földrajzot a felsőbb leányiskolai III. osztályban és a természetrajzot a felsőbb leányiskolai és gimn. II. osztályban, heti 16 órában.

Bellovics Imre, c. igazgató, tanította az éneket az összes felsőbb leányiskolai osztályokban, heti 7 órában.

Braun Margit dr., r. t., a gimn. V. a) osztály főnöke, tanította a latin nyelvet a gimn. II. és V. a) osztályaiban és a filozófiai propedeutikát a két VIII. osztályban, heti 18 órában.

Csapody Vera, óradíjas t., tanította a fizikai gyakorlatokat a gimnáziumi VII. és VIII. osztályokban, heti 8 órában.

Deseő Irén dr., r. t., a felsőbb leányiskolai tanári értekezletek jegyzője, tanította a német nyelvet a gimn. V. a), V. b), VI. b) és VII. b), a felsőbb leányiskolai VI. osztályban, a francia nyelvet a felsőbb leányiskolai IV. a)-ban és a VI. osztály haladó csoportjában, heti 16 órában.

Dr. Dénes Lajosné, Kolozs Regina dr., r. t., a gimn. VII. b) osztály főnöke, tanította a magyar nyelvet a gimn. VI. a), VII. a), VII. b) és VIII. a) osztályaiban, továbbá a francia nyelvet a fels. l. V. osztályban, a haladók csoportjában, heti 15 órában.

Ember Károly, tanítóképezdei igazgató-tanár, tanította a lélektant és neveléstant a felsőbb leányiskolai VI. osztályban, heti 2 órában.

Erődi Kálmán dr. r. t., a szemléltetési szertár őre, a gimn. VI. a) osztály főnöke, tanította a történelmet a gimn. V. a), VI. a), VII. a) és VIII. a) osztályokban, a földrajzot a gimn. I. a) osztályban, heti 15 órában.

Frisch Ármin dr., izraelita hittanár, tanította az izraelita hittant az összes felsőbb leányiskolai és leánygimn. osztályokban.

Gallnerné Dorogsághy Irén, r. t., a felsőbb leányiskolai VI. osztály főnöke, a tornaszertár és az ifjúsági könyvtár őre, tanította a francia nyelvet a felsőbb leányiskolai VI. osztályban a kezdők csoportjának, a háztartástant a IV. a), b) osztályban és a testgyakorlást a felsőbb leányiskolai V., VI. és a gimn. I. a), V. a), b), VI. a), b) osztályokban, heti 18 órában.

Özv. Gerhardt Alajosné, r. t., tanította a rajzot a felsőbb leányisk. II—VI. és a gimn. V—VII. osztályaiban, heti 22 órában.

Hirka Antal dr., r. t., tanította a mennyiségtant a gimn. I. a), VI. a), VII. a) és VII. b) osztályokban heti 16 órában.

Hollósy Béla, r. t., a gimn. I. a) osztály főnöke, tanította a latin nyelvet a gimn. I. a), VI. a) és b) osztályokban, heti 18 órában.

Janecz Erzsébet, r. t., a felsőbb leányiskolai IV. a) osztály főnöke, tanította a német nyelvet a felsőbb l. IV. a), b) és az V. osztályokban, a történelmet a IV. a) és VI. osztályban, heti 15 órában.

Kaiblingernné-Kiss Margit, r. t., a felsőbb leányisk. V. osztály főnöke, tanította a mennyiségtant az összes felsőbb leányiskolai osztályokban és a vegytant a III. osztályban heti 15 órában.

Kelecsényi János dr. r. t., a gimn. VIII. b) osztály főnöke, a Széchenyi-önképzőkör vezető tanára, tanította a magyar nyelvet a gimn. VIII. b), a latin nyelvet a VII. b), a görög nyelvet a VI. a), b) és a filozófiai propedeutikát a VIII. b) osztályban, heti 22 órában.

Képessy Imre c. igazgató, az igazgató helyettese, a fizikai szertár őre, tanította a természettant a felsőbb leányiskolai V. és VI., a gimn. VII. a), b), VIII. a), b) és a mennyiségtant a gimn. V. a) osztályokban, heti 24 órában.

Kiss Aladár dr. r. t., a gimn. VIII. a) osztály főnöke, a tanári könyvtár őre, az érettségi vizsg. bizottság jegyzője, tanította a latin nyelvet és irodalmat a gimn. VIII. a), a görög nyelvet és irodalmat a gimn. VII. a), VII. b), és VIII. a) osztályokban, heti 21 órában.

Kiss Ödön, r. t., a természetrajz-vegytani szertár őre, tanította a természetrajzot a felsőbb leányiskolai V. és VI., valamint a gimnáziumi I—VI. osztályban, heti 22 órában.

Kundt Ernő dr., r. t., a gimn. V. b) osztály főnöke, tanította a latin nyelvet és irodalmat a gimnázium V. b), VII. a) és VIII. b) osztályában, heti 20 órában.

Madarász István dr. római kath. hittanár, tanította a róm. kath. vallástant az összes felsőbb leányiskolai és leánygimn. osztályokban.

Nagy Dénes, református lelkész, tanította a református hittant az összes felsőbb leányiskolai és leánygimn. osztályokban.

Neiser Irén dr. r. t., a gimn. VI. b) osztály főnöke, tanította a magyar nyelvet a gimn. V. b), VI. b) és a felsőbb leányiskola II. osztályában, a német nyelvet a felsőbb leányiskola III. osztályában és a gimn. VIII. b) osztályokban, heti 15 órában.

Nendtvich Zsófia, r. t., a gimnáziumi II. osztály főnöke, tanította a számtant a gimn. I. b) és II., a rajz. geom. az I. a), b) és II. osztályokban, heti 17 órában.

Patek Ferenc dr. o. t., tanította a latin nyelvet a gimn. I. b) osztályban, heti 6 órában.

Br. Podmaniczky Edit, r. t., tanította a tornát a gimnázium I. b), II. és a felsőbb leányiskola II., III., IV. a) és b) osztályaiban, heti 12 órában.

Özv. Radnai Jenőné dr.-né, r. t., a felsőbb l. III. osztály főnöke, tanította a magyar nyelvet a fels. l. III., VI., a történelmet a III. és V. osztályokban, heti 15 órában.

Sass Béla, á. h. e. lelkész, vallástanár, tanította az ág. evangelikus hittant az összes felsőbb leányiskolai és leánygimnáziumi osztályokban.

Spillenberg Mária, r. t., a felsőbb leányiskolai IV. b) osztály főnöke, az ifjúsági könyvtár és a kézimunka szertár őre, tanította a magyar nyelvet a fels. l. IV. b) osztályban, a földrajzot a IV. b) osztályban, a kézimunkát a II., III., IV. a), IV. b), V. és VI. osztályokban, heti 17 órában.

Szabó Ida r. t., tanította a német nyelvet a felsőbb leányiskolai II. osztályban, a francia nyelvet a II., III., IV. b), osztályokban és az V. osztályban a kezdők csoportját, heti 17 órában.

Tichy Margit dr. r. t., a gimnáziumi I. b) osztály főnöke, tanította a magyar nyelvet a gimn. I. b), V. a), a fels. l. IV. a) és V. osztályaiban, továbbá a szépírást a II. osztályban, heti 17 órában.

Zombory Ida dr. r. t., a felsőbb leányiskolai II. osztály főnöke, tanította a történelmet a gimnázium VII. b), VIII. b), a felsőbb leányiskola II. osztályában, a földrajzot a gimnázium I. b), a felsőbb leányiskola II. és IV. a) osztályában, továbbá a szépírást a gimn. I a), b) osztályaiban, heti 16 órában.

Gyakorló tanárjelöltek:

Név	Szaktárgyai	Mely osztályokban hallgatta a tanítást?	Hol tanított?	A vezető tanár neve
Bohacsek Margit	földrajz term.-rajz	g. II. g. II., g. VI. a), g. V. a)	g. II. g. II.	*Balogh Margit dr.* *Kiss Ödön*
Dános Erzsébet dr.	történelem földrajz	f. II., g. VII. b), g. VIII. b) f. II.	g. VII. b) f. II.	*Zombory Ida dr.*
Hilf Anna okl. tanár	földrajz term.-rajz	g. II. g. I. a), b), g. V. b), g. VI. b)	g. II. g. I. a), b)	*Balogh Margit dr.* *Kiss Ödön*
Kiss Margit okl. tanár, ötd.	mennyiségt. term.-rajz	g. V. b) f. V.	g. V. b) f. V.	*Antal Márk* *Képessy Imre*
Küszler Nóra	vegytan term.-rajz	f. III. g. VI. a), g. V. a)		*Kaiblingerné Kiss M.* *Kiss Ödön*
Dr. Bottkáné, Matskássy Antónia okl. tanár, ötd.	történelem földrajz	g. VII. a) g. I. a)	g. I. a)	*Erődi Kálmán dr.*
Muntyán Ilona dr.	német francia	f. III. f. V.	f. III. f. V.	*Neiser Irén dr.* *Dénesné Kolozs R. dr.*
Schustler Emilia dr.	magyar történelem	g. VIII. b) g. VIII. a)	g. VIII. b)	*Kelecsényi János dr.* *Erődi Kálmán dr.*
Steiner Eszter dr.	német francia	g. VIII. a) f. V.	VIII. a) f. V.	*Ballagi Malvin* *Dénesné Kolozs R. dr.*
Székely Jolán dr. okl. tanár	történelem földrajz	g. V. a) g. I. a)		*Erődi Kálmán dr.* *Balogh Margit dr.*
Szőke Ilona okl. tanár, ötd.	latin történelem	g. I. a) g. VI. a)	g. I. a)	*Hollósi Béla* *Erődi Kálmán dr.*

Rendkívüli tárgyak előadói:

Kundt Ernő dr., rendes tanár, tanította az angol nyelvet heti 3—3 órában.

Braun Regina, Duma Tivadarné, Kabos Ilona, Literáty Judith zenetanárnők, tanították a székesfővárosi zongoratanfolyamokon a zongorát heti 4—4 órában.

Torricelli Angelo, vívómester, tanította a tőrvívást heti 3 órában.

Endrédi Márton, táncmester, tanította a táncot heti 4—4 órában, február 20.-tól május 17.-ig.

Felügyelőnők:

Özv. Bérczy Dezsőné,
Frivaldszky Paula.

Szolgák:

Naszády József, rendes szolga.
Naszády János, „ „
Polgár György „ „
Jung Ferencné takarítónő.
Mezey Ignácné „
Zakara Istvánné „

V.

ELVÉGZETT TANANYAG AZ 1912/13. ISKOLAI ÉVBEN.

Felsőbb leányiskola II. osztály.

Róm. kath. vallástan. Az ó- és újszövetségi szentírás ismertetése. Az első emberpár története. A zsidó nép élete, szertartásai, prófétái. Az újszövetségből: Jézus Krisztus élete, szenvedése, halála és feltámadása, tanítása és szép példabeszédei. Tankönyv: Gerely József: Kath. biblia (ó- és újszövetség.) Tanította heti 2 órában: Madarász István dr.

Ág. h. e. vallás. Ószövetségi élet- és jellemképek s tanítások az ószövetségi történeti, tanító és jóslati könyvekből. Szentírásolvasás. Egyházi énekek. Kézikönyv: Berecky: Ószövetségi Élet- és jellemképek. Tanítások. Tanította: Sass Béla.

Reform. hittan. Tananyag: Isteni kijelentés az ó- és újtestamentumban. Egyházi énekek. Bibliaolvasás. Ez évben ó-test.-i kijelentés. Tankönyv: Hamar István: Isteni kijelentés. Taníiotta: Nagy Dénes.

Izr. vallástan. Heti 2 óra. Bibliai történetek a Szentföld elfoglalásától a jeruzsálemi templom elpusztulásáig és törvények a Tórából. Egyes imádságoknak magyarra fordítása. Tankönyv: Bibliai olvasmányok II. Irta: Weisz Miksa dr. és a Héber imakönyv. Tanította: Frisch Ármin dr.

Magyar nyelv. Heti 4 óra. Nyelvtan: szótan, állandó határozók, szórend, összetett mondatok. Olvasmányok: tanító mesék, a magyar föld, Nagy Lajos, Hunyadi János, Mátyás, a mohácsi vészről. Tompa Mihály népmondái és regéi. Költemények: A jó öreg korcsmáros, A rab oroszlán, A puszta télen, Honfidal, Petőfitől. Kont, Garay Jánostól. Hunyadi, Czuczortól. Tavasszal, Tompa Mihálytól. Mátyás anyja, Az ó-torony, Családi kör, Aranytól. Irásbeli dolgozatok havonként 2, össze-

sen 14. Tollbamondások, elbeszélések, költemények tartalmi közlése kérdések alapján és emlékezetből. Tankönyv: Szinnyei: Nyelvtan. Négyesy László dr.: Magyar olvasókönyv. Tanította: Dr. Neiser Irén.

Német nyelv. Heti 3 óra. Tankönyvek: Oldal János: Német nyelvkönyv és olvasókönyv. I. rész. Elvégzett anyag a nyelvtanból: A főnév neme, erős- gyenge- és vegyes ejtegetése; a melléknév ejtegetése, rendes- és rendhagyó fokozása; névmások; erős és gyenge igeragozás; az idők használata. Olvasmányok: Der Morgen. Die Sinne des Menschen. Frau Halla und der Bauer. Frau Hütt in Tirol. Etwas über den Nutzen der Längetiere. Frau, s'hau, wem! Die halb gefüllte Flasche im Wappen. Költemények: Mein Vaterland (Hoffmann v. Fallersleben), Die Rache (Ludwig Uhland). Das Erkennen (Vogel). Die wandelnde Glocke (Goethe), Die Kapelle (Uhland) Beszédgyakorlatok az olvasmányok kapcsán, a költemények tartalmának önnálló és kérdések segitségével való elmondása. Irásbeli dolgozatok kéthetenkint az iskolában: tolbanmondás, költemény emlékezetből, felelés kérdésekre, könnyű átalakítas, tartalomközlés. Tanította: Szabó Ida.

Francia nyelv. Heti 4 óra. Tankönyv: Theisz: A francia nyelv elemi tanfolyama. Elvégzett anyag a nyelvtanból: a határozott és határozatlan névelő, a személyes-, birtokos- és mutató névmások, a melléknév fokozása, és egyeztetése a főnévvel, tőszámnevek. Az avoir és être segédigék ragozása a főidőkben. Beszédgyakorlatok részint közvetlen szemlélet alapján, részint olvasmányok kapcsán: az iskoláról, a tanszerekről, a családról; vezeték- és keresztnév, életkor, jó és rossz tulajdonságok, szinek, alakok. Az emberi test részei, az öltözködés, a ruházat. Étkezések, asztalterítés, étlap. Az időfelosztás (óra, nap, hét, hónap, évszak.) La famille c. Hoelzel-féle falikép részletes tárgyalása. Olvasmányok: J'écris au tableau noir. La classe. J'écris dans mon cahier. La petite Louise. Quelle heure est il? Une bonne écolière. Un enfant bien élevé. Mon petit frère. Dans la salle à manger. La petite fille déjeune. La famille dîne. Ma chambre. A la table de toilette. Notre jardin. Költemények: Prière (Lamartine), La petite mendiante. (Baucher de Perthes), L'oiseau, La leçon à la poupée. (Jean Aicard). Irásbeli gyakorlatok kéthetenként az iskolában: másolás, másolás szótagolással, tollbamondás, emlékezetből való leírás, felelet kérdésekre. könnyű átalakítás. Tanította: Szabó Ida.

Történelem. Heti 2 óra. A magyar nemzet története kor- és jellemképekben. Tankönyv: Takács György dr. „A magyar nemzet története." Tanította: Zombory Ida dr.

Földrajz. Heti 2 óra. I. Európa leíró- és kultúrföldrajza: az Osztrák császárság, a Balkán-félsziget államai, az Apennini-

félsziget, a Pyreneusi-félsziget országai, Közép-Európa államai (Franciaország, a Német-Birodalom, Svájc, Belgium, Hollandia és Dánia), a Brit-szigetek, a Skandináv félsziget államai, Oroszország. Európa általános viszonyainak összefoglalása, különös tekintettel a természeti-, néprajzi- és kulturviszonyokra. Ázsia általánosságban: világhelyzete, hegy- és vízrajzi viszonyai, természeti-, néprajzi viszonyai és országai, különös tekintettel az európai államok gyarmatbirtokaira. Térképrajzolás. — Tankönyv: Dr. Lasz Samu, Földrajz. II. köt. Tanította: Zombory Ida dr.

Természetrajz. Heti 2 óra. Az ásványtan, kőzettan és földtan elemei: a sóféle-, kőféle-, fémes- és éghető-ásványok megismerése a legszembetünőbb alaki és fizikai tulajdonságok alapján, jelentőségük a gyakorlati életben; a leggyakrabban előforduló kőzetek; a föld szilárd kérge, a földképletek s azok áttekintése; a föld keletkezése és a földtani tényezők hatása; a fontosabb geologiai korszakok megismerése. Tankönyv: Legeza Viktor: Ásványtan, kőzettan- és földtan elemei. Tanította: Balogh Margit dr.

Mennyiségtan. Heti óraszám 2. Elvégzett tanítási anyag: *a)* Számtan. Az I. osztály tananyagának alapos átismétlése. Az összetett szám, törzsszám, tényező, többes, törzstényező, közös tényező fogalma. Oszthatósági föltételek. Legnagyobb közös osztó. Legkisebb közös többes. A tört. Számláló és nevező viszonya. A tört alakjának megváltoztatása értékváltozás nélkül. Az alapműveletek közönséges törtekkel. A tört átalakítása tizedesszámmá. A véges, a tiszta és vegyes szakaszos tizedesszám átalakítása közönséges törtté. Írásbeli és szóbeli példák megfejtése. *b)* Mértan. A kocka, hasáb, gúla, henger, kúp leírása. A kocka és négyzetes hasáb felszíne és térfogata. Tankönyv: König-Beke, Számtan. Tanította: Kaiblingerné-Kiss Margit.

Szabadkézi rajz. Heti 2 óra. Domború tárgyak, u. m. koczka, hasáb lerajzolása természet után. Egyszerű tárgyak, kancsók, vázák lerajzolása és árnyalása. Tanította: Özv. Gerhardt Alajosné.

Kézimunka. Heti 2 óra Lyukacsos horgolt teritő. Kivarrott blouse, Recemunka. Tanította Spillenberg Mária.

Ének. Heti 1 óra. Az összes skálák, zöngítési gyakorlatok egy oktáv terjedelemben. Dalok szöveggel. Tanította: Bellovics Imre.

Testnevelés. Heti 2 óra. Rendgyakorlatok: Az I. osztály anyagának ismétlése. Fejlődések menet közben. Kör alakítás. Bevezető gyakorlat: Az I-ső osztály anyagának ismétlése. Lépő állásban térdhajlítás. Karlendítés. Főgyakorlat: Törzsfeszítők egy láb távolságból, a mellérendelt gyakorlatokkal. Függésben lábgyakorlatok. Lebegő járás lábgyakorlattal. Gyakorlatok

fekvő támaszokban. Járás oldalsorban fordulatokkal. Kitartó futás 1—2 perc. Járás térdemeléssel. Ugrás fordulatokkal, helyből és rohammal. Lengőkötél átszaladás. Ugrás támaszba és térdelésbe. Befejező gyakorlat: Lassú mozgású láb- és törzsgyak. Légzési gyak. különböző kartartással. Játék sport: Át a kinai falon. Fogoly. Láncszakítás. Egy egér, két cica. Féltek a muszkától? Labda gurító, Szökdelő kör. Kakasviadal. Versenyfutás. Korcsolyázás. Tanitotta: br. Podmaniczky Edith.

III. osztály.

Róm. kath. vallástan. Szertartástan. A szertartás fogalma. A szent helyek, edények, ruhák ismertetése. Az istentisztelet és a szentségek kiszolgáltatásának szertartásai. A szent idők. Tankönyv: Demkovits Ágoston dr.: Kath. szertartástan. Tanította heti 2 órában Madarász István dr.

Ág. h. e. vallás. *A III—IV. osztály együtt* tanulta a keresztyén egyház történetét röviden, a mai korig. Egyházi énekek. Kézikönyv: Berecky: A Keresztyén Egyház Rövid Története. Tanította: Sass Béla.

Református hittan. *III., IV. osztály együtt.* Tananyag: váltakozva, ker. hittan, vagy ker. erkölcstan. Ez évben erkölcstan. Egyházi énekek. Bibliaolvasás. Tankönyv: Szőts Farkas: „Ker. hittan" vagy „Ker. Erkölcstan". Tanította: Nagy Dénes.

Izr. vallástan. Heti 2 óra. A zsidó nép története a babiloni fogságtól a második templom elpusztulásáig, különös tekintettel a belső életre. Egyes imádságoknak magyarra való fordítása. Tankönyv: A zsidók története. Irta: Schön Dávid és a Héber imakönyv. Tanította: Frisch Ármin dr.

Magyar nyelv. Heti 4 óra. *a)* Olvasmányok: Buda vára török kézre kerül. Drégely eleste. Eger vívása. Szigetvár ostroma. Báthory István. Bocskay István felkelése. Pázmány Péter. Bethlen Gábor. A Wesselényi-összeesküvés. Buda visszafoglalása. II. Rákóczi Ferenc felkelése. Perikles. A görög ember lakása. Athéni élet. Az olympiai játékok. A pún háborúk. A rómaiak mindennapi élete. Égiháború. A magyar becsületszó. A nagyenyedi két fűzfa. Kászem papucsa. — Költemények: Rákosi szántó a török alatt, Kisfaludy Károlytól. Az elhagyott ház és a családi kör, Arany Jánostól. Az alföld és a két vándor, Petőfi Sándortól. Rákóczi a határon, Édes szülőanyám, Endrődi Sándortól. Rákóczi

búcsúdala, a kurucvilág költészetéből. A távozó, Gyulai Páltól. A mi házunk, Szabolcska Mihálytól. — Írásbeli dolgozatok: 1. Hol voltam a nyáron? fogalmazvány. 2. Égi háború, tollbamondás. 3. Családtagjaim és az otthonom, fogalmazvány. 4. Zrinyi Miklós, a hős, halála, tollbamondás. 5. Miért kedves nekünk a Gellérthegy, fogalmazvány. 6. Egy régi udvarház, tollbamondás. 7. Budapest sétaterei és ligetei, fogalmazvány. 8. Két vándor c. költ. prózában elbeszélve. 9. Egy régi udvarház udvara, tollbamondás. 10. A ház és a palota összehasonlítása, fogalmazvány. 11. Milyen kertet szeretnék? fogalmazvány. 12. A becsületszó c. olvasmány olvasása közben támadt gondolataink, fogalmazvány. — *b)* A nyelvtani ismeretek rendszeres összefoglalása. Tankönyvek: Szinnyei József: Rendszeres magyar nyelvtan és olvasókönyv. III. rész. — Tanította: Radnai Jenőné.

Német nyelv. Heti 3 óra. Nyelvtanból: az egyszerű bővített mondat ismétlése olvasmányok elemzése kapcsán. Declinatio. Conjugatio. Névmások. Melléknév fokozása. Közmondások. Synonymák. Sajátszerű német kifejezések. — Olvasmányok: Ehre das Alter! Die sieben Stäbe. Der Specht und die Taube. Was Gott schickt, ist gut. Der grosse Birnbaum. Der Mäuse Krieg mit den Fröschen. Die beiden Ziegen. Von Kleidern. Die Stunden. Island. Die Erfindung des Compasses. — Költemények: Barbarossa im Kiffhäuser, Rückerttől. — Gefunden, Erlkönig, Mailied, Goethetől. — Der Wanderer in der Sägemühle, Kernertől. — Muttersprache, Schenkendorftól. — Das Riesenspielzeug, Chamissotól. — Írásbeli gyakorlatok: kéthetenként az iskolában, összesen: 12; tollbamondás, felelet kérdésekre beszédgyakorlat és olvasmány alapján; tartalomközlés emlékezetből. Kézikönyv: Oldal János nyelv- és olvasókönyv II. rész. Tanította: Nieser Irén dr.

Francia nyelv. Heti 4 óra. Tankönyv: Bartos—Chovancsák: Francia nyelvtan és olvasókönyv, I. rész. Elvégzett anyag a nyelvtanból: a főnév ejtegetése, a melléknév fokozása, személyes-, birtokos-, mutató-, kérdő- és visszaható névmások. A rendes igeragozás, néhány első és második ragozáshoz tartozó ige tőbeli változásai. — Olvasmányok: L'école. L'Année scolaire. La famille. Poids et mesures. Les monnaies. Les repas. Le corps humain. L'oie et le canard. Le fer a cheval. Maximes et préceptes de conduite. Les heures de la classe. Au marché. Ou ne gagne rien á se quereller. La peau de l'ours. Le Français et l'Anglais. L'avarice punie. — Költemények: L'ange gardien. — Conseils d'une Abeille. (Durand.) — Chien et Chat (Fortaul.) — Le Senard et les raisins (Lafontaine.) — La cigale et la fourmi (Lafontaine.) — Le laboureur et ses enfants (Lafontaine.) — Írásbeli gyakorlatok két hetenkint az iskolában: másolás szótagolással, leírás

emlékezetből, átalakítás, fordítás, felelés kérdésekre. Tanította: Szabó Ida.

Történelem. Heti 3 óra. A magyarok története a mohácsi vészig. Magyarország a magyarok beköltözése előtti időben. A magyarok eredete, vándorlása. Honfoglalás. A kalandozások kora. A kereszténység elterjedése és a királyság megalapítása. Magyarország alkotmányának fejlődése: az arany bulla. Az Anjouk és az ősiség. A Hunyadyak kora. Magyarország, mint Európa védőbástyája a török ellen. A Jagellók kora és a hanyatlás 1526-ig. Tankönyv Szigethy Lajos dr.: Magyarok története. I. rész. A mohácsi veszedelmig. — Tanította: Radnai Jenőné dr.-né.

Földrajz. Heti 2 óra. 1. Az afrikai őskontinens medencéi, euráziai lánchegysége és táblás vidékei. Folyórendszerei. Klímavidékei és növényzónái. Ethnografiája. Államai. — 2. Az amerikai ikerszárazföld. A pacificus hegyrendszer ismertetése. Az őshegységek. A két szárazföld medencéi. Vízrendszerük. A klímazónák és klímarégiók. Amerika ethnografiája. Államai. — 3. Az Arcticus tenger szigetei. — 4. Ausztrália és Oceánia ismertetése. — 5. Az Antarktisz. — 6. A fizikai földrajzból a Föld különböző szférái és azok jelenségeinek magyarázata az eddig tanultak alapján. — Tankönyv: Lasz Samu dr.: Földrajz. III. köt. — Tanította: Balogh Margit dr.

Vegytan. Heti 2 óra. Az egyszerűbb testek (víz, levegő) és az egyszerűbb jelenségek (égés) ismertetéséből kiindulva a fontosabb és gyakoribb elemek. Ezzel kapcsolatosan a keverék, elegy, ötvény, vegyület stb. ismertetése, de csak kisérleti alapon és röviden, különös tekintettel a háztartás és a gyakorlati élet szükségleteire; továbbá az oxydálás, redukálás, sav, bázis, só; alkatrész, gyök; vegyjelzés egyszerű példákon. A közéletben használt fontosabb fémek előállítása érceikből és fontosabb ásványok vegyi összetétele. A szerves kémia egyszerűbb és használatosabb vegyületei, különös tekintettel az ember háztartására az állat- és növényéletre. Szénhydrogének (világító gáz, petroleum, paraffin). Alkoholok (aethylalkohol, erjedés). Glycerin. Szerves savak (hangya-, oxal-, ecetsav). Aetherek, zsírok, olajok. Szappan és főzése. Szénhydrátok, cyanidok. Glycosidok. Mesterséges festékek. Alkaloidok. Fehér jég. Égés, korhadás, rothadás, kapcsolatban a húsfélék, élelmiszerek eltartásával és konzerválásával. — Tanította: Kaiblingerné-Kiss Margit.

Mennyiségtan. Heti 2 óra. — *a*) Számtan: Az előbbi osztályokban végzett tananyag átismétlése után a vegyítésszabály, társaságszabály. A hármasszabály segélyével a százalék és egyszerű kamatszámolás. A valutarendezés alapján az idegen pénzek átszámítása. Ötvényszámolás. 6 írásbeli dolgozat. — *b*) Mértan:

A szögletes testek ábrázolása, azok felszine és térfogata. Számítások és mérések. Tanította: Kaiblingernė-Kiss Margit.

Rajz. Heti 2 óra. Egyszerű agyagtárgyak, edények, gyümölcs, virág rajzolása természet után. — Tanította: özv. Gerhardt Alajosné.

Kézimunka. Heti 2 óra. Száröltéses terítő különböző öltésekkel kitöltve. Himzett blouse. Terítő hosszú öltéssel. Tanította: Spillenberg Mária.

Ének. Heti 1 óra. Zöngítési gyakorlatok nehezebb rhytmikai gyakorlatok és mozdulatokkal. Két- és háromszólamú dalok. — Tanította: Bellovics Imre.

Testnevelés. Heti 2 óra. — Rendgyakorlat. A II. osztály anyagának gyakorlása. Ellenvonulás. Szakadozás. — Bevezető gyakorlat. A könnyű szabadgyakorlatok mellett támadó és védő állások. Fejkörzések. Karlendítés, kar-körzés. — Főgyakorlat. Törzsfeszítők előrelépéssel. Függések különböző fogásokkal. Lebegő járás oldalt. Oldal-, has- és hátizom gyakorlatok szabad- és szergyakorlatok alakjában. Járás oldalt, gyors járás. Mű járások. Ugrás 1—2 lépés rohammal. Ugrások több zsámolyon. Függésben láb- és törzsgyakorlatok. Függeszkedés. Lengőkötél átugrás. — Befejező gyakorlat. Lassú ütemben láb- és törzsgyakorlat. — Játék, sport. Fekete-fehér. Tréfás versenyfutás. Nemzet. Dominó. Bombázás. Kör-róta. Labdakergető. Korcsolyázás. — Tanította: Br. Podmaniczky Edith.

IV. A), B) osztály.

Római kath. vallástan. Heti 2 óra. Egyháztörténet. Az egyház alapítása, terjedése és üldöztetése a római birodalomban. Az egyház apostoli és kulturális tevékenysége a népvándorlás után. A pápaság küzdelmei a nyugatrómai császársággal. Luther és Kalvin élete és tanai. A német, francia, angol s a magyar reformáció. A francia forradalom, Napoleon és az egyház. IX. Pius, XIII. Leo s X. Pius pápasága. Tankönyv: Aubermann Miklós dr.: Kath. Egyháztörténet. (Kisebb kiadás.) Tanította: Madarász István dr.

Ág. h. e. vallás. Ugyanaz, mint a III. osztályban. Egyik évben egyháztörténet, másik évben hit- és erkölcstan. Egyházi énekek mindenik évben. Tanította: Sass Béla.

Református hittan. *III., IV. osztály együtt.* Tananyag: váltakozva, ker. hittan, vagy erkölcstan. Ez évben erkölcstan. Egyházi énekek. Bibliaolvasás. Tankönyv: Szőts Farkas: „Ker. hittan", vagy „Ker. Erkölcstan". Tanította: Nagy Dénes.

Izr. vallástan. Heti 2 óra. A zsidó nép élete a jeruzsálemi 2. templom elpusztulásától napjainkig, különös tekintettel a belső életre. Tankönyv: A zsidók története, írta: Büchler Sándor dr. és a Héber imakönyv. Tanította: Frisch Ármin dr.

Magyar nyelv. Heti 4 óra. Stilisztika. A magyar nyelv szókincse. Szókincsünk alkotó részei. A nyelvújítás. Rokonértelmű és rokonalakú szók. Szólamkincs. Közmondások. A stilus nemei. A stilus tulajdonságai. A világosság feltételei. Az elevenség eszközei. A ritmus. Magyar versformák. A klasszikus és nyugateurópai verselés. Polgári ügyiratok. — Olvasmányok: Arany: Toldi, Kisfaludy K.: Mátyás deák. — Kisebb elbeszélések. Leírások. Jellemzések. — Könyv nélkül Arany Toldijából. Péczeli: Király és kapás. — Arany: A fülemile. Petőfi: A Tisza, Az Alföld, Pató Pál úr. Berzsenyi: Aközelítő tél. Jakab Ö.: A székely. Szabolcska: Salzburgi csapszékben. — Irásbeli dolgozat kéthetenkint, felváltva iskolai és házi. Tartalom elmondás, leírás, jellemzés a tárgyalt olvasmányok alapján. Polgári ügyiratok — Tankönyv: Négyessy László: Stilisztika. — Tanította: az *a)* osztályban: Dr. Tichy Margit, a *b)* osztályban: Spillenberg Mária.

Német nyelv. Heti 3 óra. Nyelvtanból: A mondattani és alaktani ismeretek ismétlése és folytonos kibővítése, olvasmányok elemzése közben, különösen kiemelve a magyar nyelvtől való eltéréseket. Az összetett mondatok (mellérendelő összetétel). Olvasmányok: Was Gott schickt, ist gut. — Das Nibelungenlied. — Der Rabe und der Fuchs. — Der persische Knabe und die Räuber. — Der grosse Birnbaum. — Der Frauensand. — Das Ei des Columbus. — Das Schaf und die Schwalbe. — Der Besitzer des Bogens. — Schiller: Der Graf von Habsburg. Die Bürgschaft. — Szavalatok: Schiller: Der Jüngling am Bache. Die Teilung der Erde. — Goethe: Erlkönig. Der Fischer. Meeresstille. — Heine: Die Lorelei. Du bist wie eine Blume. Chamisso: Das Riesenspielzeug. — Gellert: Preis des Schöpfers. Irásbeli gyakorlatok az iskolában: 1. Übung im Rechtschreiben. (Sprichwörter.) — 2. Aus dem Gedächtnisse. Der Jüngling am Bache, von Schiller. — 3. Inhaltsangabe: Das Nibelungenlied. — 4. Übersetzung aus dem Ungarischen: Die halbgefüllte Flasche. — 5. Die Sage von der Lorelei. — 6. Frei erzählt: Der grosse Birnbaum. — 7. Übung im Rechtschreiben. 8. Brief: Einladung. — 9. Das Riesenspielzeug, nach Chamisso

frei erzählt. — 10. Aus dem Gedächtnisse, Meeresstille, von Goethe. 11. Der Besitzer des Bogens, nach Lessing frei erzählt. — 12. Die Bürgschaft, Erzählung nach Schillers gleichnamigem Gedichte. — Kézikönyvek: Oldal János: Német nyelvtan és olvasókönyv II. rész. Tanította: mind a két osztályban: Janecz Erzsébet.

Francia nyelv. Heti 4 óra. Olvasmányok: Étourderie punie. Henri IV. et le vieux juge. Saint Martin. Charlotte, reine d'Angleterre. Bonaparte et la sentinelle. L'empereur et l'abbé. Napoléon à Sainte Hélène. Le thermomètre. La probité récompensée. Le vieux mendiant. — Költemények: La fleur*. (par Millevoye). Octobre (p. Fr. Coppée). Les deux routes*. (p. A. de Musset). Le droit chemin*. (p. V. Hugo). Le corbeau et le renard.* Le loup et l'agneau. En hiver. (p. A. Paysant). Könyv nélkül a *-gal jelölt költemények. Kéthetenként iskolai dolgozat, még pedig tollbamondás, emlékezetből, felelés kérdésekre, fordítás és tartalomközlés. Összesen 14. Tankönyv: Bartos-Chovanchák: Francia olvasókönyv. II r. Tanította: az *a)* osztályban Deseő Irén dr., a *b)* osztályban Szabó Ida.

Történelem. Heti 3 óra. A magyarok története a mohácsi veszedelemtől a legújabb időkig. A török hatalom terjeszkedése. A szabadságharcok kora. A királyaival kibékült Magyarország a haladás útján. A mai Magyarország megalakulása. A Magyar-birodalom általános ismertetése, tekintettel a közös ügyekre és Ausztriára. Kézikönyv: Szigethy Lajos dr.: Magyarok története. II. rész. Tanította: az *a)* osztályban Janecz Erzsébet, a *b)* osztályban Balogh Margit dr.

Földrajz. Heti 1 óra. Látókör, látóhatár. Égitestek. A Föld alakja, a földfelület beosztása. A Nap látszólagos mozgása. Nappálya. A Föld forgása és keringése. A földtengely állása. Földövek. A Hold, a Hold keringései. Napfogyatkozás és Holdfogyatkozás. Külső és belső bolygók. Naprendszer. Hullócsillagok. Tankönyv: Hahóthy Sándor, Csillagászattani földrajz. Tanította: az *a)* osztályban Zombory Ida dr., a *b)* osztályban Spillenberg Mária.

Háztartástan. Heti 1 óra. A háztartástan feladata. A nő szerepe a házi gazdálkodásban. A háztaztási javak értéke. Szükséges és szükségtelen kiadások. A takarékosság, fösvénység, fényűzés. Költségvetés és háztartási napló. A lakás megválasztása és beosztása. A lakás tisztán és rendbentartása. A konyha berendezése és tisztántartása. A világítás. A fűtés. A táplálkozás és a tápláló anyagok. Az élelmiszerek és az eledelek tápláló értéke. A hús. A tej és termékei. A tojás. A liszt és őrlemények. Egyéb növényi élelmiszerek. A fűszerek. Az ételek elkészítése. Forrázás és főzés által nyert élvezeti italok. A szappan-

főzésről, mosó és mosdószappanról. A mosás, szárítás, mángorlás, keményítés, vasalás. — Tankönyv. Lengyel-Kont: Háztartástan. Tanította mind a két osztályban: Gallnerné-Dorogsághy Irén.

Mennyiségtan. Heti 2 óra. *a*) Számtan: A százalékszámítás és annak alkalmazása a kereskedelmi súly- és árúlerovat, nyereség-veszteség s az ágió számításainál. Az egyszerű kamatszámítás. Takarékpénztári betétek: kamatszám, kulcsszám. Váltók, discont-szám. Értékpapírok. — *b*) Mértan: A kör kerülete és területe, henger, kúp, gömb fölszine és térfogata. Példák a statisztika, takarékpénztár, kereskedelem és gazdaság köréből. Tankönyv: Vajdaffy: Számtan. Tanította: Kaiblingerné-Kiss Margit.

Rajz. Heti 2 óra. Nehezebb edények rajzolása, festése. Virágok rajzolása, festése és stilizálása. Magyar ékítményes tervezetek. Tanította: özv. Gerhardt Alajosné

Kézimunka. Heti 2 óra. Madeira-hímzés. Richelieu-himzés. Párna magyaros mintával. Tanította: Spillenberg Mária.

Ének. Heti 1 óra. Hangképző és zöngítési gyakorlatok. Két és három szólamú énekek. Tanította: Bellovics Imre.

Testnevelés. Heti 2 óra. I. Rendgyakorlat: Sorbontás menetközben. Szakadozás négyes sorokba. Ellenvonulás. — Bevezetőgyakorlat: Kar-, láb-, nyak- és törzsgyakorlatok. Támadó- és védő állásokban térdhajlítás cserék. Törzskörzések. — Főgyakorlat: Törzsfeszítők függőállásokból. Függő állások és támaszok különböző szereken. Lebegő járás lábgyakorlattal Fekvő támaszok szeren láb- és kargyakorlattal. Függésben térd- és lábemelések. Törzshajlítások, mint társasgyakorlatok. Támadó járás. Futás lépésváltással. Magas- és mélyugrás. Ugrás támaszba, különböző leugrással. — Befejezőgyakorlat: Légzési gyakorlatok, különböző kiindulási helyzetekből. — Játék, sport: Nyúl a bokorban. Stafétafutás. Üsd a harmadikat. Fogócska akadállyal. Futóduplex. Krumpliszedés. Korcsolyázás. Tanította: br. Podmaniczky Edith.

V. osztály.

Róm. kath. vallástan. Heti 2 óra. Hittan. A vallás fogalma. A kath. vallás forrásai, őrzője és magyarázója. A hittételek tárgyalása a 12 hitágazat nyomán. A malasztról és a szentségekről, valamint az eschatológiáról szóló keresztény tanítás. — Tankönyv: Demény-Baumann: Kath. hittan. — Tanította: Madarász István dr.

Ág. h. e. vallás. Az V.—VI. osztály együtt tanulta a keresztyén egyház történetét bő előadásban a mai korig. Egyházi énekek. Kézikönyv: Berecky: A Keresztyén Egyház Története. Tanította: Sass Béla.

Reform. hittan. *V. és VI. oszt. együtt.* Tananyag: Ker. egyháztörténet. Egyik évben a reformációig, másik évben a reformációtól napjainkig. Ebben az évben a reformációtól maig. Egyházi énekek. Biblia olvasás. — Tankönyv: Bátory Gábor, Ker. egyháztörténet. — Tanította: Nagy Dénes.

Izr. vallástan. Heti 2 óra. Prófétai beszédek az asszír korszakból, a zsidó nép belső élete az írástudóktól a spanyol kiüzetésig. — Tankönyv: Bibliai olvasmányok. III. Irta: Neumann Ede dr. — Tanította: Frisch Ármin dr.

Magyar nyelv. Heti 4 óra. A prózai írásművek elmélete. A történetírás, segédtudományai, műfajai, művelői. A szónoki beszéd szerkezete, részei. Kiváló görög, római és magyar szónokok. — A művészetek osztályozása. A költészet fogalma és felosztása. A lirai és epikai műfajok elmélete. A dráma eredete, fejlődése. Az antik és a modern dráma. — Elméleti fejtegetéssel kapcsolatban költői művek olvasása, utalással a verstani ismeretekre. Nagyobb olvasmányok: Arany: Buda halála, Toldi estéje, Vörösmarty: Szép Ilonka, Két szomszédvár, Sophokles: Antigone, Szigligeti: Fenn az ernyő nincsen kas. Kossuth beszéde a haderő megajánlása végett, Deák a Felírati Javaslatról. — Írásbeli dolgozat. 1. Egy kirándulás leírása levélalakban. 2. Zrinyi Miklós, a költő jelleme. 3. Toldi és az olasz lovagi mérkőzése. 4. Kossuth 1848. július 11-i beszédének gondolatmenete. 5. Gyöngyvér és Ildikó. 6. Széchenyi érdemei Arany „Széchenyi emlékezete" alapján. 7. A női alakok jellemzése Szigligeti „Fenn az ernyő nincsen kas" című színművéből. 8. A nép és a műköltészet összehasonlítása. — Tankönyvek: Riedl Frigyes: Retorika és Poetika. — Tanította: dr. Tichy Margit.

Német nyelv és irodalom. Heti 2 óra. Olvasmányok: Schiller: Wilhelm Tell. — Aus dem Nibelungenliede. — Aus Gudrun. — Die Artussage. — Die Gralsage. — Parzival. — Lohengrin. — Das Rolandslied. — Aus der Tiersage: Braun der Bär und Reineke Fuchs. — Aus dem Volksbuche des Doctor Faust. — Lessing: Fabeln. — Chamissio: Aus Peter Schlemihl. — Uhland: Klein Roland. — Aurbacher: Froher Mut geht über gross' Gut. Szavalatok: Goethe: Der Sänger. — Walther von der Vogelweide: Mahnung. — Uhland: Des Sängers Fluch. — Lieder aus: Wilhelm Tell. — Goethe: Mignon. — Heine: Frühlingslied. — Du bist wie eine Blume. — Monolog aus: Wilhelm Tell. — Írásbeli dolgozatok: 1. Übung im Rechtschreiben: Aus dem Nibelungenliede. (Iskolai.) 2. Der Sänger erzählt, was er auf

dem Königsschlosse erlebt hat. Nach Goethes Ballade: „Der Sänger.“ (Házi.) 3. Brief an eine Freundin. Einladung u. Antwort. (Iskolai.) 4. Des Sängers Fluch. Erzählung nach dem gleichnamigen Gedichte von Uhland. (Házi.) 5. Übersetzung aus dem Ungarischen: Quellen zu Schillers: Wilhelm Tell. (Iskolai.) 6. Der Tellschuss. (Házi.) 7. Froher Mut geht über gross' Gut. Nach Aurbacher frei erzählt. (Iskolai.) 8. Klein Roland. Erzählung nach Uhlands gleichbetiteltem Gedichte. (Házi.) 9. Übung im Rechtschreiben: Lohengrin. (Iskolai.) — Kézikönyvek: Szemák István Német olvasókönyv és Schiller: Wilhelm Tell. — Tanította: Janecz Erzsébet.

Francia nyelv. *a*) Kezdők csoportja. Heti 3 óra. Nyelvtanból: a főnév ejtegetése és egyeztetése a melléknévvel. a melléknév fokozása, a személyes-, birtokos-, mutató- és kérdő névmások ejtegetése, az avair és être segédigék és a rendes igék ragozása. Olvasmányok: L'école. L'année scolaire. La famille. Lettre d'un écolier à son ami. Poids et mesures. Les Monnaies. Les repas. Le corps humain. L'oie et le canard. Le fer à cheval. Maximes et préceptes de conduite. Les heures de classe. Au marché. Ou ne gagne rien à se quereller. Le peau de l'ours. L'école primaire. Français et l'Anglais. — Költemények: L'ange gardien. Conseils d'une abeille. (Durand.) La cigal et la fourni. (Lafontaine.) Le labourerur et ses enfants. (Lafontaine) Le soleil de ma Bretagne. (Béranger.) Írásbeli dolgozatok kéthetenkint az iskolában mégpedig: tollbamondás, költemény leírása emlékezetből, tartalomközlés felelés kérdésekre. — Tankönyv: Bartos Chovancsák. Francia nyelvkönyv és Olvasókönyv I. Tanította: Szabó Ida.

b) Haladók. Heti 3 óra. Olvasmányok: Les quatre Henri (par Frédéric Soulié.) Le tour de la France. (Par Bruno.) Don Quichotte et les moulins à vent. (Par Florion.) Le sorcier et son apprenti. (Conte populaire.) La Chèvre de M. Seguin. (Par A. Daudet.) Napoléon à Moscou. (Par Ségur.) Les femmes savantes. (Molière.) — Költemények: Adieux de Marie Stuart. (Béranger.) Les hirondelles. (Béranger.) La cloche. (Lamartine.) Quand nons habitions tous ensemble. (V. Hugó.) Írásbelí dolgozatok kéthetenkint többnyire reprodukciók a tárgyalt olvasmányokból. — Tankönyv: Macher E. Francia olvasókönyv. Tanította: Dénesné-Kolozs R. dr.

Történelem. Heti 4 óra. Az ókor története: A keleti népek. A görögök. A rómaiak. — A középkor története: A népvándorlás és a nyomában alakult új országok. Nagy Károly kora. A középkori intézmények virágzása. A keresztes háborúk kora. A császárság és a pápaság hanyatlása. A renaissance. Kézikönyvek: Takács György dr.: Az ókor és a középkor története. Tanította: Radnai Jenőné dr.-né.

Természetrajz. Heti 2 óra. Az őszi flóra 10—12 növényének részletes leírása. A virágos növények morfologiája. A növények belső szerkezete. A növények életműködései (táplálkozás, lélegzés, növekedés, mozgás, érzés, szaporodás). A növények csoportosítása. Linné rendszere. A virágtalan és virágos növények főbb csoportjainak rendszeres tárgyalása. Tankönyv: Paszlavszky J. Növénytan. Tanította: Kiss Ödön.

Természettan. Heti 2 óra. Mechanika. Hangtan. Fénytan. Tanította: Képessy Imre.

Mennyiségtan. Heti 3 óra. *a)* Algebra. Az algebra célja, eszközei. A műveleti és zárójelek, együttható, kitevő. Egy és többtagú algebrai mennyiségek elemzése, az egyneműek összevonása. Egy és többtagúak szorzása és osztása. Egy-, két- és többtagúak; közönséges egész és tizedes számok négyzete. Egy-, két- és háromtagú algebrai mennyiségek, közönséges egész és tizedes számok köbe. Egy- és többtagúak legnagyobb közös osztója, legkisebb közös többese. Algebrai törtek összevonása, szorzása, osztása, hatványozása. Az egyenletekről általában. Az elsőfokú, egy ismeretlennel bíró egyenlet. *b)* Geometria. Egy, két, és három egyenes kölcsönös helyzete a síkban. Szögek, csúcsszögek, mellékszögek, váltószögek. Idomokról általában. Szabályosság, szimmetria; összeillőség, hasonlóság és egyenlőség fogalmai. A háromszög külső-, belsőszögeiről s oldalairól szóló tételek. Az összeillőségi esetek. A négyszögek. A parallelogramm átlói, szemben fekvő oldalai és szögei. Szabályos és szabálytalan sokszögek. A három, négy és sokszögek területe. Tankönyvek: König, Algebra; Ábel, Mértan. Tanította: Kaiblingerné-Kiss Margit.

Rajz. Heti 2 óra. Használati edények csoportos lerajzolása. Virágok, draperiák rajzolása és festése, tervezetek tekintettel a női kézimunkára. Alakokra jzolása természet után. Tanította: Özv. Gerhardt Alajosné.

Kézimunka. Heti 2 óra. Magyar himzés. Fehér himzés. Pointlace. Tanította: Spillenberg Mária.

Ének. Heti 1 óra. Hangképző és zöngítési gyakorlatok. Két- és háromszólamú énekek. Tanította: Bellovics Imre.

Testnevelés. Heti 2 óra. Rendgyakorlat: A IV. oszt. anyagának ismétlése. Nehezebb kivitelű sorbontások és fejlődések. Bevezető gyakorlat: Kar, láb, nyak és törzsgyakorlatok. Törzskörzés. Támadó és védő állások kargyakorlatokkal. Főgyakorlat: Törzsfeszítők különböző kiindulási helyzetekből, lábgyakorlatokkal. Lebegő állásban térdhajlítások. Hajlított függések. Rézsutos, támadó és védőállások kargyakorlatokkal. Törzshajlítások térdelésben. Műjárások. Tánclépések. Futás 2—3 percig. Függés-

ben tovahaladás. Vetődési ugrások. Felhúzódások. Befejező gyakorlat: Kar, láb és törzsgyakorlatok, mint szabadgyakorlatok. Játék, sport: Csalogató. Fogócska akadállyal. Körróta. Kosárlapda. Futó duplex. Korcsolyázás. Tanította: Gallnerné-Dorogsághy Irén.

VI. osztály.

Kath. vallástan. Heti 2 óra. Erkölcstan. A törvény, a lelkiismeret, a szabad akarat, az erkölcsi beszámítás. A bűn és az erény. A tíz és az öt parancsolat részletes tárgyalása. Kötelességeink az egyház, a haza és a társadalom iránt. Tankönyv: Magdics Ignác dr.: Kath. Erkölcstan. — Tanította: Madarász István dr.

Ág. h. e. vallás. Ugyanaz, mint az V. osztályban. Egyik évben egyháztörténet, másik évben szentírásismertetés. Egyházi énekek mindenik évben. Kézikönyv: Bereczky: A Keresztyén Egyház története. Tanította: Sass Béla.

Reform. hittan. *V., VI. oszt. együtt.* Tananyag: Ker. egyháztörténet. Egyik évben a reformációig, másik évben a reformációtól máig. Egyházi énekek. Biblia olvasás. Tankönyv: Bátory Gábor, „Ker. egyháztörténet." Tanította: Nagy Dénes.

Izr. vallástan. Heti 2 óra. A babiloni és a perzsa korszak prófétái (Jeremiás, Ezékiel, a névtelen próféta, Chaggáj, Zechalja és Muleachi) beszédei. A római elnyomatás korának vallásos élete és a templom pusztulása utáni idők vallási törekvései. Tankönyv: A biblia magyar szövegben és Izr. vallástan. Írta: Neumann Ede dr. Tanította: Frisch Ármin dr.

Magyar nyelv. Heti 4 óra. A magyar irodalom áttekintése. Pogánykori költészetünk. Keresztyén középkor. Reformáció kora. Prédikátorok és bibliafordítás. A katholikus visszahatás. Pázmány-Zrinyi és a Zrinyiász. A hanyatlás kora. Mikes. A felújulás. kora. Bessenyei. A különböző irodalmi iskolák. Kármán József. Csokonai. A nyelvújítás, Kazinczy Ferenc. Kisfaludy Sándor és Károly. Bánk-bán, Katona József. Vörösmarty. A XIX. század magyar regényírói: Jósika, Eötvös, Kemény, Jókai, Madách Imre (Az ember tragédiája), Arany, Tompa, Petőfi. A líra a forradalom után. Házi olvasmányok: Két szomszédvár, Csongor és Tünde Vörösmartytól. Fenn az ernyő, nincsen kas Szigligetitől. Eötvös, Jósika, Kemény és Jókai egy-egy regénye. Coriolanus, Shakespeartól. — Iskolai olvasmányok: Vörösmarty életrajza Gyulai Páltól. Toldi estéje Arany Jánostól. — Írásbeli dolgozatok: 1. A középkori magyar nő lelkivilága és élete. 2. A barátságról, vázlat szerint, értekezés. 3. Balassi Bálint élete és költészete, irod. tört. tanulmány. 4. A nagyravágyás, elbeszélés alakjában feldolgozva.

5. Vörösmarty Zalán futásának keletkezése, meséje és hatása. 6. Kölcsey Berzsenyi Dániel felett tartott emlékbeszédének irányeszméi. 7. Mit nevezünk valódi műveltségnek? 8. Toldi estéjének szépségei összehasonlítva Toldival. 9. Az ideális város. — Tankönyv: Horváth Cyrill: A magyar irodalom történetének vázlata. Tanította: Radnai Jenőné dr.-né.

Német nyelv. Heti 2 óra. Olvasmányok: Bürger: Das Lied vom braven Mann. Chamisso: Die Kreuzschau és szemelvény Péter Schlemihl történetéből. Goethe: Johanna Sebus*. Schiller: Die Kraniche des Ibykus. Das Lied von der Glocke. Lenau: Die drei Zigeuner*. Szemelvények Lessing Laokoonjából és Eichendorff: „Aus dem Leben eines Taugenichts" című novellájából. Goethe: „Iphigenie auf Tauris" tüzetesen. — Könyvnélkül a *-gal jelölt költemények és részletek Iphigeniából. Az olvasmányokkal kapcsolatban az írók életrajza és a nyelvtani ismeretek ismétlése és kibővítése. Havonkint egy házi dolgozat, még pedig levél, tartalomközlések és jellemzések: 1. Levél. 2. Die wichtigsten Grundsätze in Lessings Laokoon. 3. Johanna Sebus. 4. Die Kraniche des Ibykus. 5. Die Geschichte der Tantaliden. 6. Die Exposition im Drama: Iphigenie auf Tauris. Die Kreuzschau. — 8. Das Lied vom braven Mann. Tankönyvek: Szemák: Német olvasókönyv és Goethe: Iphigenie auf Tauris. Tanította: Deseő Irén dr.

Francia nyelv. Kezdők csoportja. Heti 2 óra. A mondattan főbb elemei, a rendes igeragozás ismétlése. A rendhagyó igeragozás, a visszaható igék ragozása. Idők képzése. Olvasmányok: Dialogue. Une lettre. Henri IV. et le vieux. Juge. Le bon remède. Charlotte, reine d'Angleterre. Bonaparte et la sentinelle. L'empereur et l'abbé. Napoleon à Sainte-Heléne. Le vieux mendiant. Histoire d'une pièce d'or. Költemények: La Fleur (Millevoye). La feuille (par Arnault). Octobre (François Coppée). Le Corbeau et le Renard (Lafontaine). — Írásbeli dolgozatok: Havonként egy havi dolgozat. Tollbamondások, leírás emlékezetből, átalakítás, fordítás. Tankönyv: Bartos-Chovancsák, Francia nyelvtan és olvasókönyv. Tanította: Gallnerné Dorogsághy Irén.

Haladók csoportja. Heti 2 óra. Olvasmányok: Les Animaux malades de la Peste. (par Lafontaine). La jeune captive* (par A. Chénier). Le soir. (par Lamartine). Cequ'on entend sur la montagne. Les pauvres gens (par V. Hugo). Les souvenirs du peuple* (par Béranger). Le vase brisé* (par Sully Prudhomme). Szemelvények Corneille (Le Cid), Racine (Andromaque), Boileau, La Bruyère, Montesquieu, Voltaire (Jeannot et Colin), Bossuet műveiből. Le gendre de M. Poirier (par E. Augier et I. Sandeau) teljesen. Az olvasmányokkal kapcsolatban az írók életrajza. —

Nyelvtanból az alaktan főbb részei, főleg a rendhagyó igeragozás ismétlése és a mondattan főbb elemei. Könyvnélkül a *-gal jelölt költemények. Havonként egy házi dolgozat: 1. Le Cid. 2. Andromaque. 3. Les animaux malades de la peste. 4. La jeune captive. 5. Levél. 6—7. Le gendre de M. Poirier egyes felvonásai. 8. Les pauvres gens (tartalomközlések és jellemzések). Tankönyv: Macher Ede, Francia irodalmi olvasókönyv, II. rész és Le gendre de M. Poirier. Tanította: Deseő Irén dr.

Történelem. Heti 4 óra. Az új kor története: A renaissance. A fölfedezések. A Habsburgok világuralma. A reformáció kora. Az ellenreformáció és a vallásháborúk. Franciaország túlhatalma XIV. Lajos korában. A Habsburg monarchia szervezése. Az északkeleti államrendszer kifejlődése. Ausztria és Poroszország versengése. A „fölvilágosult" abszolutizmus kora. A francia forradalom. A szent szövetség és a forradalmak kora. A XIX. század második fele. (1850-től napjainkig.) A főbb modern államok és ezek gyarmatainak politikai földrajza. — A magyar nemzet története: Magyarország őskora. A pogány magyarság korszaka. A kereszténység és királyság megalapítása és szervezése. A Szent István-féle alkotmány bomlása. A hűbériség hatása. Az Anjouk és Zsigmond kora. A Hunyadiak kora. A Jagellók. Az ország hanyatlása. Az ország három részre szakadása. Küzdelmek az alkotmányért és vallásszabadságért. Újkori államintézmények. Hazánk újjáalkotása. Magyarország mai alkotmányának, gazdasági és műveltségi állapotának ismertetése. — Kézikönyvek: dr. Takács György: Az újkor története és A magyar nemzet története. — Tanította: Janecz Erzsébet.

Természetrajz. Heti 2 óra. Az állati test felépülése. Sejt. Szövetek. A szervek és azok működése. Biologiai jelenségek. Az állatok szaporodása. Az állatkörök s azoknak osztályok és rendek szerinti tárgyalása. Tankönyv: Paszlavszky J.: Álattan. Tanította: Kiss Ödön.

Természettan. Heti 2 óra. Hőtan. Mágnesség. Elektromosság. A kozmográfia elemei. Tanította: Képessy Imre.

Lélektan és neveléstan. Heti 2 óra. A lélek jelenségei. A nevelés feladatai. A nők nevelése. Az anya, mint a házi nevelés intézője. — A test és lélek viszonya egymáshoz. A vérmérséklet. Az öröklés, megszokás. Az idegrendszer. Az agy működése. Az érzékszervek. Az érzés, érzet. Az érzetek mennyiségi és minőségi különbsége. Az életérzet. Az érzet hangulata. A szemlélet, képzet. A képzettársítás törvénye; a képzetek egybevetése. Neveléstani útmutatások. Az emlékezés és fajai. A tanulás. A képzelődés és nevelése. A tudat és öntudat. Az értelem és gondolkodás. A gon-

dolkodás tényei, fogalom, itélet és következtetés. Az értelem nevelése. Az érzelem fogalma és nemei. Kellemes és kellemetlen érzelmek. Az érzéki érzelmek. Az értelmi érzelmek; erkölcsi, szépérzelem; az igaz érzelme, vallásos érzelmek, társadalmi érzelmek, a rokon- és ellenszenv. Az indulat. A mese, költészet és poéták mint a kedély nevelésének eszközei. Az ösztön, vágy, hajlam és tehetség; szenvedély. Az akarat. A megszokás és beszámítás. A jellem. A jellem nevelése. A társadalom eszméi; a népjellem. A lélek betegségei. Az egyéniség megismerésének szempontjai. A testi, értelmi és erkölcsi nevelés feladatai. — Tanította: Ember Károly.

Mennyiségtan. Heti 2 óra. *a)* Algebra. Elsőfokú egyenletek több ismeretlennel. Négyzetgyök. Köbgyök. Négyzetes egyenletek. Logarithmus. Számtani és mértani haladvány és alkalmazásai a kamatos-kamat számításra. *b)* Geometria. A felszin és térfogatszámítás ismertetése és kibővítése. — Tanította: Kaiblingerné Kiss Margit.

Rajz. Heti 2 óra. Használati tárgyak csoportos lerajzolása, festése. Virágok rajzolása, festése. Magyar ékítményes tervezetek, tekintettel a kézimunkára. Alakok rajzolása természet után. — Tanította: Gerhardt Alajosné.

Kézimunka. Heti 2 óra. Perzsa himzés. Himzett ruha. Tanította: Spillenberg Mária.

Ének. Heti 1 óra. A hangköztanból az összes hangközök és fordulatai. Összhangzattanból a hármas és négyes hangzatok. Többszólamú énekek. — Tanította: Bellovics Imre.

Testnevelés. Heti 2 óra. — Rendgyakorlat: Nehezebb kivitelű sorbontások. Fejlődések futás közben. Ellenvonulás. — Bevezető gyakorlat: Az V. oszt. anyagának ismétlése. — Főgyakorlat: Passiv törzsfeszítők társas gyakorlatok alakjában. Hajlított függések. Lebegő állás törzshajlítással. Oldalizom gyakorlatok mint szabad és szergyakorlatok. Támaszban karhajlítás és nyújtás. Futás hátra. Műjárások. Nemzeti táncok. Függeszkedés hajlított karral. Magasugrás 80—100 cm. Távolugrás 3—4 m. — Befejező gyakorlat: Az V. oszt. anyagának ismétlése. — Játék, sport: Az V. osztály anyagának ismétlése. Korcsolyázás. — Tanította: Gallnerné Dorogsághy Irén.

Leánygimnázium I. A), B) osztály.

Róm. kath. vallástan. Heti 2 óra. A hit általában. Az apostoli hitvallás tizenkét ágazata. A főparancs. Tízparancs. Az egyház öt parancsa. Kegyelem. Szentségek. Imádság. Tankönyv: Róm. kath. nagyobb katekizmus. Tanitotta: Madarász István dr.

Ág. h. e. vallás. Az I—II. oszt. együtt. Ószövetségi élet- és jellemképek és tanítások a történeti, tanító és jóslati könyvekből. Szentírás-olvasás. Kézikönyv: Bereczky: Ószövetségi Élet- és Jellemképek s tanítások. Tanította: Sass Béla.

Ref. vallástan. I—II. oszt. együtt. Tananyag: Isteni kijelentés az ó- és újtestamentumban. Egyik évben ó-test.-i, másik évben új-test.-i kijelentés. Egyházi énekek. Bibliaolvasás. Ez évben ó-test.-i kijelentés. Tankönyv: Hamar István: Isteni kijelentés. Tanár: Nagy Dénes.

Izr. vallástan. Heti 2 óra. A Tóra történeti és törvényi részei. Egyes imádságoknak magyarra fordítása. Bibliai olvasmányok I., írta: Dékány Géza dr. és a Héber Imakönyv. Tanította: Frisch Ármin dr.

Magyar nyelv. Heti 5 óra. Nyelvtanból: A hangok. Szótagolás. Helyesírás. A mondat. Mondatrészek. Beszédrészek. Az ige nemei és hajlítása. A névszók nemei és hajlítása. A névszók használata. — Olvasmányok: Népmesék. Népmondák. Görög és római hitregék. Hun-magyar mondák. — Költemények. Arany: Nyalka huszár. Szent László füve. Petőfi: Három fiú. Tompa: Galamboskő. Gyulai: Hadnagy uram. Szabolcska Mihály: Egy kékszalagos új ruháról. Kozma Andor: A családunk szégyene. A magyarok szimfoniája. — Kéthetenként iskolai írásbeli dolgozat: Másolás. Másolás szótagolással. Tollbamondás. Emlékezetből. Elbeszélés utáni fogalmazás. Tartalomközlés. Levél. — Tankönyv: Négyesy László: Magyar nyelvtan és Magyar olvasókönyv. — Tanította: az A) osztályban Ballagi Malvin, a B) osztályban Tichy Margit dr.

Latin nyelv. Heti 6 óra. A Liber Sexti I. részének olvasmányai alapján a deklinációk, a melléknevek rendes és kivételes fokozása, számnevek, névmások és a cselekvő igeragozás. — Kéthetenkint írásbeli dolgozat magyarról latinra. Tankönyv: Fodor-Székely: Liber Sexti. Tanította: az A) osztályban Hollósy Béla, a B) osztályban Pątek Ferenc dr.

Földrajz. Heti 3 óra. Bevezetésül a mathematikai és a fizikai földrajz elemei. A Föld ábrázolásának tárgyalásánál a térképolvasás behatóan. — Magyarország geografiája: Az Alföld és Kis-Alföld medencéje. A Magyar Középhegység. A Dunántúli Dombos-

vidék és szigethegyek. A Magyar Alpok. A Dráva-Száva közti szigethegyek. A Horvát Karszt (Dinári, Alpok). Kárpáti hegyvidékek: az Északnyugati Hegyvidék, az Északkeleti Hegyvidék, a Keleti- és Déli Kárpátok. Krassószörényi Hegyvidék. A Keletmagyarországi szigethegyek. Az Erdélyi Medence. — Magyarország vízrendszere, éghajlata, talaja, növény- és állatvilága. Hazánk ethnografiai képe. — Az ország kormányzása. Tankönyv: Lasz Samu dr.: Földrajz. I. Tanította: az A) osztályban Erődi Kálmán dr., a B) osztályban Zombory Ida dr.

Természetrajz. Heti 2 óra. Ősszel: A gyümölcsös és a termésformák ismertetése. A termés és a mag biológiája. A háziállatok. — Télen: A fenyőfák. Az ember lakása közelében, a mezőn és erdőn élő emlős állatok. A házi szárnyasok. — Tavasszal és nyáron: A tavasz első virágai: hóvirág, ibolya, tavaszi hérics, kökörcsin, kankalin, gólyahír, boglárka, árvacsalán. Kerti virágok: jácint, tulipán, nőszirom, gyöngyvirág. A gabonafélék: búza, rozs, árpa, zab és kukorica. A növénymorfológia alapismeretei. Növénygyűjtés és herbárium készítése. Tankönyv: Szterényi H. dr.: Természetrajz a középisk. I. oszt. számára. Tanította: Kiss Ödön.

Számtan. Heti 4 óra. Számlálás, egész számok írása, elemzése, a számjegyek alaki és helyi értéke. Római számírás. Tizedes egységek fogalma. Tizedes számok írása, elemezése. Alapműveletek egész és tizedes számokkal. Mértékrendszerek. Időszámítás. Oszthatóság: osztó, többszörös, közös osztó, közös többszörös fogalma, legnagyobb közös osztó és legkisebb közös többszörös számítása. Közönséges törtek írása, értelmezése. A legegyszerűbb számítások törtekkel. Tankönyv: Arany-Szíjártó-Dietz: Számtan. I. rész. Tanította: az A) osztályban Hirka Antal dr., a B) osztályban Nendtvich Zsófia.

Rajzoló geometria. Heti 3 óra. Testek, tér, téralakok; felületek, vonalak. 3, 2 és 1 irányú kiterjedés. Gömbfelület — és vele kapcsolatban a földrajzhoz szükséges mértani alapismeretek, — síkfelület, körvonal, egyenes. Sík-idomok, kör és részei. Körcikk és ívváltozása a sugarak elhajlásával: szög. Szögmértékek és szögmérés. Szögpárok. Háromszög szögösszege. Síkidomok alakja és nagysága. Területi egyenlőség, hasonlóság, egybevágóság fogalma. Hetenkint 1 mértani rajz. Tanította: Nendtvich Zsófia.

Szépírás. Heti 1 óra. A magyar folyóírás. Tanította: Zombory Ida dr.

Testnevelés. Heti 2 óra. — Rendgyakorlat: Sorbontások egyszerű formái. Párok, hármas sorok, szakaszalakítása.

Köszönés. — Bevezető gyakorlat: Könnyű láb-, kar-, nyak- és törzsgyakorlatok. — Főgyakorlat. A törzsfeszítés előgyakorlatai. Függőállásokban lábgyakorlatok. Lebegő járás. Fekvő támaszgyakorlatok. Törzshajlítás és fordítás. Járás. Járás fordulattal. Futás oldalt szökdelésszerűen. Lengőkötél szökdelés. Ugrás helyben és zsámolyon, helyes leugrással. Ugrás támaszba különböző szerekre. Függésben lábgyakorlatok. — Befejező gyakorlat: Láb- és törzsgyakorlatok lassú ütemben. Légzési gyakorlat. — Játék, sport: Farkas és bárány. Páros kifutó. Féltek a muszkától? Versenyfutás. Labdaverseny. Labdagurító. Korcsolyázás. — Tanította: az A) osztályban Gallnerné-Dorogsághy Irén, a B) osztályban br. Podmaniczky Edith.

II. osztály.

Róm. kath. vallástan. Heti 2 óra. Ószövetségi szentírás ismertetése. A szent könyvek. Az ős kinyilatkoztatás története. Izrael népének kiválasztása és története Ábrahámtól egészen Jézus Krisztusig különös tekintettel a zsidó nép vallási életére s a messiási jövendölésekre. Szemelvények Salamon könyveiből s a próféták jövendöléseiből. A biblia történeti, földrajzi s néprajzi vonatkozásai. Tankönyv: Aubermann Miklós dr.: Kath. Iskolai Biblia II. rész, Ószövetség. Tanította: Madarász István dr.

Ág. h. e. vallástan. Ugyanaz, mint az I. osztályban. Egyik évben ószövetségi, másik évben újszövetségi élet- és jellemképek kerülnek sorra. Egyházi énekek. Tanította: Sas Béla.

Ref. vallástan. Lásd a gimn. I. osztályát.

Izr. vallástan. Lásd a fels. I. II. osztályát.

Magyar nyelv. Heti 5 óra. Nyelvtanból: A szóképzés. Szóösszetétel. Együttjáró szók. A szavak jelentései. A határozók. Szórend. Az összetett mondatok.

Olvasmányok: Történelmi korrajzok Nagy Lajos és a Hunyadiak korából. Lykurgos. Solon. Tompa: A keresztútról. Jézus és a nép. Tamás vitéz. A vámosújfalusi jegyző. Petőfi: A jó öreg korcsmáros. A völgy és a hegy. Hunyadi László. Arany: Az ó torony. Tóth Kálmán: Szilágyi Erzsébet. Kozma Andor: Csak harminckét huszár. Írásbeli dolgozat kéthetenkint (iskolai). Tankönyvek: Négyesy László: Magyar Olvasókönyv és Magyar Nyelvtan. Tanította: Ballagi Malvin.

Latin nyelv. Heti 6 óra. Olvasmányok: A Liber Sexti fordítási gyakorlatai latinból magyarra és magyarból latinra, összesen 68. Az olvasmányokkal kapcsolatban: a szenvedő igeragozás; álszenvedő, kivételes, hiányos igék; acc. cum inf.; abl. abs. és gerundiv. szerkezetek. Kéthetenkint egy iskolai írásbeli dolgozat magyarból latinra az olvasmányok alapján. — Tankönyv: Fodor—Székely: Liber Sexti II. r. — Tanította: Braun Margit dr.

Földrajz. Heti 3 óra. Európa leíró és kultúrföldrajza: az Osztrák császárság, a Balkán félsziget államai, az Apennini félsziget, a Pyreneusi félsziget országai, Közép-Európa államai (Franciaország, a Német birodalom, Svájc, Belgium, Hollandia és Dánia), a Brit szigetek, a Skandináv félsziget államai, Oroszország. Európa általános viszonyainak összefoglalása, különös tekintettel a természeti-, néprajzi- és kulturviszonyokra. Ázsia általánosságban: világhelyzete, hegy- és vízrajzi viszonyai, természeti-, néprajzi viszonyai és országai, különös tekintettel az európai államok gyarmatbirtokaira. Az afrikai őskontinens medencéi, euráziai lánchegysége és táblás vidékei. Folyórendszerei. Klima vidékei és növényzónái. Ethnografiája. Államai. — Tankönyv: Lasz Samu dr. Földrajz II—III. köt. — Tanította: Balogh Margit dr.

Természetrajz. Heti 2 óra. — Ősszel: Az őszi flóra néhány növénye (pásztortáska, gyermeklánc, kék búzavirág, vadrepce). Növényalaktani alapismeretek. — Télen: A majmok, tengeri- és erszényes emlősök. Az emlősök áttekintése. A ház-, erdő-, mező madárvilága; vizi madarak. A madarak összefoglalása és csoportosítása. Az alsóbbrendű gerincesek: csúszók-mászók, kétéltűek, halak osztályainak néhány jellegzetesebb és fontosabb képviselője. A gerincesek áttekintése. — Tavasszal: A gerinctelenek: lágytestűek, izeltlábúak és férgek törzseinek néhány jellegzetesebb és fontosabb képviselője. A gyümölcsfák. Néhány gazdasági növény és erdei lombos fa. — Tankönyv: Szterényi H. dr.: Természetrajz a középisk. II. oszt. számára. — Tanította: Kiss Ödön.

Mennyiségtan. Heti 4 óra. Alapműveletek ismétlése tizedes és közönséges törtekkel. Számolási egyszerűsítések. Arány és arányosság. Fontosabb arányokra vonatkozó feladatok (fajsúly, lépték). Kettőstételű feladatok. Százalékszámítás. — Tankönyv: Arany-Szijártó-Dietz: Számtan. 3. kiadás, II. rész. — Tanította: Nendtvich Zsófia.

Rajzoló geometria. Heti 3 óra. Síkidomok kerületének és területének számítása, különösen a köré. Testek felszíne, térfogata. Átlag hetenkint egy mértani rajz. — Tanította: Nendtvich Zsófia.

Szépírás. Heti 1 óra. A magyar és német folyóírás. — Tanította: Tichy Margit dr.

Testnevelés. Heti 2 óra. — Rendgyakorlat: Az I-ső osztály anyagának ismétlése. Fejlődések menet közben. Köralakítás. — Bevezető gyakorlat: Az I-ső osztály anyagának ismétlése. Lépő állásban térdhajlítás. Karlendítés. — Főgyakorlat: Törzsfeszítők egy láb távolságból, a mellérendelt gyakorlatokkal. Függésben lábgyakorlatok. Lebegő járás lábgyakorlattal. Gyakorlatok fekvő támaszokban. Járás oldalsorban fordulatokkal. Kitartó futás 1—2 perc. Járás térdemeléssel. Ugrás fordulatokkal helyből és rohammal. Lengőkötél átszaladás. Ugrás támaszba és térdelésbe. — Befejező gyakorlat: Lassú mozgású láb és törzsgyakorlatok. Légzési gyakorlat különböző kartartással. — Játék, sport. Át a kinai falon. Láncszakítás. Egy egér, két cica. Féltek a muszkától? Labdagurító. Szökdelő kör. Kakasviadal. Korcsolyázás. — Tanította: br. Podmaniczky Edith.

V. A), B) osztály.

Róm. kath. vallástan. Ugyanaz, mint a felsőbb leányiskola V. osztályában.

Ág. h. e. vallás. Az V—VI. osztály együtt tanulta a keresztyén egyház történetét bő előadásban, a mai korig. Kézikönyv: Berecky: A Keresztyén Egyház Története. Tanította: Sass Béla.

Ref. vallástan. Ugyanaz, mint a felsőbb leányiskola V. osztályában.

Izr. vallástan. Ugyanaz, mint a felsőbb leányiskola V. osztályában.

Magyar nyelv. Heti 3 óra. A prózai írásművekről általában. A történetírás, segédtudományai, műfajai, művelői. A szónoki beszéd szerkezete és részei. A szónoklás története Görögországban, Rómában és nálunk. Az értekezés. A regény és fajai. A levél. Olvasmányok: Részek a Képes krónikából. Zrinyi, a költőről szóló olvasmányok Salamon Ferenctől, Pauler Gyulától, Cserei Mihálytól, Bethlen Miklóstól, Toldy Ferenctől. Hunyadi János Salamon Ferenctől. Szondi halála Istvánffy Miklóstól. Szondi históriája Tinódi Sebestyéntől. Kossuth Lajos beszéde a haderő megajánlása végett. Deák Ferenc a Felirati Javaslatról. Pázmány Péter egyik egyházi beszéde. Kölcseynek Berzsenyi Dániel és Kazinczy Ferenc fölött tartott szónoklatai. Paraenesis Kölcsey Kálmánhoz. Szondi két apródja (Greguss Ágost). Mikes Kelemen (Beöthy Zsolt). Platon: A bűnhődés szükségessége. Mikes K.: Törökországi levelei. Jókai: Az új földesúr.

Arany: Toldi estéje. Írásbeli dolgozatok az a) osztályban: 1. Párhuzam a próza és a költészet között. 2. A humor Toldi Estéjében. 3. Milyen hatások fejlesztették Zrinyi Miklós jellemét? 4. Arany és Petőfi. 5. A Bach-korszak képe „Az új földesúr"-ból. 6. Hogyan éltek a bújdosók Rodostóban? 7. Az ember kötelességei a Paraenesis alapján. 8. Kölcsey Ferenc mint szónok. A b) osztályban: 1. Egy szünidei kirándulásom. 2. Toldi Nagyfaluban. 3. Egy kép a Volga mellől. (Tollbamondás). 4. Szondi halála. 5. Ankerschmidt jellemzése. 6. Mikes jellemzése törökországi levelei alapján. 7. Deák Ferenc beszéde a Felirati Javaslat-ról. (Gondolatmenet). 8. Szabadon választott tárgyú dolgozat. — Tankönyv: Riedl, Retorika. Tanította: az a) osztályban: Tichy Margit dr., a b) osztályban: Neiser Irén dr.

Latin nyelv. Heti 8 óra. Olvasmányok: Liber Sexti-ből fordítási gyakorlatok latinból magyarra és magyarból latinra, kapcsolatban a nyelvtani anyaggal: 45 drb; Julius Caesar: De Bello Gallico I., 1—12. caput. VI. 11—24. — Ovidius: Metamorphos. libr., Az emberi nem négy korszaka, Daedalus és Icarus. Philemon és Baucis, A világ teremtése, A Fabiusok veszte. — Phaedrus meséiből, 10 drb. — Ezek alapján: a betűk; beszédrészek; névragozás; fokozás; a számnév; a névmás; igeragozás, rendhagyó, hiányos, egyszemélyű igék; határozók; elüljárók; acc. c. infin., nom. c. infin.; abl. abs.; gerundiv. szerkezetek. — Kéthetenkint egy írásbeli dolgozat, összefüggő magyar szöveg fordítása latinra olvasmányok alapján. Tankönyv: Fodor-Székely: Liber Sexti. Tanított: az a) osztályban Braun Margit dr., a b) osztályban Kundt Ernő dr.

Német nyelv. Heti két óra. Olvasmányok: Goethe: Schäfers Klagelied.* Der Sänger.* Der Zauberlehrling. — Schiller: Der Handschuh. — Der Ring des Polykrates. — Heine: Belsazar. Du bist wie eine Blume.* Abschied.* Uhland: Das Glück von Edenhall. — Auerbach: Die Posaune des Gerichtes. — Hebel: Der Kluge Richter. — Schubert: Wenn die Not am grössten. — Goethes Vaterhaus és egy-két történelmi olvasmány. — Könyvnélkül a *-gal jelölt költemények. — Nyelvtanból: a főnév, melléknév, névmás ejtegetése, igeragozás, szórend. — Havonként felváltva iskolai és házi dolgozat: 1. Der Zauberlehrling. 2. Die Posaune des Gerichtes. 3. Der Ring des Polykrates. 4. Das Glück von Edenhall: 5. Levél és 4 fordítási gyakorlat magyarról németre. — Tankönyv: Szemák-Haitsch: Német olvasókönyv. Tanította mind a két osztályban: Deseő Irén dr.

Történelem. Heti 3 óra. Az ókori népek története a nyugatrómai birodalom bukásáig. A keleti népek kulturtörténeti méltatása és birodalmuk geografiai ismertetése. A görög történelemből

különösen Athén fejlődése és hatása az utókorra. Itália ismertetése után a római történelem, kivált az alkotmány fejlődése szempontjából. Tankönyv: Ujházy László: Egyetemes történelem. I. Tanította az a) osztályban: Erődi Kálmán dr., a b) osztályban: Balogh Margit dr.

Természetrajz. Heti 3 óra. Az őszi flóra 10—12 növényének részletes leírása. A virágos növények morfologiája. A növények belső szerkezete. Növényvegytan. A növények életműködése (táplálkozás, lélegzés, növekedés, mozgás, érzés, szaporodás). A növények csoportosítása. Természetes és mesterséges növényrendszer. Linné rendszere. A virágos és virágtalan növények főbb csoporjainak rendszeres tárgyalása. Tankönyv: Paszlavszky J.: Növénytan. Tanította mind a két osztályban: Kiss Ödön.

Mennyiségtan. Algebra. Alapműveletek ismert és betűmennyiségekkel. Összeadás, kivonás, szorzás, osztás, általános, egész, tört és tizedes törtekkel. A hatványokkal való számolás teljesen. Egyenletek: elsőfokúak egy, két, három és több ismeretlennel. Másodfokú egyenletek egy ismeretlennel. Geometria. Alapfogalmak. Planimetria teljesen és pedig pont, vonal, sík, test fogalma. Szögek teljesen. Háromszögek, négyszögek, sokszögek. Kerületi és központi szögek, Thales tantétele. Sugárrendszer. Mértani középarányos. Pythagoras tantétele. Területszámítások teljesen. — Tankönyv: Kőnig-Beke: Algebra és Lutter-Éber: Geometria. — Tanította az a) osztályban: Képessy Imre, a b) osztályban: Antal Márk.

Rajz. Heti 1 óra. Különböző tárgyak lerajzolása természet után. Úgymint: kancsók, virág, gyümölcs rajzban, tollrajzban és festve. Csendélet összeállítás. Tanította: mind a két osztályban: özv. Gerhardt Alajosné.

Testnevelés. Heti 2 óra. Rendgyakorlat: A IV. oszt. anyagának ismétlése. Nehezebb kivitelű sorbontások és fejlődések. — Bevezető gyak.: Kar-, láb-, nyak- és törzsgyakorlatok. Törzskörzés. Támadó- és védő állások kargyakorlatokkal. Főgyakorlat: Törzsfeszítők különböző kiindulási helyzetekből, lábgyakorlatokkal. Lebegő állásban térdhajtások. Hajlított függések. Rézsútos támadó- és védőállások kargyakorlatokkal. Törzshajlítások térdelésben. Műjárások. Tánclépések. Futás 2—3 percig. Függésben tovahaladás. Vetődési ugrások. Felhúzódások. Befejező gyakorlat: Kar, láb és törzsgyakorlatok, mint szabadgyakorlatok. Játék, sport: Csalogató. Fogócska akadállyal. Körróta. Kosárlapda. Futóduplex. Korcsolyázás. Tanította: Gallnerné, Dorogsághy Irén.

VI. A), B) osztály.

Róm. kath. vallástan. Ugyanaz, mint a felsőbb leányiskola VI. osztályában.

Ág. h. e. vallás. Ugyanaz, mint az V. osztályban. Egyik évben szentírás ismertetés, másik évben egyháztörténet. Egyházi énekek mindenik évben. — Tanította: Sass Béla.

Ref. vallástan. Lásd a felsőbb leányisk. VI. oszt.

Izr. vallástan. Heti 2 óra. Prófétás beszédek a babiloni és perzsa korszakból. — Tankönyv: A próféták magyar szövegben. — Tanította: Frisch Ármin dr.

Magyar nvelv. Heti 3 óra Poétika. Verstan. Hangsúlyos és időmértékes verselés. Nyugateurópai versformák. A lírai, epikai és drámai műfajok elmélete. — A leíró költészet. Olvasmányok: Szemelvények Balassa B., Ányos Pál, Kölcsey F., Csokonai V. M., Vörösmarty, Tompa, Arany J., Petőfi Sándor stb. lírai költeményeiből. A Zrinyiász. Buda halála. Toldi szerelme. A két szomszédvár (Vörösmarty). Arany János néhány balladája. Antigone. Julius Caesar (Shakespeare.) Kérők (Kisfaludy K.) Kisfaludy Sándor és Károly.

Írásbeli dolgozatok az a) osztályban: 1. A magyar népdal jellemző sajátságai. 2. Arany J. Széchenyi emlékezete c. ódájának fejtegetése. 3. Mohács című elégia elemzése. 4. Szép Ilonka méltatása. 5. Arany J. valamelyik balladájának elemzése. 6. Toldi szerelmének nőalakjai. 7. Szabadon választott tárgyú dolgozat. a b) osztályban: 1. Milyen hasznot merítünk olvasmányainkból? 2. Milyen tényezők voltak befolyással a költő Zrinyi Miklós fejlődésére? 3. A Hymnus, Szózat és Nemzeti dal összehasonlító fejtegetése. 4. Az elégia sajátságai Kisfaludy Károly Mohács c. költeményében. 5. Az eszményítés a költészetben Arany János Vojtina ars poétikája alapján. 6. Az első lopás Arany Jánostól. (Fejtegetés.) 7. Arany János balladái. — Tankönyv: Riedl poetika. — Tanította: az a) osztályban: Dénesné-Kolozs Regina dr., a b) osztályban: Neiser Irén dr.

Latin nyelv. Heti 6 óra. Olvasmányok: Sallustius, De bello Jugurtino 5—23; 43—48; 108—114; Vergilius, Aeneis I. 1—210., II. 1—367; 635—804; Cicero, Pro Archia poeta. Nyelvtani tananyag: syntaxis. Mondatrészek egyezése; esettan; igeidők használata; módok; alárendelt mondatok; oratio obliqua. Prosodia és metrika alapjai. Régiségtan: hadügy, vallás. — Kétheteniknt írásbeli dolgozat. — Tankönyvek: Liber Sexti, II. rész; Hittrich, Sallust. De bell. Ing. — Cserép, Vergilius Aeneise. — Köpesdy, Cicero pro Archia poeta. — Cserép, Római régiségek. — Tanította: az a) és b) osztályban: Hollósy Béla.

Görög nyelv. Heti 4 óra. Jón tanmenet. Olv. Homeros Od. I. 1—95. VI. (Némi kihagyással), az a) osztályban még IX. 39—121; 151—198; 216—298; 345—479. Példák alapján az alaktan, tárgyi magyarázatok. Kéthetenkint írásbeli dolgozat, fölváltva magyarból-görögre és görögből-magyarra, Tankönyv: Csengeri: Szemelvények Homeros Odysseiájából. — Tanította: az a) és b) osztályban: Kelecsényi János dr.

Német nyelv. Heti 2 óra. Olvasmányok: Die alten Deutschen. Karls des Grossen Privatleben. König Rudolf von Habsburg. Der Kaiser in der Schule. Roms Fürsprecher. Uhland. Das Glück von Edenhall. Goethe: Johanna Sebus. Schiller: Die Kraniche des Ibykus. Platen: Der Pilgrim vor St. Just. Lenau: Einst u. Jetzt. Az olvasmányokkal kapcsolatban a költők életrajza. Havonkint felváltva egy iskolai és egy házi dolgozat, még pedig az a) osztályban 3 fordítás, 1 levél, Die Kraniche des Ibykus és Das Glück von Edenhall prózában, Wilhelm Tellből Die Apfelscene és Rudenz's Gestalt; a b) osztályban 4 fordítás, 1 levél, Johanna Sebus és das Lied vom braven Mann prózában. Das Geschichtliche u. Sagenhafte in Wilhelm Tell. — Nyelvtanból a conjugatio, szórend, praepositio-k, a genitivus és infinitivus használata. —Tankönyv: Szemák: Német olvasókönyv és Schiller: Wilhelm Tell. — Tanította az a) osztályban Ballagi Malvin, a b) osztályban Deseő Irén dr.

Történelem. Heti 3 óra. A középkor története a magyar nemzet történelmével kapcsolatosan és az újkor 1648-ig. — A modern nemzetek megalakulása. A középkor intézményei. A Frank birodalom felbomlása után keletkező államok. A keresztes háboruk kora a császárság és pápaság küzdelmével. Anglia és Magyarország, mint Európa két alkotmányosan fejlődő állama. A császárság és pápaság hanyatlása. A hűbériség romjain emelkedő erős királyságok. A renaissance és a humanizmus. A Habsburg és ozman világuralom. A reformatio. Az ellenreformatio Nyugat és Közép Európában. — Tankönyv: Újházy László: Egyetemes történelem, II. Tanította: az a) osztályban Erődi Kálmán dr., a b) osztályban Balogh Margit dr.

Természetrajz. Heti 3 óra. Az állati test felépülése. Sejt, sejtszövetek. Az állati szervezet életműszerei és azok működése. Biologiai jelenségek. Az állatok szaporodása. Az állatkörök és azoknak osztályok és rendek szerinti részletes tárgyalása. — Tankönyv: Paszlavszky József: Állattan. — Tanította mind a két osztályban: Kiss Ödön.

Mennyiségtan. Algebra. Az előbbi osztály tananyagának átismétlése után a hatványok és gyökök teljesen. Egyenlet egy, két, három és több ismeretlennel. Másodfokú egyenlet egy isme-

retlennel. Geometria. A sugárrendszer és ennek alapján a trigonometria. A goniometriából: a függvények pót, kiegészítő és tagadó szögek függvényei, a kettős szögek függvényei. A trigonometriából a sinus, cosinus (Carnot) és tangens tantétel. Logarithmussal való bánás. Havonkint egy írásbeli feladat. Tankönyv: König-Beke: Algebra és Lutter-Éber: Geometria. Lutter: Logaritmus tábla. Tanítottta: az a) osztályban: Hirka Antal dr., a b) osztályban: Antal Márk.

Rajz. Heti 1 óra. Különböző tárgyak lerajzolása természet után. Úgymint: kancsók, virág, gyümölcs, csendélet összeállításban. Tanította: Özv. Gerhardt Alajosné.

Testnevelés. Heti 2 óra. Rendgyakorlat: Nehezebb kivitelű sorbontások. Fejlődések futás közben. Ellenvonulás. — Bevezető gyak.: Az V. oszt. anyagának ismétlése. — Főgyakorlat: Passiv törzsfeszítők társas gyakorlatok alakjában. Hajlított függések. Lebegő állás törzshajlítással. Oldalizom gyakorlatok, mint szabad és szergyakorlatok. Támaszban karhajlítás és nyújtás. Futás hátra. Műjárások. Nemzeti táncok. Függeszkedés hajlított karral. Magas ugrás 80—100. cm. Távolugrás 3—4 méter. — Befejező gyakorlat: Az V. osztály anyagának ismétlése. — Játék, sport: Az V. osztály anyagának ismétlése. Korcsolyázás. Tanította: Gallnerné-Dorogsághy Irén.

VII. A), B) osztály.

Róm. kath. vallástan. Heti 2 óra. Egyháztörténet. Az egyház alapítása, terjedése, küzdelmei a külső s a belső ellenséggel a római birodalomban. Nagy Konstantin s az egyház. Az első hitbeli tévedések és a római püspökök. Az egyház apostoli és kulturális működése a népvándorlás után. A pápaság tekintélyének növekedése, küzdelmei a világhatalommal. VII. Gergely, III. Ince, VIII. Bonifác pápaságai. A reformáció kora. Luther, Kálvin, Zwingli élete és tanítása. A német, francia, angol s a magyar reformáció. Az ellenreformáció. Pázmány Péter apostoli működése. A pápaság viszonya a magyar nemzethez, különösen a török háborúk idején. A francia forradalom s az egyház. Napoleon s VI., VII. Pius, IX. Pius, XIII. Leo s X. Pius pápasága. Tankönyv: Aubermann Miklós dr. Kath. egyháztörténet. Tanította: Madarász István dr.

Ág. h. e. vallás. A VII—VIII. osztály együtt tanulta, az evangéliomi keresztyénség világnézetét az evangéliomi hit- és erkölcstan alapján. Kézikönyv: Szelényi dr.: Az evangéliomi Keresztyénség Világnézete. Tanította: Sass Béla.

Reform. hittan. *VII—VIII. oszt. együtt.* Tananyag: váltakozva, Ker. hit- és erkölcstan, Magyar prot. egyháztörténelem. Ez évben magyar prot. egyh. tört. Egyházi énekek. Biblia olvasás. — Tankönyv: Szőts-Farkas: „Ker. hit- és erkölcstan“ (nagyobb). Farkas József: „Magyar prot. egyháztörténet.“ Tanította: Nagy Dénes.

Izr. vallástan. Heti 2 óra. A szentírás eszméi, törvényei és története. A bibliai irodalom hatása az erkölcsök fejlődésére. Az apokrif irodalom. Tankönyv: A biblia könyvei. Írta: Weiszburg Gyula dr. Tanította: Frisch Ármin. dr.

Magyar nyelv. Heti 3 óra. A régi magyar irodalomtörténet. Az irodalom fogalma és fajai. A magyar irodalomtörténet korszakai. Keresztény középkor. Legendák és himnuszok. A históriás énekek. Regényes elbeszélések. Balassa Bálint. A dráma kezdete. Zrinyi és Gyöngyösi. Pázmány P., Faludi és Mikes. Bessenyei Gy. és társasága. Ányos és Péczeli. A debreceni kör és Fazekas Mihály. A deákosok és Virág Benedek. Dugonics András, Gvadányi József és Palóczi Horváth Ádám. Csokonai Vitéz Mihály, Kármán József és az Uránia. Kisfaludy Sándor. — Olvasmányok: A tárgyalt írók kiválóbb műveiből való szemelvények. A Zrinyiász. Gyöngyösi Marssal társalkodó murányi Vénusza. A kuruc költészet termékeiből. Faluditól a Téli éjszakákból. Mikes Törökországi levelei. Amade verseiből. Dugonics Etelkájából. Bessenyei Ágisából. Fazekas Ludas Matyija. Gvadányi Peleskei nótáriusából. Kármán Fanny-jából és A nemzet csinosodásából. Csokonai Dorottyája és Béka-egérharca. Arany János: Naiv eposzunkról és Zrinyi és Tasso értekezései. — Írásbeli dolgozatok: 1. A naiv éposz nyomai mondaköreinkben. 2. Párhuzam a Szendrői névtelen, Vörösmarty balladája és Gyulai Pál elbeszélése között. 3. Balassi B. költészetének jellemző sajátságai. 4. A Zrinyiász nőalakjai. 5. A kuruc-költészet jellemző sajátságai. 6. Bessenyei György fellépésének irodalomtörténeti jelentősége. 7. Szabadon választott tárgyú dolgozat. Tankönyv: Beöthy Zsolt, Irodalomtörténet. Tanította: mind a két osztályban: Dénesné-Kolozs Regina dr.

Latin nyelv. Heti 6 óra. Olvasmányok: Ciceronis in Catil. or. I. et IV. Vergil. Aen. I—370, 505—567, 634—804. VI. 42—155, 264—330, 384—425, 450—476, 679—901. Livii ab urb. cond. l. XXII, 1—15. Ezek alapján a nyelvtan és mondattan tüzetes átismétlése. A régiségtanból: jogügy, pénzügy, hadügy, vallás, magánélet. Fordítás magyarból latinra. Kéthetenkint iskolai dolgozat. — Tankönyvek: Köpesdy, Cic. in L. S. Catil. orationes quattuor. Cserép: Szemelvények Vergilius Aeneiséből. Bartal-Malmossy, T. Livii ab urbe condita liber XXI. et XXII. Cserép, Római régiségek. Tanította: az a) osztályban Kundt Ernő dr., a b) osztályban Kelecsényi János dr.

Görög nyelv. Heti 5 óra. A grammatika folytatása a μι végű igékkel és befejezése; a mondattan főbb kérdései a szöveg alapján. — Olvasmányul: Szemelvények az I. időszakban az Iliásból, a II.-ban Odysseiából; és pedig Ilias I. 1—492, VI. 237—368, Odysseia I. 1—305, VI. 1—331. Mindkét eposz alaki és tartalmi tárgyalása; a homérosi kérdés történeti fejlődésében és mai álláspontján. Az olvasmánnyal kapcsolatban a régiségek, államélet és a mythologiából a fontosabb és nevesebb részek ismertetése. Havonkint 2 írásos dolgozat görögből magyarra. Tankönyvek: Csengeri, Homeros Iliasa és Odysseája. Maywald: Görög nyelvtan. — Tanította mind a két osztályban: Kiss Aladár dr.

Német nyelv és irodalom. Heti 2 óra. A német irodalom története Herderig, olvasmányok alapján, még pedig: Szemelvények a Nibelung-énekből, Kudrunból, Parzivalból, Walther von der Vogelweide dalaiból; továbbá Lessing Laocoonjából és a Hamburgische Dramaturgie-ból. Nagyobb klasszikus művek: Goethe: Iphigenie auf Tauris és házi olvasmányul Lessingtől Minna von Barnhelm és Nathan der Weise. Könyvnélkül: a Nibelungenliedből és Iphigeniából. — Havonként felváltva iskolai- és házi dolgozatok Az a) osztályban: 1. Kriemhildens Traum und dessen Erfüllung. 2. Parzivals Eintritt in die Welt. 3. Charakteristik der Hauptpersonen in Minna von Barnhelm. 4. Iphigenie und Thoas. 5. Die Geschichte der drei Ringe aus „Nathan der Weise" és 3 fordítás. — A b) osztályban: 1. Das Mythische im Nibelungenliede. 2. Parzivals-Jugend. 3. Die Geschichte der Tantaliden. 4. Die Exposition im Drama: Iphigenie auf Tauris. 5. Die wichtigsten Grundsätze in Lessings Laokoon és 3 fordítás. Tankönyv: Szemák: Német olvasókönyv IV. r. és Goethe, Iphigenie auf Tauris. Tanították: az a) osztályban: Ballagi Malvin, a b) osztályban: Deseő Irén dr.

Történelem. Heti 3 óra. Az újkor története 1648-tól és a legújabb kor története a magyar nemzet történelmével kapcsolatosan. — A modern állami élet kifejlődése. A felvilágosodott abszolutizmus. A francia forradalom kora. A szent szövetség reákciója. A reformok és forradalmak kora. A nemzeti törekvések érvényesülése. Tankönyv: Ujházy László: „Egyetemes történelem". III. Tanították: az a) osztályban: Erődi Kálmán dr., a b) osztályban: Zombory Ida dr.

Természettan. Heti 4 óra. Mechanika. Hangtan. Fénytan. Tanította mind a két osztályban: Képessy Imre.

Fizikai gyakorlatok. Heti 2 óra. I. Mechanikából. 1. Gyakorlat: Szilárd testek sűrűsége. Folyadékok sűrűsége areométerrel és pyknométerrel. Levegő sűrűsége. 2. Gyakorlat: Az emelő és lejtő egyensúly törvényeinek igazolása és érvényességének határai.

A statikai surlódás együtthatójának megállapítása. Rugalmassági modulus. Boyle-Mariotte törvény igazolása. 3. Gyakorlat: A mathematikai inga lengésidejének függése a hosszúságtól és függetlensége a tömegtől. Nehézségi gyorsulás meghatározása reverziós ingával. Tehetetlenségi nyomaték mérése lengetéssel és forgatással.

II. Hangtanból. 4. Gyakorlat: Hangvilla rezgésszámának meghatározása kormozott lappal és hanglebegésből. Síp rezgésszáma interferencia csővel és Cagnard de la Tour jele szirénával. Lemezek rezgési alakzatai.

III. Fénytanból. 5. Gyakorlat: Fényerősségmérés; fokusztávolság meghatározása. Kisérletek elliptikus tükrökkel. Törésmutató mérése. Brenster-törvény igazolása. 6. Gyakorlat: Newton-féle színes gyűrűk, elhajlási kép és Freonel-féle kettős tükör interferencia előállítására. Fénypolározás visszaverődéssel és kettősen törő anyagokkal. Izzó gőzök és gázok színképei. Vezette: Csapodi Vera.

Mennyiségtan. Heti 4 óra. Egyszerű kamatszámítás. Kamatoskamatszámítás. Járadékszámítás. Kölcsöntörlesztés. A kölcsöntörlesztési tervek ellenőrzése. Mértani és számtani sor. A másodfokú egyenletek elmélete. Másodfokúra redukálható egyenletek. Másodfokú egyenletrendszerek két ismeretlennel. A stereometria bevezető tételei. A hasáb, a henger, a gúla, a kúp, a csonkagúla és a csonkakúp felületének és köbtartalmának kiszámítása. Havonkint egy írásbeli feladat. Tankönyv: Lutter-Éber: Algebra és Geometria. Tanította mind a két osztályban: Hirha Antal dr.

Rajz. Heti 1 óra. Természet után különböző tárgyak rajzolása. Iparművészeti tárgyak tervezése és azoknak kivitele. Természet után fejek rajzolása. Tanította: özv. Gerhardt Alajosné.

VIII. A), B) osztály.

Róm. kath. vallástan. Heti 2 óra. Apologetika: A hit előzményei. Isten létének kozmologikus és teleologikus bizonyítékai. Az atheizmus s annak különböző alakjai. A materializmus, pantheizmus, monizmus és darwinizmus alapos tárgyalása. Az egyház alapításának és szervezetének ismertetése és bizonyítása. Jézus Krisztus jelleme és jelentősége úgy vallási, mint kulturtörténeti szempontból. Istensége és annak legfőbb bizonyítéka a föltámadása. A csoda s a jövendölés fogalma és jelentősége a ker. hit. szempontjából. A hit forrásainak védelme. A hit s a tudomány viszonya. Az egyház és a kultura. Tankönyv: Uhlyárik Jenő: Kath. Apologetika. Tanította: Madarász István dr.

Ág. h. e. vallás. Ugyanaz, mint a VII. osztályban. Egyik évben hit- és erkölcstan, másik évben a magyarországi egyházjavítás története egész terjedelemben. Egyházi énekek mindenik évben. Tanította: Sass Béla.

Reform. hittan. Lásd a gimn. VII. osztályt.

Izr. vallástan. Heti 2 óra. A vallás lényege. A zsidó vallás alapeszméi. A zsidó vallás célja. Az egyistenség, a messiási eszme és a kiválasztottság. A hitelvek története. A zsidó vallás intézményei. Általános és részletes erkölcstan. Vallási szertartások és szokások. Tankönyv: Szilárd szövetség, írta: Fényes Mór dr. Tanította: Frisch Ármin dr.

Magyar nyelv. Heti 3 óra. Tankönyv: Beőthy Zsolt: A magyar nemzeti irodalomtörténeti ismertetése. II. r. Kisfaludy Károly és a romanticizmus. Vörösmarty M., Bajza József és az Auróra. A klaszikai eposz művelői. Jósika, Eötvös és Kemény Zs. mint regényírók. Tompa Mihály. Petőfi. Arany János. Szigligeti Ede és kortársai. Dráma, lira és epika a forradalom után. Jókai Mór. Madách Imre és Az ember tragédiája. Péterfy Jenő, Gyulai Pál, Kemény Zs. a tárgyalt irókról szóló tanulmányai.

Írásbeli dolgozatok az a) osztályban: 1. A Kérők tipikus alakjai. 2. Bánk bán jelleme. 3. Romantikus elemek. A két szomszédvárban. 4. Petőfi fellépésének irodalomtörténeti jelentősége. 5. „A falu jegyzője" mint irányregény. 6. A nő szerepe Az ember tragédiájában. A b) osztályban: 1. Széchenyi mint író. 2. Kisfaludy Károly Irénéje. 3. Melinda jelleme és tragikuma. 4. Kemény regényírása. 5. Mit tartok maradandó értékűnek a nemzeti megújhodás irodalmából? 6. Petőfi lírája. Tanította: az a) osztályban: Dénesné-Kolozs Regina dr., a b) osztályban: Kelecsényi János dr.

Latin nyelv. Heti 6 óra. Olvasmányok: Hor. Carm. I. 1., 2., 3., 4., 9., 11., 14., 20., 22., 24., 31., II. 1., 2., 10., 14., 18. III. 1., 2., 23., 30., IV. 3., 7. Carmen saeculare. Epod. I. 27. Sat. I. 1., 9. II. 6. Epist. I. 2., 20., II. 3. Tacit. Annal. I. 1—27., VI. 56—57., XII. 66—69., Germ. 4—8. Agr. 44—46. Hist. 46—49. Az alak és mondattan tüzetes átismétlése. A római irod. történet rendszeres tárgyalása. Kéthetenkint isk. dolgozat. Tanította: az a) osztályban: Kiss Aladár dr., a b) osztályban: Kundt Ernő dr.

Görög nyelv. Heti 5 óra. Olvasmányul Sophokles Antigonéja teljesen s vele kapcsolatosan a görög dráma beható ismertetése irodalomtörténeti, tárgyi és alaki szempontból; a görög szinpad és szinjáték. — Szemelvények Anakreonból, Bacchylidesből. — Az egész tanévben a görög irodalom és kultura átnézeti ismertetése az alexandriai korszakig. Havonkint 2 iskolai írásos dolgozat

görögből magyarra. — Tankönyvek: Csengeri János: Sophokles Antigonéja; Maywald: Görög nyelvtan. — Tanította: az a) osztályban: Kiss Aladár dr., a b) osztályban: Kelecsényi János dr.

Német nyelv. Heti 2 óra. A német irodalom története Herder fellépésétől olvasmányok alapján. Mégpedig szemelvények: Goethe, Schiller, Uhland, Heine és Lenau műveiből. Nagyobb klasszikus művek: Schiller, Wallensteins Tod. Házi olvasmányok: Schiller, Die Braut von Messina. Die Jungfrau von Orleans; Grillparzer, Sappho. — Írásbeli dolgozatok havonként 1, összesen 7. Az a) osztályban: Die Glocke (méltatás.) Meine Lieblingsgestalt in Goethes Werken. Des Dichters Beruf. Hatte Graf Egmont oder Wilhelm von Oranien mehr Vorrecht zur Statthalterschaft? és 3 fordítás. — A b) osztályban: Die Gedichte Mignons und des Harfners. Der Gang des menschlichen Lebens nach Schillers Gedicht „Das Lied von der Glocke." Die Tell Handlung in Schillers „Wilhelm Tell." Würdigung einer Ballade von Schiller és 3 fordítás. — Kézikönyv: Szemák: Német olvasókönyv, IV. rész, 5. k. és Schiller: Wallensteins Tod. — Tanította: az a) osztályban: Ballagi Malvin, a b) osztályban: Neiser Irén dr.,

Filozófiai propedeutika. Heti 2 óra. A filozófia fogalma, fölosztása. A lélektan fogalma. A lelki élet jelenségei: érzet, képzet, érzelem, ösztön, akarat. A figyelem. Az emlékezet. Reprodukció, associatio. A szemlélet. Az elvonás. A nyelv. Az érzelmek felosztása. Az akarat fejlődése; determinizmus, indeterminizmus. Álom, alvás, hipnózis. Lelki betegségek. A lelki élet általános jellemzése, a lelki élet célszerűsége. Az egyszerűbb kisérletek bemutatása. A logika fogalma. A pszichologia és logika viszonya. A fogalom. Itélet. Következtetés. Meghatározás, fölosztás, bizonyítás. A tudományos kutatás módszerei. A tudományok osztályozása. Tankönyv: Kornis Gyula: A lélektan és logika elemei. Tanította: az a) osztályban: Kelecsényi János dr., a b) oszt.-ban Braun Margit dr.

Történelem. Heti 3 óra. Magyarország oknyomozó története 1867-ig, különösen az állami élet fejlődésének összefoglaló áttekintése. Befejezésül Magyarország geografiája, politikai, gazdasági és műveltségi állapotának ismertetése. — Tankönyv: Újházy László: A magyar nemzet oknyomozó története. — Tanította: az a) osztályban: Erődi Kálmán dr., a b) osztályban: Zombory Ida dr.

Természettan. Heti 4 óra. Hőtan. Elektromosság és mágnesség. A kozmografia elemei. Tanította: mind a két osztályban: Képessy Imre.

Fizikai gyakorlatok. Heti 2 óra. I. Hőtanból. 1. gyak.: Hőmérő fagyás- és forráspontjának ellenőrzése. A forráspont emel-

kedése és csökkenése. Regelatio. Fajhő meghatározás. 2. gyak.: Absolut nedvesség mérése. Relativ nedvesség meghatározása Saussure és Daniell eszközeivel. Szilárd testek tágulási együtthatója. A víz látszólagos és valódi tágulása. — II. Mágnesség köréből. 3. gyak.: Erővonalak előállítása és rögzítése. Inclinatio mérése. Coulomb törvény igazolása. Para- és diamagnesos testek. A földmágnesség horizontális componense Ganos szerint. — III. Elektrostatikából. 4. gyak.: Alaptünemények. Szikra jelenségek, játékok. Franklin tábla és leydeni palack. Lichtenberg-féle tünemény előállítása. — IV. Elektrodinamikából. 5. gyak.: Ellenállásmérése Weatstone híddal. Intenzitás mérése ag. bussolával és voltameterrel. Elemek összeállítása és elektromotorius erejük mérése. 6. gyak.: Telefon. Telegraf. Szikratelegraf. Vezette: Csapodi Vera.

Mennyiségtan. Heti 3 óra. A forgási testek felületének és köbtartalmának kiszámítása. A gömb és részeinek felszine és köbtartalma. A gömbháromszögtan cosinus-tétele és ennek alkalmazása geografiai helyek távolságának meghatározására. — A kapcsolástan elemei és a kéttagúak magasabb hatványai. — Az algebra és a geometria összefoglaló áttekintése. — Tankönyv: mint a VII. osztályban. Tanította: mind a két osztályban: Antal Márk.

Angol nyelv. (Rendkivüli tárgy) Kezdők. Heti 3 óra. Két csoport. A nyelvtan tüzetes tárgyalása és folytonos beszédgyakorlatok a következő tárgykörökből: The School (az iskola). The Family (a család). The Garden (a kert). The House (a ház). The Flowergarden (a virágoskert). The Orchard (a gyümölcsöskert). Beverages (italok). Animals (állatok). The Human Body (az emberi test). Things used at Table (a terített asztal). Apparel (a ruházat). Furniture (butorok). Time (idő). The Town (a város) The Weather (az időjárás). Recreations (szórakozások). Trades (ipar). Ships (hajók). Tools, Instruments (szerszámok). Materials (anyag). The Country (falun). Breakfast, Dinner, Supper (reggeli, ebéd, vacsora). Seasons (évszakok) mesék és elbeszélések. Iskolai és házi írásbeli dolgozatok. — Tanította: Kundt Ernő dr.

VI.

A felsőbb leányiskolai tanulók névsora és előmenetele.

A rövidítések magyarázata.

Az előmenetelben:

1 = kitünő
2 = jeles
3 = jó
4 = elégséges
5 = elégtelen

A magaviseletben:

1 = jó
2 = szabályszerű
3 = kevésbbé szabályszerű
4 = nem szabályszerű

fm. = felmentve.

II. OSZTÁLY.

Osztályfő: Zombory Ida dr.

	Nevek	Hittan	Magyar nyelv	Német nyelv	Francia nyelv	Történelem	Földrajz	Természetrajz	Számtan	Rajz	Kézimunka	Ének	Testgyakorlás	Magaviselet
	Adorján Verona	1	2	3	3	1	1	3	2	2	2	1	2	1
	Agulár Ilona	2	2	2	2	3	3	3	1	2	2	2	1	1
	Antal Mária	1	2	1	1	1	2	2	1	2	1	2	1	1
	Bereck Gizella	1	1	2	1	1	1	2	2	1	1	1	1	1
5	Bernstein Lili	3	3	4	2	1	3	2	1	fm.	fm.	3	1	1
	Blaskó Gizella	1	1	3	2	1	1	1	2	1	fm.	1	1	1
	Czövek Margit	2	2	2	2	1	1	1	1	fm.	fm.	2	1	1
	Csattogányi Éva	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Danielisz Etel	1	3	4	4	4	4	3	2	1	2	3	1	1
10	Dozzi Ilona	1	2	3	2	2	2	2	2	1	2	1	1	1
	Dvoracsek Ilona	2	3	2	2	3	3	3	3	2	2	1	1	1
	Hajós Lenke	2	2	3	2	4	4	3	2	1	2	2	2	1
	Halmay Gizella	1	3	3	2	2	3	3	2	2	1	2	2	1
	Kaff Márta	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1
15	Kemény Lili	3	2	1	2	3	3	2	2	1	2	1	1	1
	Kirschner Berta	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Láng Lili	3	2	3	2	2	2	1	2	1	1	1	1	1
	Lukács Renée	2	2	3	2	2	2	3	2	1	1	4	2	1
	Nógrády Kornélia	1	1	2	1	1	2	2	2	1	1	1	1	1
20	orczi Orczy Mária	1	1	2	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1
	Prajzák Erzsébet	2	3	3	2	2	2	2	3	2	1	1	2	1
	Redner Etel	2	2	1	1	1	1	2	2	1	1	1	2	1
	Róna Alice	3	3	3	4	4	4	3	3	2	2	3	2	1
	Roth Erzsébet	2	3	3	3	3	4	2	2	2	2	3	1	1
25	Sajó Margit	2	2	2	2	1	2	2	2	2	1	2	2	1
	Sándor Ilona	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Sibrik Borbála	2	3	3	4	4	4	3	1	2	1	3	2	1
	Szalkay Boriska	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Szászy Olga	1	1	2	1	1	1	2	1	2	2	1	1	1
30	Szentpáli Blanka	2	3	3	3	2	3	3	4	3	3	4	fm.	1
	Szladojevits Nada	1	2	2	2	1	1	1	1	1	1	1	2	1
	Téri Thea	2	2	3	3	4	2	3	1	1	1	2	fm.	1
	Vajna Erzsébet	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Vozarovits Szofia	1	2	1	1	1	1	2	1	1	1	2	2	1

Nevek	Hittan	Magyar nyelv	Német nyelv	Francia nyelv	Történelem	Földrajz	Természetrajz	Számtan	Rajz	Kézimunka	Ének	Testgyakorlás	Magaviselet
Magántanulók:													
Deér Ilona . . .	1	3	4	3	4	4	2	3	—	—	—	—	—
Grimm Gabriella . .	1	3	3	2	3	2	1	2	—	—	—	—	—
Hegyi Szidónia Magda	1	2	2	2	1	2	1	1	—	—	—	—	—
Kohl Irén	2	3	4	4	4	3	3	3	—	—	—	—	—
Virány Andrea . . .	2	3	4	3	2	2	2	1	—	—	—	—	—

Kimaradt: Hegyi Szidónia Magda, Walter Vilma.

III. OSZTÁLY.

Osztályfő: Özv. Radnai Jenőné dr.-né

	Nevek	Hittan	Magyar nyelv	Német nyelv	Francia nyelv	Történelem	Földrajz	Vegytan	Számtan, mértan	Rajz	Kézimunka	Ének	Testgyakorlás	Magaviselet
	Abelesz Erzsébet . . .	2	2	1	1	2	3	2	1	3	2	1	1	2
	Berger Sári	2	3	2	1	2	3	1	2	1	1	1	1	1
	Bernstein Erzsébet . . .	1	1	1	1	1	2	1	1	1	2	1	1	1
	Bihari Emma	2	2	3	2	2	1	2	2	2	1	1	1	1
5	Bocskai Ilona	3	3	3	4	4	3	4	4	2	3	4	2	1
	Böhm Ilona	3	3	3	2	3	3	2	2	1	2	2	1	1
	Csajka Jolán	2	2	3	2	2	2	1	2	1	1	2	2	1
	Dingha Magda	1	1	1	1	1	1	2	2	fm.	fm.	1	1	1
	Dulemba Alexia	3	3	4	4	4	4	3	3	2	2	1	1	2
10	Elsner Margit	1	1	1	3	1	2	1	1	1	2	2	1	1
	Faragó Ibolya	1	3	2	2	2	2	3	2	1	1	1	1	1
	Farkas Erzsébet	2	3	3	2	3	3	3	3	3	2	2	1	1
	Finály Gizella	1	1	1	2	1	2	2	1	fm.	fm.	2	1	1
	Frim Lenke	3	4	3	3	4	3	3	2	2	3	3	1	1
15	Gänger Lenke	1	2	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Gelb Lidia	1	2	1	1	1	2	1	2	2	1	2	1	1
	Goldmann Boriska . . .	2	2	3	2	3	2	2	1	1	2	1	1	1
	Halász Margit	3	3	2	4	4	3	3	4	2	fm.	3	2	1
	Hergecz Irén	1	2	2	1	1	1	1	1	2	1	2	fm.	1
20	Jakobi Ágnes	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	1	1
	Kaff Lili	1	1	1	1	2	2	1	2	1	2	1	1	1
	Kánter Ilona	3	3	3	4	3	3	3	4	2	3	4	2	1
	Klement Ilona	3	2	2	2	1	1	1	1	1	2	1	1	1
	Kolos Erzsébet . . .	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
25	**Kun Ilona**	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	László Erzsébet	2	2	1	3	3	2	1	1	2	3	2	1	1
	Markovits Erzsébet . . .	1	1	1	1	1	2	2	2	1	fm.	2	1	1
	Mautner Margit	1	4	3	3	3	4	1	1	1	1	1	1	1
	Medina Valéria	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
30	**Mócsy Margit**	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Morandini Olga . . .	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Nagy Mária	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Noszlopy Luiza	1	2	1	1	1	1	1	2	2	1	2	1	1
	Patai Mária	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
35	Polányi Magda	1	2	2	1	2	2	2	2	2	1	1	1	1

	Nevek	Hittan	Magyar nyelv	Német nyelv	Francia nyelv	Történelem	Földrajz	Vegytan	Számtan, mértan	Rajz	Kézimunka	Ének	Testgyakorlás	Magaviselet
	Reich Mária	2	4	3	3	4	3	3	4	2	2	1	1	1
	Reichfeld Lili	2	4	4	2	3	2	2	3	2	2	4	3	2
	Róna Piroska	1	1	1	1	1	1	2	2	1	1	1	1	1
	Rosenberger Erzsébet	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
40	Rosztányi Margit	4	3	3	3	3	3	4	2	2	1	2	1	1
	Schöffer Olga	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1
	Schürz Erzsébet	2	2	1	1	2	3	2	1	1	1	1	fm.	1
	Spiegel P. Edith	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	2	1	1
	Stark Katalin . .	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
45	Szabó Sarolta	1	1	2	1	1	1	1	1	2	1	1	fm.	1
	Szegő Kornélia	2	3	4	4	3	3	3	2	3	1	1	1	1
	Székely Olga	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Szél Magda	2	1	2	1	1	1	1	2	1	1	1	2	1
	Szilassy Magda	3	4	4	2	3	4	4	5	1	2	4	2	2
50	Szkicsák Mária	3	3	3	2	3	3	2	2	2	1	2	2	2
	Tolnay Olga	2	2	3	3	2	3	2	2	2	1	2	2	1
	Tornya Margit . . .	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Turnovszky Zsófia . . .	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1
	Varsányi Ilona	1	1	1	2	1	1	1	2	1	1	1	1	1
	Magántanuló;													
	Csengey Johanna . . .	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	—	—	—
	Halmos Magda	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	—	—	—
	Rózsavölgyi Ilonka .	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	—	—	—

Kimaradtak: Abos Clarissz, Mayer Lili.

IV. A) OSZTÁLY.

Osztályfő: Janecz Erzsébet.

	Nevek	Vallástan	Magyar nyelv	Német nyelv	Francia nyelv	Történelem	Földrajz	Egészségtan	Háztartástan	Szám. és mért.	Rajz	Kézimunka	Ének	Testgyakorlás	Magaviselet
	Adler Jolán . . .	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Antal Katalin . .	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Balogh Ilona . . .	1	1	2	1	1	1	1	1	2	1	2	1	1	1
	Bergl Margit . . .	3	3	3	3	2	3	2	2	2	3	1	2	2	1
5	Bodnár Margit . .	1	2	2	2	2	2	2	1	2	fm.	fm.	2	1	1
	Dancsics Sarolta .	4	4	2	4	4	4	5	2	4	2	2	4	2	2
	Dezseőffy M. Magdolna	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Emőd Paula . . .	3	3	2	3	2	3	2	3	2	2	1	1	1	1
	Fack Róza	3	4	3	3	3	4	4	2	3	3	2	2	1	1
10	Feuermann Elza . .	2	1	2	1	1	2	2	2	2	3	2	2	2	1
	Fodor Márta . . .	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Friedman Alice . .	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Gárdos Kornélia .	2	3	3	4	2	4	1	3	4	3	1	2	1	1
	Grün Irén	2	3	2	2	2	3	4	1	3	2	2	1	1	1
15	Guttmann Teréz . .	2	3	3	3	3	3	2	3	3	1	2	1	2	2
	Günsberger Ilona .	2	2	2	3	2	3	2	2	3	3	2	2	1	1
	Gyulai Margit . . .	3	3	2	1	2	3	3	2	3	1	2	2	2	1
	Hámos Jolán . . .	1	2	2	2	1	2	1	1	2	2	1	1	1	1
	Hegedüs Erzsébet .	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
20	Jaritz Mária	3	4	3	4	4	4	3	3	3	3	1	3	2	1
	Kanitzer Erzsébet .	1	2	2	2	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1
	Kaufman Erzsébet	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Kormos Stefánia . .	2	3	1	2	1	2	3	1	1	fm.	fm.	3	2	1
	Lengyel Ilona . . .	2	2	1	1	2	3	2	2	2	2	1	1	1	1
25	Lengyel Klára . . .	2	2	1	1	2	3	2	3	3	2	1	1	2	1
	Lukács Judit . . .	1	3	1	3	2	3	3	3	3	1	2	1	1	1
	Macskási M. Piroska	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Meller Erzsébet . .	2	2	1	1	2	2	2	1	1	2	2	1	1	1
	Mészáros Mária .	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
30	Neher Melánia . .	1	2	2	3	2	3	3	1	2	1	1	1	fm.	1
	Ormi Ibolya	1	1	1	1	1	1	1	2	1	2	1	fm.	fm.	1
	Purebl Valéria . .	1	2	2	2	2	2	2	1	2	2	1	2	1	1
	Rockenstein Erzsébet	2	1	1	1	1	2	2	1	1	1	1	2	1	1
	Roth Margit	3	3	3	4	3	3	3	3	4	fm.	fm.	fm.	2	1
35	Sándor Klára . . .	1	2	1	1	1	1	3	3	2	1	1	1	2	1
	Schulek Viktória . .	1	1	1	1	1	2	1	2	1	1	1	2	1	1
	Svarcz Edit	3	3	2	3	3	4	4	1	2	3	1	3	2	1
	Szenes Anna . . .	3	3	3	2	3	3	4	3	3	3	2	1	2	1
	Szilassy Ilona . . .	2	2	2	1	2	2	1	1	2	fm.	fm.	2	2	1
40	Taubinger Erzsébet	1	2	2	2	3	2	1	2	1	1	3	2	1	1

Nevek	Vallástan	Magyar nyelv	Német nyelv	Francia nyelv	Történelem	Földrajz	Egészségtan	Háztartástan	Számt. és mért.	Rajz	Kézimunka	Ének	Testgyakorlás	Magaviselet
Vajna Erzsébet . .	1	1	1	2	2	2	1	1	1	2	1	2	2	1
Vajna Olga	1	2	2	2	2	3	1	1	2	1	1	2	2	1
Világhy Paula . .	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Villányi Erzsébet .	3	2	2	2	2	2	3	1	2	2	1	1	1	1
Weiss Irén	2	3	2	1	2	4	4	3	1	3	2	3	fm.	1
45 Zaitz Ilona	4	5	3	4	4	4	4	3	3	4	3	3	2	1
Magántanulók:														
Birkholz Hedvig . .	1	1	2	2	1	1	1	1	1	—	—	—	—	—
Előry Erzsébet . . .	1	1	3	2	1	1	1	1	1	—	2	—	—	—
Hevesi Erzsébet .	1	1	1	1	1	1	1	1	1	—	—	—	—	—
Székely Anna . . .	1	1	1	1	1	1	1	2	1	—	1	—	—	—

Kimaradtak: Birkholz Hedvig, Előry Erzsébet.

IV. B) OSZTÁLY.

Osztályfő: Spillenberg Mária.

	Nevek	Hittan	Magyar nyelv	Német nyelv	Francia nyelv	Történelem	Földrajz	Egészségtan	Háztartástan	Számt. és mért.	Rajz	Kézimunka	Ének	Testgyakorlás	Magaviselet
	Braumberger Irma . .	2	2	2	3	1	2	1	1	2	1	1	1	1	1
	Cenner Olga	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Dick Ágnes	2	3	3	1	2	3	2	2	2	3	1	2	3	2
	Dobsa Ilona	1	2	3	3	2	2	1	1	1	1	1	1	fm.	2
5	**Dozzi Mária**	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Erős Olga	4	4	3	3	3	2	3	1	2	fm.	fm.	fm.	1	2
	Faragó Lili	2	4	1	3	2	4	4	3	4	1	1	1	1	1
	Fertig Irén	1	1	1	1	1	1	1	1	1	fm.	fm.	1	1	1
	Félix Anna	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
10	Fischer Erzsébet . .	4	4	2	4	3	2	4	2	4	1	1	1	1	1
	Fogel Olga	1	1	2	2	1	2	2	3	2	2	1	fm.	fm.	1
	Fried Lili	1	3	2	1	1	1	1	2	2	3	1	1	2	1
	Frim Rózsa . . .	3	4	3	4	3	4	4	3	4	3	**2**	4	1	1
	Gerő Jolán	3	4	3	3	3	4	2	3	4	2	2	1	2	1
15	Halmos Rózsa	1	1	3	3	2	1	1	3	1	1	1	1	1	1
	Héderváry Melinda .	1	2	1	1	1	2	2	2	3	2	1	2	1	1
	Hoffmann Erzsébet .	1	3	2	1	2	2	2	2	1	fm.	1	fm.	2	2
	Hódy Sarolta	4	4	4	4	2	4	4	2	4	fm.	fm.	2	fm.	1
	Jordán Gizella . . .	3	3	3	2	1	1	1	2	1	1	fm.	1	1	1
20	Kapolyi Zsuzsanna .	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	fm.	2	1	1
	Keller Olga	3	4	4	5	4	5	3	3	4	4	2	2	2	2
	Kultsár Mária	2	2	3	3	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1
	Lehoczky Irén	2	3	2	1	2	3	2	2	2	1	2	2	2	1
	Leipniker Kamilla . .	2	1	2	2	1	1	2	1	1	fm.	fm.	1	fm.	1
25	Löbl Ilma	3	3	3	4	3	4	3	2	3	3	2	2	2	1
	Markovics Lenke . .	1	2	2	1	1	1	1	3	1	2	1	1	2	2
	Mautner Erzsébet . .	3	3	2	2	1	3	2	3	3	1	1	1	1	2
	Mendelssohn Klára .	1	3	2	2	3	3	2	3	2	2	1	1	1	1
	Mommer Mária . . .	1	3	2	3	3	1	2	2	2	1	fm.	2	1	1
30	Neumann Lili	3	4	2	4	4	4	4	4	4	2	2	3	2	1
	Pöschl Ida	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Puhr Róza	2	2	1	1	3	2	2	1	1	3	1	2	1	1
	Reichfeld Sarolta . .	2	2	1	2	1	2	3	3	1	fm.	1	fm.	3	2
	Réh Mária	3	3	3	1	1	2	1	1	1	2	1	2	1	2
35	Rosenfeld Mária . . .	1	2	3	1	1	1	1	2	1	1	3	3	fm.	1
	Roth Ilona	1	1	1	1	1	1	1	1	1	fm.	1	1	1	1
	Schürz Irén	3	3	2	1	3	1	2	2	2	2	1	3	fm.	2
	Sebestyén Júlia . . .	1	2	2	2	1	1	2	2	2	1	1	2	1	1
	Simontsits Katalin . .	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	1	2
40	Szabó Margit	1	2	2	2	2	1	2	3	1	1	1	1	2	1
	Szőke Gizella	2	2	2	1	2	1	2	1	2	1	1	1	1	1

Nevek	Hittan	Magyar nyelv	Német nyelv	Francia nyelv	Történelem	Földrajz	Egészségtan	Háztartástan	Számt. és mért.	Rajz	Kézimunka	Ének	Testgyakorlás	Magaviselet
Tömöri Irén	3	3	3	2	3	1	2	3	2	3	2	1	2	2
Urbányi Ilona	3	4	3	2	3	3	2	2	3	1	1	2	fm.	1
Várnai Gabriella . . .	2	2	2	1	1	2	2	3	3	3	1	2	1	1
45 Voigt Ilona	4	3	2	1	3	2	2	1	2	fm.	1	fm.	1	2
Winger Ilona . . .	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Wisinger Livia . . .	1	1	1	1	1	1	1	1	1	fm.	fm.	1	fm.	1

Kimaradt: Dittler Irén.

V. OSZTÁLY.

Osztályfő: Kaiblingerné-Kiss Margit.

	Nevek	Vallástan	Magyar nyelv	Német nyelv	Francia nyelv	Történelem	Természetrajz	Természettan	Mennyiségtan	Rajz	Kézimunka	Ének	Testgyakorlás	Magaviselet
	Bereczk Margit	1	3	3	2	1	1	1	2	1	1	3	2	1
	Brünauer Lili	2	3	3	1	2	2	2	2	fm.	fm.	1	2	1
	Czeizel Alice	2	3	2	1	2	3	3	3	1	1	1	2	1
	Dietz Ottilia	2	2	2	1	2	4	2	2	1	1	3	2	2
5	Dolinay Irisz	1	1	2	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1
	Doroghy Albertina . . .	2	2	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1
	Engel Margit	1	2	1	2	1	1	1	1	2	1	1	1	1
	Éliás Erzsébet	3	2	2	2	2	2	2	1	fm.	m.	2	2	1
	Feldmann Margit . . .	3	4	2	2	2	3	4	3	3	1	2	2	2
10	Fellegi Erszébet	2	3	1	2	1	3	2	1	2	1	1	1	1
	Friedmann Borbála . .	3	3	3	2	2	3	3	2	2	1	3	3	1
	Fuchs Ilona	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Gelb Magda	3	4	4	3	3	5	2	2	2	1	3	3	1
	Győry Juliska	3	4	4	4	3	4	3	5	3	1	4	1	1
15	Hegedüs Klára	1	3	3	1	2	4	2	1	1	1	1	1	1
	Hirmann Mária	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1
	Kleinmann Józsa . . .	3	3	3	4	2	3	2	2	3	1	2	1	2
	Köves Leonóra	1	1	2	3	1	2	1	1	1	1	3	2	1
20	Lorsy Ilona	2	3	2	2	2	4	2	3	1	1	4	3	1
	Löbl Zsófia	3	3	3	2	1	4	2	3	2	1	2	1	1
	Mazurek Dóra	1	2	3	3	1	3	1	1	1	1	2	2	1
	Meller Laura	2	3	2	2	1	2	2	1	1	1	2	1	1
	Mészáros Margit . . .	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
25	Münich Kamilla	1	2	2	3	1	1	1	2	1	2	2	1	1
	Nádosi Irma	1	1	2	1	2	1	1	2	1	1	2	1	1
	Nágler Antónia	3	4	3	3	2	4	4	3	fm.	fm.	fm.	fm.	1
	Néger Lili	2	4	4	4	2	3	4	3	1	2	2	fm.	1
	Nocker Ilona	1	2	2	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1
30	Palotai Livia	2	3	3	2	2	3	2	1	2	2	1	3	2
	Ponger Ottilia	3	3	3	1	3	2	2	2	2	3	1	2	2

Nevek	Vallástan	Magyar nyelv	Német nyelv	Francia nyelv	Történelem	Természetrajz	Természettan	Mennyiségtan	Rajz	Kézimunka	Ének	Testgyakorlás	Magaviselet
Révész Erzsébet	1	1	3	1	2	3	2	2	2	1	1	2	2
Sarkadi Etelka	2	3	3	2	3	4	3	4	3	1	2	1	2
Schneider Elvira . . .	2	2	2	2	2	2	2	2	1	2	2	1	2
Schwarcz Izabella . . .	2	2	3	3	1	3	2	1	1	1	2	2	1
35 Seligmann Marika . . .	2	1	1	2	2	2	2	1	fm.	1	1	fm.	1
Sipos Stefánia	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Steinberger Jolán . . .	3	3	4	2	3	4	3	3	2	2	1	2	1
Szatmáry Margit* . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Szilasi Piroska	1	1	2	1	1	2	1	1	fm.	m.	2	2	1
40 Szilágyi Mariska	2	2	1	1	2	1	1	1	1	1	2	2	1
Szőcs Sarolta	1	1	2	1	1	1	1	1	2	2	1	1	1
Tausz Margit	1	2	3	3	2	4	2	2	fm.	fm.	2	1	1
Winkler Erzsébet . . .	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1
Wodetzky Carmen . . .	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1
Magántanulók:													
Fodor Klára	1	1	2	2	1	2	1	1	—	—	—	—	—
Bellaagh Márta	1	2	1	1	2	2	1	2	—	—	—	—	—

Kimaradtak: Frank Margit, Haas Margit és Stern Magda.

* Vizsgálatlan maradt.

VI. OSZTÁLY.

Osztályfő: Gallnerné, Dorogsághy Irén.

	Nevek	Hittan	Magyar nyelv	Német nyelv	Francia nyelv	Történelem	Természetrajz	Természettan	Számtan- és mértan	Neveléstan	Rajz	Kézimunka	Ének	Testgyakorlás	Angol nyelv	Magaviselet
	Balkányi Vilma	1	1	1	1	1	1	1	2	1	2	1	3	1	—	1
	Benczur Kató	1	2	2	2	2	2	2	2	2	1	1	2	1	—	1
	Brak Zsuzsi	1	2	1	1	2	1	1	2	1	fm.	fm.	1	1	—	1
	Bródi Lilla	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	fm.	1	1	1
5	Bottlik Olga	1	1	2	2	1	1	1	2	1	fm.	fm.	1	1	—	1
	Deutsch Margit	1	1	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	—	1
	Dirner Adrienne	1	1	2	1	2	2	1	3	2	1	1	1	1	—	1
	Frey Rózsi	1	2	2	2	3	2	2	4	2	2	1	3	1	—	1
	Gábor Rózsi	2	3	2	1	3	3	3	4	3	4	1	4	2	—	1
10	Goldberg Olga	2	3	3	3	3	3	2	4	3	fm.	fm.	4	3	—	1
	Goldberger Gizi	2	2	1	1	2	2	2	2	2	4	1	4	2	—	1
	Gönczi Kató	2	2	2	1	2	2	1	3	1	fm.	1	1	1	—	1
	Günther Magda	1	1	2	1	1	1	2	2	1	1	fm.	1	1	—	1
	Herzfeld Margit	1	1	1	2	2	2	3	2	1	1	1	2	1	—	1
15	Holl Emmi	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	—	1
	Hramy Olga	1	2	2	2	1	1	1	2	2	1	1	2	2	—	1
	Kellermann Ilonka	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	—	1
	Klein Katalin	2	4	1	2	3	3	3	3	2	3	1	1	2	—	1
	Komlós Mariska	1	1	1	1	1	1	1	1	1	fm.	fm.	fm.	1	—	1
20	Kormos Otti	1	1	1	1	1	1	1	2	1	fm.	fm.	1	1	—	1
	Lax Lili	1	1	1	1	3	2	1	2	1	2	1	1	1	—	1
	Lustig Rózsi	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	—	1
	Mándory Erzsi	1	1	2	2	1	1	1	2	1	1	1	2	1	—	1
	Nedelykovits Darinka	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	—	1
25	Netter Olga	2	2	2	2	3	2	1	1	2	1	1	1	1	—	1
	Neumann Böske	1	2	2	1	3	2	1	3	2	1	fm.	1	1	—	1
	Neumann Edith	2	3	4	3	4	4	3	4	3	2	1	4	2	—	1
	Némethy Ida	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	—	1
	Ormos Erzsi	2	2	2	2	2	2	2	2	1	1	1	2	1	—	1
30	Pogány Kornélia	2	2	4	4	3	1	1	2	1	1	1	1	1	—	1
	Rigell Gizella	2	3	1	3	3	2	4	3	2	1	1	2	1	—	1
	Schiller Elza	1	1	1	1	1	1	1	1	1	fm.	fm.	1	1	1	1
	Sándor Mariska	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	—	1
	Schuller Margit	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	—	1

Nevek	Hittan	Magyar nyelv	Német nyelv	Francianyelv	Történelem	Természetrajz	Természettan	Számtan- és Mértan	Neveléstan	Rajz	Kézimunka	Ének	Testgyakorlás	Angol nyelv	Magaviselet
35 Szabados Irén	1	1	2	2	1	1	1	1	1	1	1	2	1	—	1
Steiner Ilonka	1	1	2	1	2	2	1	2	1	fm.	1	1	1	—	1
Tarján Lili	2	2	4	2	3	2	2	3	2	1	1	fm.	1	—	1
Vukovári Teréz	1	1	1	1	3	1	1	2	1	1	1	2	1	—	1
Weichhart Zelma	1	2	2	2	3	3	1	3	2	2	1	1	1	—	1
Magántanuló:															
Sarkadi Boriska	2	2	3	3	2	1	2	1	2	1	—	—	—	—	—
Schwarz Rózsa	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	—	—	—	—	—
Bolla Nóra	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Kimaradtak: Weichhart Zelma.

A gimnáziumi tanulók névsora és előmenetele.

A rövidítések magyarázata.

Az előmenetelben:	*A magaviseletben:*
1 = jeles	1 = jó
2 = jó	2 = szabályszerű
3 = elégséges	3 = kevésbbé szabályszerű
4 = elégtelen	4 = rossz

fm. = felmentve.

I. A) OSZTÁLY.

Osztályfő: Hollóssy Béla.

	Nevek	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Földrajz	Természetrajz	Mennyiségtan	Rajzoló Geometria	Szépírás	Testgyakorlás	Magaviselet
	Ambrus Emília*)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Ábrahám Rózsi	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Boros Margit	1	3	3	2	2	2	2	2	2	1
	Engl Ilona	2	2	2	2	1	2	2	2	1	1
5	Erdei Klára	1	2	1	2	2	1	2	2	2	1
	Fogl Róza	2	3	2	2	2	1	2	1	1	1
	Folkmann Klára	1	2	3	1	2	2	2	3	2	1
	Forró Erzsébet	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Gara Mária	1	1	1	1	1	1	2	2	2	1
10	Gábriel Györgyike	1	1	2	1	1	2	1	2	1	1
	Genthon Mariska	1	1	1	1	1	1	1	1	3	1
	Gönczi Rózsa	3	3	3	3	3	2	3	3	2	2
	Glausius Gyöngyi	1	2	3	2	2	1	2	3	1	1
	Gruber Sarolta	1	1	1	2	2	2	1	2	2	1
15	Hajóssy Valéria	2	3	2	3	2	2	3	2	2	1
	Hámos Sári	1	3	3	2	2	3	3	2	1	1
	Hirmann Emmi	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Hofhauser Anna	2	3	4	3	1	3	3	2	1	1
	Huber Brigitta	1	3	1	2	1	1	3	2	1	1
20	Jordán Mária	2	3	3	2	2	3	3	2	1	1
	Keményffi Lenke	2	1	3	2	1	2	2	2	1	1
	Kolár Mária	3	3	2	3	2	3	3	2	1	1
	Köpeczy Ilona	1	2	3	2	2	2	1	2	2	1
	Krausz Klára	1	3	3	3	2	2	3	3	2	1
25	**László Anna**	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1
	Lázár Magda	2	1	3	3	2	3	3	2	2	1
	Literáty Erzsébet	3	4	4	4	3	4	3	3	2	1
	Lukácsek Margit	1	2	3	3	1	2	3	2	1	1
	Millig Vilma	2	3	3	3	3	3	3	3	1	1
30	Ormay Aida	3	3	3	3	2	2	3	3	2	1
	Pint Mária	1	2	3	3	2	2	2	2	2	1
	Puky Ilona	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Rácz Piroska	1	2	1	2	2	2	2	2	1	1
	Robitschek Ágota	1	1	1	2	1	2	1	1	2	1
35	Sajó Lili	2	2	3	3	3	3	3	2	2	1

Nevek	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Földrajz	Természetrajz	Mennyiségtan	Rajzoló Geometria	Szépírás	Testgyakorlás	Magaviselet
Seemann Ilona	1	2	2	3	2	2	3	2	1	1
Székely Katalin	1	2	2	3	2	2	3	2	1	1
Tarján Pálma	3	2	3	2	2	2	3	2	2	2
Ujváry Jolán	1	1	1	1	2	1	1	2	1	1
Vida Erzsébet	2	3	3	3	1	2	2	2	2	1
Weinlager Aranka	1	2	3	1	1	1	1	2	1	1
Woggenhuber Margit	1	2	2	2	2	2	3	2	1	1
Magántanulók:										
Loósy Ida	1	3	3	3	2	2	1	—	—	—
Siposs Mária	1	1	1	1	1	1	1	—	—	—

Kimaradtak: Nedelykovits Boriszlava, Sándor Piroska.

*) Vizsgálatlan maradt.

I. B) OSZTÁLY.

Osztályfő: Tichy Margit dr.

	Nevek	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Földrajz	Természetrajz	Mennyiségtan	Rajzoló geometria	Szépírás	Testgyakorlás	Magaviselet
	Alexander Lili	2	3	2	3	2	3	3	3	2	1
	Bertalanffy Blanka	2	3	3	3	2	3	3	3	1	1
	Borbély Erzsébet	2	2	2	3	1	2	2	2	1	1
	Braumann Klára	1	3	3	3	2	3	3	2	2	1
5	Deutsch Anna	1	1	1	3	1	3	3	2	2	1
	Dénes Erzsébet	1	2	2	1	2	2	3	1	2	1
	Dobozy Zsófia	1	2	1	2	1	2	2	1	1	1
	Fondor Ella	2	3	3	3	2	2	3	3	1	1
	Frank Irén	2	2	2	1	1	2	2	2	1	1
10	Gaal Jolán	1	1	1	1	2	1	1	2	1	1
	Gábor Aranka	1	2	2	1	2	2	3	2	1	1
	Gänger Olga	1	2	2	2	2	3	3	3	1	1
	Gerbert Mária	1	2	2	2	2	2	2	2	1	1
	Grósz Ferike	1	2	3	1	1	3	3	3	1	1
15	Halmi Sarolta	1	2	2	1	1	2	3	2	2	1
	Herlinger Blanka	1	3	2	3	3	3	3	2	1	1
	Hollós Olga	1	1	1	1	1	2	2	1	2	1
	Hrabovszky Gizella	1	2	3	1	1	2	1	1	1	1
	Kakujay Olga	2	1	1	1	1	1	2	1	fm.	1
20	**Kaulich Sarolta**	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Kolbányi Erzsébet	2	3	3	2	2	2	3	2	1	1
	Korein Katalin	1	1	1	1	2	1	2	1	1	1
	Kriska Mária	1	1	2	1	2	1	1	2	1	1
	Lakatos Klára	1	3	3	2	2	1	2	3	2	1
25	Lantos Anna	2	3	3	3	3	3	2	3	1	1
	Lovass Angyalka	2	3	3	3	2	2	2	3	1	1
	Mende Amália	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Nagy Olga	1	1	2	1	1	1	1	2	1	1
	Németh Erzsébet	1	1	2	2	2	2	2	2	1	1
30	Niewelt Gabriella	1	1	3	3	3	1	2	2	1	1
	Pártos Alice	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Polgár Irén	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Polgár Tekla	1	2	2	2	1	2	2	3	2	1
	Poriszka Ida	1	2	2	2	1	2	2	1	1	1
35	**Rátai Margit**	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1

Nevek	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Földrajz	Természetrajz	Mennyiségtan	Rajzoló geometria	Szépírás	Testgyakorlás	Magaviselet
Révész Ella	1	2	2	3	2	3	3	2	2	1
Sárváry Jolán	1	2	3	2	1	2	3	3	1	1
Szegfű Ilona	2	3	3	3	1	3	4	2	2	1
Szirtes Amália	1	2	2	2	2	3	3	2	1	1
Tattay Jolán	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Teleki Erzsébet	3	4	4	3	3	4	4	3	1	1
Vajdafy Mária	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Vanek Hilda	1	2	3	2	2	3	3	2	1	1
Wild Olga	3	3	3	3	2	3	4	3	1	1
Magántanulók:										
Deák Margit	1	2	2	2	2	3	3	—	—	—
Rózsavölgyi Erzsébet	1	1	1	1	1	1	1	—	—	—

Kimaradtak: Dobrán Róza, Molnár Gabriella.

II. OSZTÁLY.

Osztályfő: Nendtvich Zsófia.

	Nevek	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Földrajz	Természetrajz	Mennyiségtan	Rajzoló geometria	Szépírás	Testgyakorlás	Magaviselet
	Antal Valéria	2	2	2	2	2	2	2	1	2	1
	Dittler Hilda	1	1	2	1	2	2	1	2	1	1
	Dolgos Ida	1	2	2	1	1	2	2	1	1	1
	Donáth Mária	1	2	3	2	2	3	3	2	2	1
5	Guttermuth Mária	1	2	3	3	2	3	3	3	1	1
	Hanák Ella	1	2	1	1	2	2	1	1	1	1
	Hámos Irén	1	3	3	1	1	3	2	2	1	1
	Heyder Gabriella	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Hönig Etelka	1	2	3	3	2	3	3	2	1	1
10	Jahoda Renée	2	3	3	3	3	2	2	1	1	1
	Jankó Ilona	1	2	1	1	1	2	2	1	1	1
	Józsa Piroska	2	3	4	3	2	3	4	2	1	1
	Kalmár Margit	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Kaufmann Anna	2	3	3	2	2	2	2	2	1	1
15	Klein Boriska	1	2	1	2	1	1	1	3	1	1
	Klein Jolán	1	2	1	2	1	2	2	1	1	1
	Koszits Lenke	2	2	3	2	1	3	2	2	1	1
	Lányi Alice	2	2	3	1	1	2	3	1	1	1
	László Ilona I.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
20	László Ilona II.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Libál Rózsi	1	2	1	1	1	2	1	1	1	1
	Lineberger Márta	1	3	3	1	2	3	3	3	2	1
	Mann Lili	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Markovinovics Vjera	2	2	3	2	2	3	3	1	2	1
25	Meisel Júlia	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Münz Klára	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Nemes Margit	2	2	2	2	2	2	2	2	fm.	1
	Reich Piroska	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1
	Révhegyi Erzsébet	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
30	Salamon Blanka	3	3	4	3	3	4	3	4	2	1
	Schiller Ilona	2	2	1	1	2	2	3	2	2	1
	Schlachter Ilona	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1
	Sebestyén Nóra	2	3	2	1	2	2	3	2	1	1
	Sibálszky Ilona		*	Viz	sgá	latl	an	ma	rad	t.	
35	Strasser Ibolya	2	3	3	2	3	3	3	2	2	1

Nevek	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Földrajz	Természetrajz	Mennyiségtan	Rajzoló geometria	Szépírás	Testgyakorlás	Magaviselet
Szathmáry Margit	1	1	2	1	1	3	3	2	1	1
Szántó Vilma	1	2	2	1	1	1	1	1	1	1
Vachó Mária	2	3	3	2	3	3	3	3	1	1
Vadas Jolán	1	3	3	1	1	3	3	2	1	1
40 Weichhart Emilia	2	3	2	2	2	2	2	2	1	1
Magántanulók:										
Gróf Festetich Róza										
Loósy Mária										

V. A) OSZTÁLY.

Osztályfő: Braun Margit dr.

	Nevek	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Német nyelv	Történelem	Természetrajz	Mennyiségtan	Rajz	Testgyakorlás	Angol nyelv	Magaviselet
	Ábrahám Emilia	1	1	1	1	1	1	1	1	1	—	1
	Aich Izabella	1	2	3	1	2	2	3	1	1	—	1
	Albert Erzsi	2	3	2	2	2	3	2	1	2	—	1
	Angyal Paula	1	2	2	1	2	3	3	fm.	2	—	1
5	Arbeszpauer Margit	1	3	3	2	2	2	2	1	1	—	1
	Balázs Erzsi	1	1	2	2	2	2	1	1	1	—	1
	Benyovits Klára	1	2	2	1	1	2	2	1	1	—	1
	Berger Gizella	1	1	1	1	1	1	1	2	1	—	1
	Eergsmann Emma	1	1	1	1	1	1	1	fm.	fm.	—	1
10	Boda Matild	1	1	2	2	1	2	1	2	1	—	1
	Boros Andrea	1	1	2	1	2	2	2	1	1	—	1
	Brenek Mária	1	1	1	1	1	1	1	1	1	—	1
	Burger Klára	2	2	1	1	1	2	2	2	1	—	1
	Czanik Eszter	1	1	1	1	1	1	1	1	1	—	1
15	Czeisler Róza	1	3	3	2	2	3	3	fm.	fm.	—	1
	Éberhardt Mária	1	1	2	1	1	1	2	1	1	1	1
	Ernyei Magda	2	1	2	1	2	2	1	1	1	—	1
	Flecker Katica	2	1	2	2	2	2	1	fm.	2	—	1
	Friedmann Etel	2	2	2	2	1	2	2	1	1	—	1
20	Greiner Elza	1	1	1	1	1	1	1	2	2	—	1
	Groszmann Margit	2	2	3	2	2	3	2	fm.	2	—	1
	Grünwald Ilona	3	3	2	1	3	3	2	fm.	2	—	1
	Győry Irén	2	2	2	3	2	2	3	fm.	1	2	1
	Haas Olga	1	1	1	1	1	1	1	fm.	1	—	1
25	Hajnal Piroska	1	1	1	1	1	1	1	fm.	3	—	1
	Hajós Mária	2	1	2	2	1	1	2	1	1	4	1
	Kolbányi Jolán	1	2	3	3	3	3	2	1	2	—	1
	Kotányi Klára	1	1	1	1	1	1	2	1	fm.	—	1
	Krompaszki Gizella	1	3	3	2	1	1	1	1	1	—	1
30	Ladányi Janka	1	1	2	2	2	1	2	1	2	—	1
	Lányi Erzsébet	2	2	3	2	2	2	2	fm.	2	—	1
	László Gizella	2	2	2	3	2	1	2	2	2	—	1
	Lenke Sarolta	1	2	2	1	1	1	2	fm.	2	—	1
	*Lyachovics Brigitta	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
35	Mezei Elza	1	1	1	2	1	1	2	2	2	—	1
	Molnár Alice	1	1	2	1	1	1	1	1	1	—	1
	Morandini Irma	1	1	2	2	1	1	2	fm.	fm.	—	1
	Nemes Hajnalka	1	2	2	2	2	1	2	1	1	—	1
	Ornstein Irén	1	2	2	2	2	1	3	1	2	—	1
40	**Pongrácz Ilona**	1	1	1	1	1	1	1	1	1	—	1

	Nevek	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Német nyelv	Történelem	Természetrajz	Mennyiségtan	Rajz	Testgyakorlás	Angol nyelv	Magaviselet
	Radó Janka	3	3	3	3	2	2	3	fm.	2	—	1
	Somogyi Rózsa	2	3	3	2	3	3	3	2	3	—	1
	Spiera Márta	2	2	1	1	1	1	1	fm.	fm.	—	1
	Steiner Ilona	1	2	2	3	3	2	3	fm.	fm.	—	1
45	Stux Olga	1	1	3	3	1	2	3	fm.	1	—	1
	Strowsky Ibolya	1	3	3	3	2	2	2	fm.	fm.	—	1
	Schönfeld Erzsébet	2	2	2	3	2	2	2	2	2	—	1
	Szepessy Sári	2	2	2	2	2	2	1	2	1	1	1
	Szóbel Irma	1	2	2	1	1	1	2	1	2	—	1
50	Szőllősi Emilia	2	3	3	3	3	2	2	2	2	—	1
	Tolnai Rózsa	1	1	2	1	1	1	1	1	2	1	1
	Vrábely Vera	1	3	3	3	3	1	2	3	1	—	1
	Weichardt Margit	1	3	3	3	3	2	3	2	1	—	1
	Woggenhuber Erzsébet	1	1	1	1	1	1	1	1	1	—	1
55	Wollek Elza	1	2	3	3	1	1	2	1	1	1	1
	Zanker Aranka	1	2	2	2	1	1	2	1	fm.	—	1
	Zádor Jolán	1	1	2	2	1	1	2	1	1	—	1
	Zechmeister Margit	2	1	1	1	1	2	2	1	fm.	—	1
	Zsombori Piroska	1	2	3	3	2	1	2	1	1	1	1
	Magántanulók:											
	Faludi Mariska	2	2	2	1	3	2	3	—	—	—	—
	Färber Margit	2	2	1	1	1	2	1	—	—	—	—
	Ferenczy Mária	1	1	1	1	1	2	1	—	—	—	—
	Hauser Erzsi	2	3	2	2	2	3	3	—	—	—	—
5	Lövy Kornélia	1	1	2	2	1	2	2	—	—	—	—
	Moskovits Margit	1	1	1	1	1	1	2	—	—	—	—
	Murányi Aranka	1	3	2	1	3	3	2	—	—	—	—

Kimaradtak: Laufer Berta, Szemere Erzsébet.
*Vizsgálatlan maradt.

V. B) OSZTÁLY.

Osztályfő: Kundt Ernő dr.

	Nevek	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Német nyelv	Történelem	Természetrajz	Mennyiségtan	Rajz	Testgyakorlás	Angol nyelv	Magaviselet
	Andauer Marianna	1	1	3	1	1	1	2	fm.	2	—	1
	Bánd Boriska	1	1	2	1	1	1	2	1	1	—	1
	Bánd Stefánia	1	1	2	2	1	2	2	1	1	—	1
	Bajza Erzsébet	2	2	1	3	2	2	1	fm.	fm.	—	1
5	Berger Ella	1	2	2	1	2	1	2	fm.	2	—	1
	Berkovits Piroska	1	2	3	2	1	1	2	fm.	2	—	1
	Bleier Anna	1	1	1	1	1	1	1	1	2	—	2
	Bojár Klára	2	3	3	3	3	4	4	3	2	—	2
	Brand Renée	2	2	2	1	1	2	2	1	1	—	2
10	Braun Mária I.	1	2	1	1	1	1	2	1	1	—	1
	Braun Mária II.	2	1	3	2	1	1	2	1	1	—	1
	Doktay Adél	1	3	3	3	1	3	4	fm.	2	—	1
	Egri Jolán	2	2	3	2	1	2	2	1	1	—	1
	Einzenberger Edit	1	2	2	1	1	1	1	1	1	—	1
15	Erdős Margit	2	2	3	2	2	3	3	3	1	—	1
	Erdős Piroska	1	2	1	2	1	2	3	2	2	—	1
	Feles Rózsa	2	3	3	3	2	3	3	fm.	fm.	1	1
	Fényes Ilona	2	3	1	2	2	2	2	3	2	—	1
	Fleischmann Erzsi	1	1	1	1	1	1	1	1	fm.	1	1
20	Forstner Magda	1	2	1	1	2	1	3	fm.	2	—	1
	Gárdonyi Irén	1	3	3	3	1	3	3	2	fm.	1	1
	Goldberg Ilona	1	3	4	3	2	2	3	fm.	2	—	1
	Gombás Boriska	1	1	3	2	1	1	2	1	1	—	1
	Gruber Mária	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
25	Gubovits Sarolta	2	2	2	2	2	2	2	2	2	—	1
	Horváth Irén	2	1	3	2	2	1	1	fm.	2	—	1
	Józsa Gabriella	1	1	1	2	1	1	1	fm.	2	—	1
	Kende Julia	1	3	4	3	2	1	3	1	3	—	1
	Klár Viktória	2	3	3	3	3	3	3	3	2	2	2
30	Koppány Erzsébet	1	2	3	2	1	2	2	1	1	—	1
	Kortva Piroska	1	2	2	2	1	1	2	1	1	1	1
	Krsztity Deszonka	1	2	2	1	1	1	2	fm.	1	1	1
	Menczer Erzsébet	1	1	2	2	2	2	2	fm.	1	—	1
	Nocker Janka	1	2	2	3	1	1	1	2	1	—	1
35	Novák Aranka	2	3	3	2	2	3	2	1	1	—	2
	Pálffy Margit*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Palik Ibolya	1	1	1	1	1	1	1	1	1	—	1
	Parténi Aranka	2	3	3	3	3	2	2	fm.	2	—	2
	Pruzsinszky Paula	1	2	3	3	2	1	2	1	1	—	1
40	Rau Irén	1	1	1	1	1	1	1	fm.	2	1	1

	Nevek	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Német nyelv	Történelem	Természetrajz	Mennyiségtan	Rajz	Testgyakorlás	Angol nyelv	Magaviselet
	Rosenberg Laura	1	1	1	1	1	1	1	1	1	—	1
	Rossberger Alexandra	1	2	1	1	1	1	1	1	2	—	1
	Schiefner Piroska	1	2	2	3	2	1	3	1	2	—	1
	Serfőző Anna	3	4	4	3	3	3	3	fm.	fm.	—	1
45	**Simonovits Ella**	1	1	1	1	1	1	1	fm.	fm.	1	1
	Somogyi Sára	2	3	3	3	2	2	2	2	3	—	2
	Spitzer Mariska	1	1	1	2	1	1	2	fm.	2	—	1
	Steiner Erzsébet	3	4	4	2	3	4	2	fm.	3	—	1
	Székely Alice	1	1	3	1	1	2	2	1	1	—	2
50	**Székely Irén**	1	1	1	1	1	1	1	1	1	—	1
	Szongott Ilona	1	2	3	2	2	2	3	1	2	—	1
	Turcsányi Ilona	1	1	2	1	1	1	1	fm.	1	1	1
	Unger Klára	1	1	1	1	1	1	1	1	1	—	1
	Varga Ida	1	2	3	2	2	1	3	1	1	—	1
	Varga Katica*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Winkler Katalin	1	1	1	1	1	1	1	fm.	fm.	—	1
	Wuits Irén	2	3	3	3	2	3	3	3	1	—	1
58	Zentner Erzsébet	1	2	2	1	2	2	1	2	2	—	2

Kimaradtak: Gottlieb Mária, Strebek Károlyka, Várkonyi Irén.

* Vizsgálatlan maradt.

VI. A) OSZTÁLY.

Osztályfő: Erődi Kálmán dr.

	Neve	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Görög nyelv	Német nyelv	Történelem	Természetrajz	Mennyiségtan	Rajz	Testgyakorlás	Angol nyelv	Magaviselet
	Babolcsay Margit	1	3	3	3	3	2	2	1	fm.	fm.	—	1
	Baranyai Mária	2	1	2	2	2	2	1	3	1	2	—	1
	Bátor Renée	1	1	1	1	1	1	1	2	fm.	2	—	1
5	Becker Etelka	2	2	4	3	3	2	3	3	2	1	—	1
	Braun Elza	1	2	3	3	2	2	2	2	fm.	2	—	1
	Czeiner Margit	2	2	2	2	3	1	1	2	1	1	—	1
	Dittler Jolán	1	2	3	3	2	2	3	3	1	3	1	1
	Éliás Szerén	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	—	1
	Freund Piroska	1	1	1	1	1	1	1	2	fm.	fm.	—	1
10	Fuchs Rózsa	1	1	1	2	1	1	1	2	1	fm.	—	1
	Gallner Márta	2	3	3	4	2	1	2	2	2	1	—	1
	Glatz Aranka	2	2	2	3	3	2	2	3	1	1	—	1
	Gróza Margit	2	2	1	1	2	1	1	1	1	1	—	1
	Hofstetter Etel	1	2	2	1	2	2	1	2	1	1	—	1
15	Horváth Katinka	1	1	1	1	3	1	1	1	2	1	—	1
	Jelinek Adél*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Juhász Margit	1	2	1	1	2	1	1	2	fm.	1	1	1
	Klaudy Izabella	2	3	3	1	3	3	2	3	fm.	2	—	2
	Korbuly Sylvia	1	3	3	2	3	2	1	3	fm.	1	—	1
20	**Kovács Felice**	1	1	1	1	1	1	1	1	fm.	1	—	1
	Kunvári Lili	1	2	2	2	2	2	2	2	fm.	1	—	1
	Leopold Margit	1	1	1	1	1	1	1	1	fm.	1	—	1
	Löw-Beer Erna	1	1	1	1	1	1	1	2	fm.	1	—	—
	Lőwy Julia	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Lukács Lenke	1	1	1	1	1	1	1	1	fm.	1	1	1
25	Lustig Alice	1	2	1	1	1	1	1	2	2	2	—	1
	Mandler Felicia	1	1	1	1	1	1	1	1	fm.	1	—	1
	Markovits Kornélia	1	1	2	1	1	1	1	2	fm.	1	—	1
	Mohora Alma	1	2	3	3	2	2	2	3	1	1	—	1
	Molnár Margit	1	1	1	2	1	1	1	2	fm.	1	—	1
30	Preisach Lili	2	3	4	3	3	3	2	3	3	fm.	—	1
	Roth Margit	1	1	1	1	2	1	1	1	2	1	—	1
	Sarkadi Margit	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	—	1
	Sebestyén Anna	1	1	2	2	2	2	2	2	1	1	—	1
	Sor Stefánia	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	—	1
35	Spiegel Margit	1	3	3	2	3	3	3	3	3	2	—	1
	Spiegel Margit	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	—	1
	Szemere Anna	1	1	1	2	2	1	1	2	1	1	—	1
	Székely Margit	1	2	1	2	2	1	1	1	1	1	—	1
	Turnai Ilona	1	1	2	1	1	1	2	2	1	1	—	1
40	Vajda Erzsébet	1	2	1	2	3	3	2	1	2	1	1	2

Nevek	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Görög nyelv	Német nyelv	Történelem	Természetrajz	Mennyiségtan	Rajz	Testgyakorlás	Angol nyelv	Magaviselet
Vajner Ilona	1	1	1	1	1	1	1	1	fm.	fm.	1	1
Vámos Erzsébet	1	1	1	1	1	1	1	2	fm.	fm.	—	1
Venetianer Márta	2	3	3	3	2	3	3	3	3	3	—	1
45 Weinberger Johanna . . .	2	2	3	3	2	2	2	3	2	fm.	—	1
Weisz Hermina	2	2	3	3	2	2	1	3	3	1	—	1
Witriol Gizella	1	2	2	3	3	2	2	3	fm.	1	—	1
Wolf Margit	1	2	3	3	3	1	1	2	1	1	—	1
Zboray Ella	1	2	2	3	2	1	2	2	fm.	1	—	1
Magántanulók:												
Bolics Arturné özv.	1	2	2	2	2	1	1	1	—	—	—	—
Czógler Mária	2	2	2	2	2	2	2	2	—	—	—	—
Haaz Stefánia	1	2	3	4	1	2	2	2	—	—	—	—
Póra Edit	1	1	1	1	1	1	1	1	—	—	—	—
Tauszky Etel	1	2	3	2	1	1	1	2	—	—	—	—

* Vizsgálatlan marradt.

VI. B) OSZTÁLY.

Osztályfő: Neiser Irén dr.

	Nevek	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Görög nyelv	Német nyelv	Történelem	Természetrajz	Mennyiségtan	Rajz	Testgyakorlás	Angol nyelv	Magaviselet
	Ambrus Erzsébet	2	3	3	4	3	3	3	3	2	1	—	1
	Bajza Hajnalka	2	1	1	1	1	1	1	2	fm.	2	—	2
	Boér Mária	2	3	4	4	2	2	2	4	2	2		1
	Braun Mina	1	2	1	2	1	2	2	3	2	1	—	1
5	Darvai Piroska	2	3	3	4	3	2	3	3	3	fm.	—	1
	Endrei Erzsébet	1	1	2	1	2	1	1	1	2	1	—	1
	Gangel Erzsébet	1	1	2	1	1	1	1	1	1	2	—	1
	Görög Erzsébet	1	1	1	2	1	1	1	2	fm.	1	—	1
	Hajdu Lenke	3	3	3	3	3	2	2	3	fm.	fm.	—	2
10	Haraszti Jolán	1	1	2	1	1	1	1	1	fm.	fm.	—	1
	Hein Margit	1	1	1	1	1	1	1	1	fm.	1	—	1
	Herzfeld Lili	2	1	2	1	1	2	3	3	1	1	—	2
	Hoffmann Klára	1	1	2	3	1	2	2	3	1	2	—	2
	Horváth Alojzia	2	2	2	1	3	1	1	2	3	1	—	1
15	Jantsó Gabriella	2	3	3	2	3	2	2	3	1	1	—	1
	Jaritz Lenke	3	3	3	3	3	2	2	3	fm.	2	—	2
	Kán Gizella	1	2	1	1	2	1	1	3	2	1	—	1
	Keppich Erzsébet	1	2	2	3	3	2	2	3	1	1	—	1
	Képessy Etelka	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	—	1
20	Kittel Róza	1	2	3	3	1	1	2	3	1	1	—	1
	Korényi Verona	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	—	1
	Magerl Emilia	2	2	3	3	1	1	2	2	1	1	—	1
	Mócsy Mária	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	—	1
	Mósch Margit	1	1	1	2	1	1	2	2	fm.	2	—	1
25	Moskovics Regina	2	3	4	3	2	2	2	4	fm.	fm.	—	2
	Nagy Anna	2	1	3	2	3	1	3	2	1	1	—	1
	Nagy Mariska	2	2	1	3	2	1	2	3	2	1	—	1
	Nagy Zsófia i.	1	3	3	3	3	3	3	3	1	fm.	—	2
	Pécsi Eszter	1	1	1	1	1	1	1	1	3	2	—	1
30	Pfeifer Margit	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	—	1
	Rácz Margit	1	1	2	3	2	1	2	2	1	1	1	1
	Róth Margit	1	2	2	2	1	1	2	2	1	1	—	1
	Schreiber Regina	1	3	3	3	3	2	2	3	2	2	—	1
	Schwarcz Margit*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
35	Stengel Leontin i.	2	3	3	3	2	2	2	4	1	2	—	1

Nevek	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Görög nyelv	Német nyelv	Történelem	Természetrajz	Mennyiségtan	Rajz	Testgyakorlás	Angol nyelv	Magaviselet
Steuer Mária	1	1	1	1	2	1	1	1	fm.	1	—	1
Terényi Regina	1	1	1	1	1	1	2	2	fm.	1	1	1
Végess Ilona	1	3	3	3	2	1	1	1	1	fm.	—	1
Vogl Józsa	1	1	2	1	2	1	2	2	fm.	2	—	1
40 Weigensam Lucia*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Wieg Margit	1	3	4	3	2	2	3	1	fm.	fm.	—	1
Witt Hermin	2	3	3	3	2	2	3	3	2	1	—	1
Wodianer Júlia	2	1	3	2	1	1	3	3	1	1	—	1
Magántanuló:												
Erényi Mária	2	3	3	4 (Gör. pótló)	1	3	4	3	—	—	—	—
Lunc Jozefina	1	3	3	2	2	1	2	3	—	—	—	—

Kimaradtak: Dick Hermin, Elkán Ida, Fuchs Róza, Polgár Ilon[illegible], Svarc Irén, Stein Irma, Várnai Ella.

* Vizsgálatlan maradt.
i. ismétlő.

VII. A) OSZTÁLY.

Osztályfő: Ballagi Malvin.

	Nevek	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Görög nyelv	Német nyelv	Történelem	Természettan	Mennyiségtan	Szabadkézi rajz	Fizikai gyakorl.	Angol nyelv	Magaviselet
	Balás Ilona	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	—	1
	Balogh Denise	2	3	3	3	3	3	2	3	2	2	—	2
	Barabás Erzsébet	1	1	1	1	1	1	1	2	fm.	1	1	1
	Basch Anna	1	2	2	1	2	2	2	2	fm.	1	1	1
5	**Benedek Irma**	1	1	1	1	1	1	1	1	fm.	—	—	1
	Bognár Vilma	1	1	2	2	2	1	1	2	1	1	—	1
	Csegezy Noémi	1	2	3	2	3	2	1	2	1	1	1	1
	Danek Sylvia	2	2	4	3	3	2	2	3	fm.	2	—	1
	Ehrenreich Erzsébet	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
10	**Érchegyi Mária**	1	1	1	1	1	1	1	1	fm.	1	—	1
	Faragó Aranka	1	1	2	2	2	1	1	1	2	1	1	1
	Fleischman Eleonóra	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	—	1
	Fried Vilma	1	2	3	2	2	1	2	2	fm.	1	2	1
	Gencsi Eugénia	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
15	Harkányi Edith	1	1	2	2	2	1	2	1	1	1	—	1
	Heller Jolán	1	1	2	2	1	1	2	1	fm.	1	1	1
	Hölgyi Erzsébet	1	1	2	2	2	2	1	1	1	1	—	1
	Jaulusz Borbála	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Kaufmann Irén	1	1	1	1	1	1	1	1	fm.	1	1	1
20	Károlyi Rózsa	1	1	2	1	2	1	1	2	fm.	1	—	1
	Környei Margit	1	2	3	3	3	1	2	3	fm.	2	2	1
	Link Sarolta	1	1	1	1	1	1	1	1	fm.	1	—	1
	Majsai Ida	1	2	3	3	3	2	1	3	2	2	1	1
	Manheim Margit	1	1	2	1	1	1	2	1	fm.	1	—	1
25	Matz Friderika	1	1	2	1	1	1	1	1	fm.	1	—	1
	Mayer Rózsa	1	1	1	2	1	1	2	2	fm.	—	1	1
	Mencer Sarolta	1	2	3	2	2	1	2	2	fm.	1	—	1
	Nedelykovits Vera	1	2	2	2	2	2	1	1	fm.	1	—	1
	Okruczky Magda	1	2	3	3	3	1	2	2	1	2	2	1
30	**Quandt Alice**	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	—	1
	Révhegyi Mária	1	1	1	2	1	1	1	1	fm.	1	—	1
	Szabó Aranka	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	—	1
	Tangl Signe	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	—	1
	Tirscher Jolán	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	—	1
35	Török Margit	1	1	2	2	1	1	2	2	1	—	—	1
	Váll Eugénia	1	1	2	1	2	1	1	1	1	1	—	1
	Walter Ilona	1	1	2	3	3	2	2	2	2	2	—	2

Kimaradtak: Bartos Janka és Mezei Ilona.

VII. B) OSZTÁLY.

Osztályfő: Dénesné-Kolozs Regina dr.

	Nevek	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Görög nyelv	Német nyelv	Történelem	Természettan	Mennyiségtan	Rajz	Fizikai gyak.	Angol nyelv	Magaviselet
	Almoslino Rachel	2	2	4	3	1	3	3	3	1	—	—	1
	Deményi Piroska	1	2	2	3	1	2	3	2	3	1	—	1
	Erdély Margit	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	—	1
	Fehér Margit	1	2	3	3	1	3	2	2	2	2	—	1
5	Geiszt Margit	1	2	1	3	2	1	2	2	fm.	1	—	2
	Guttmann Olga	1	2	2	2	1	2	2	2	fm.	—	—	1
	Hoffmann Erzsébet	2	1	1	2	1	2	1	2	fm.	1	—	1
	Jancovius Ilona	2	3	4	4	2	3	2	1	fm.	2	—	1
	Jónás Irén	1	2	3	3	3	2	3	3	1	2	—	1
10	Kaff Adrienne	1	1	1	1	1	1	1	1	fm.	1	—	1
	Kaufer Izolda	2	1	2	3	1	3	2	3	3	2	—	1
	Kaufmann Magda	1	1	1	2	1	2	2	2	1	2	3	1
	Keller Irén	1	1	1	2	2	1	1	2	1	1	—	1
	Klein Olga	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	—	1
15	Kóbor Noémi	1	1	1	2	1	1	2	2	1	1	—	1
	Kövér Rózsa	1	2	3	3	3	3	2	2	1	3	—	1
	Kreycsir Gizella	1	2	3	2	2	2	1	1	2	1	—	1
	Lövinsohn Olga	1	1	1	1	1	1	1	1	fm.	1	—	1
	Marschall Frida	1	3	2	3	2	3	3	3	fm.	—	—	1
20	Menyhárt Erzsébet	1	2	3	3	3	2	2	1	1	2	—	1
	Pázmándy Jolán	1	2	3	3	2	3	1	1	1	2	—	1
	Pécsi Margit	1	1	1	2	2	1	1	1	2	1	—	1
	Polnauer Jolán	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	—	1
	Schell Margit	1	2	2	3	1	1	1	1	1	1	—	1
25	Sebes Erzsébet	1	1	1	2	1	2	2	2	1	1	—	1
	Stadler Bella	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	—	1
	Steinberger Klára	1	2	1	3	1	2	3	2	fm.	2	3	1
	Szóbl Blanka	1	1	2	2	1	1	3	3	fm.	1	—	1
	Török Ibolya	1	2	3	2	2	2	3	2	1	1	—	1
30	**Viola Ilona**	1	1	1	1	1	1	1	1	fm.	1	—	1
	Wild Ella	1	1	1	2	1	2	3	2	2	1	—	1
	Zacharovics Sarolta	1	1	1	1	2	2	2	1	1	1	—	1

Kimaradt: Arnstein Józsa, Lukács Irén, Weidlinger Irén.

VIII. A) OSZTÁLY.

Osztályfő: Kiss Aladár dr.

	Nevek	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Görög nyelv	Német nyelv	Filozófiai propédeutika	Történelem	Természettan	Mennyiségtan	Fizikai gyakorlatok	Magaviselet
	Androvich Margit	1	1	3	2	2	1	2	1	2	2	1
	Balás Margit	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Benedek Irén	1	2	3	2	2	1	1	2	2	1	1
	Deutsch Gertrud	1	2	2	2	1	1	1	2	2	1	1
5	Enökl Edit	1	3	3	3	3	2	3	2	3	2	1
	Fonféder Ivánka	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Földes Erzsébet	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1
	Friedman Ilona	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Garay Ilona	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
10	**Graul Adrienne**	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Ilgner Margit	1	2	2	2	1	1	1	1	3	2	1
	Janovics Vilma	1	3	3	3	3	1	2	2	2	1	1
	Kálai Lili	1	1	3	2	1	1	2	1	2	2	1
	Keczer Elza	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
15	**Klein Jolán**	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Klein Szeréna	1	1	2	1	1	1	1	1	2	2	1
	Kornfeld Klára	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Kotányi Kornélia	1	1	2	2	1	1	1	1	1	—	1
	Kovács Margit	1	1	2	2	2	1	1	1	2	1	1
20	Kún Ilonka	1	1	2	1	1	1	1	1	1	2	1
	Kunvári Bella	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Manheim Irén	1	2	2	1	1	1	1	1	1	2	1
	Markovits Ilonka	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Palik Piroska	1	2	3	2	2	1	2	2	2	2	1
25	Péter Gizella	1	2	3	2	2	1	2	1	1	2	1
	Pók Margit	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1
	Récsei Gizella	1	2	3	2	3	1	3	2	3	2	1
	Ripper Boriska	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Scheiber Erzsébet	1	1	2	1	1	1	1	1	2	1	1
30	**Schifer Alice**	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Stark Janka	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Stricker Olga	1	2	2	2	2	1	2	1	2	1	1
	Sugár Ida	1	3	3	3	3	1	3	2	3	—	1
	Szalkai Mária	1	1	2	2	1	1	1	1	1	1	1
35	Trietsch Ilona	1	1	2	2	2	1	1	1	2	2	1
	Váradi Ibolyka	1	1	3	2	1	1	2	1	2	1	1
	Zádor Margit	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Magántanulók:											
	Mentovich Gabriella	1	3	3	3	2	1	3	3	3	—	—
	Rózsa Anna	1	1	3	2	1	1	2	1	1	—	—

VIII. B) OSZTÁLY.

Osztályfő: Kelecsényi János dr.

	Nevek	Valiástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Görög nyelv	Német nyelv	Filozófiai propedentika	Történelem	Természettan	Mennyiségtan	Fizikai gyakorlatok	Magaviselet
	Bene Júlia	1	1	3	1	2	1	2	2	2	1	1
	Bognár Margit	1	1	3	2	3	1	3	2	2	2	1
	Böhm Aranka	2	2	3	2	3	1	3	3	2	3	1
	Czédly Erzsébet	1	2	3	3	3	1	3	2	3	3	1
5	Diamant Margit	1	1	3	1	3	1	2	3	3	3	1
	Gavalya Ilona	1	3	4	3	4	3	4	3	3	2	1
	Glück Piroska	1	1	2	1	1	1	1	2	2	1	1
	Grósz Rózsa	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Hagel Kamilla	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
10	Haraszti Etelka	1	1	3	1	2	1	2	2	2	2	1
	Harnik Helena	1	1	2	1	1	1	1	1	1	—	1
	Kanitzer Margit	1	1	2	1	2	1	2	2	2	2	1
	Kardos Katalin	1	1	2	1	2	1	2	2	2	2	1
	Kardos Rózsa	1	1	2	1	1	1	1	1	1	—	1
15	Kálmán Irén	1	1	2	1	2	1	2	2	2	2	1
	Kápolnay Anna	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Kigyósy Aranka	1	1	2	1	1	1	1	2	2	1	1
	Kisfalvy Mária	1	1	1	1	2	1	2	2	2	2	1
	Klauber Margit	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
20	**Lefkovits Franciska**	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Neumann Vilma	1	1	2	1	1	1	1	2	2	2	1
	Roth Livia	2	2	2	1	2	1	3	3	2	3	1
	Schnöller Mária	2	2	2	2	3	2	3	2	2	3	1
	Schön Ilona	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1
25	Szabó Ilona	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1
	Tschech Edith	1	1	2	1	2	1	1	2	2	2	1
	Udvardy Mária	2	2	3	2	3	2	3	1	1	2	1
	Weisz Sári	1	1	2	1	1	1	1	2	2	2	1
	Magántanulók:											
	Krumenacher Stefánia	1	1	3	1	1	1	1	1	2	—	—
30	Lichtenthal Manóné	1	1	2	2	2	2	3	3	2	—	—
	Mezei Hedvig	2	2	3	3	2	1	3	2	2	—	—
	Mohr Margit	1	1	1	1	1	1	1	1	1	—	—

Kimaradt: Wagner Mária.

VII.

Jelentés az érettségi vizsgálatokról.

A mult tanévben (1911/12.) tartott érettségi vizsgálatokról — a június végi terminusuk miatt — nem számolhattunk be. Eredményét ezért most közöljük.

Jelentkezett 35 tanuló, akik az írásbeli vizsgálat sikeres letétele után valamennyien szóbelire bocsájtattak.

	Nevek	Vizsgálat eredménye	Választott életpálya
	Aczél Margit	jelesen érett	orvosi
	Balla Györgyike	„ „	tanári
	Balog Róza	„ „	orvosi
	Baly Katalin	„ „	—
5	Bárány Mária	jól érett	tanári
	Bock Melanie	érett	—
	Déri Edith	„	—
	Fekete Edith	jelesen érett	tanári
	Freund Szerén	jól érett	—
10	Gábor Ilona	„ „	orvosi
	Grün Ilona	„ „	tanári
	Halász Anna	„ „	„
	Herzog Dóra	„ „	orvosi
	Hudomel Hildegárd	„ „	tanári
15	Janisch Adél	„ „	—
	Kiss Edith	jelesen érett	kereskedelmi
	Kuttna Erzsébet	„ „	tanári
	Marmorstein Hermin	érett	orvosi
	Mojsisovich Margit	jelesen érett	tanári
20	Neumann Paula	„ „	„
	Novák Irén	„ „	„
	Rosenfeld Ilona	érett	—
	Schwarcz Jolán	jelesen érett	orvosi
	Seratorisz Hilda	jól érett	tanári
25	Setyerov Draginyga	jelesen érett	orvosi
	Somló Margit	jól érett	„
	Sugár Paula	jelesen érett	„
	Szász Rózsa	jól érett	„
	Szilárd Katinka	„ „	„

Nevek	Vizsgálat eredménye	Választott életpálya
30 Szlemenics Erna	jelesen érett	tanári
Tichler Ilona	jól érett	orvosi
Turtsányi Magda	„ „	—
Vizteleki Anna	jelesen érett	orvosi
Weisz Emma	„ „	tanári

Ketten 1—1 tárgyból javító vizsgálatra utasíttattak.

A lefolyt 1912/13. tanévben első ízben volt két nyolcadik osztályunk s így az érettségire jelentkező tanulók száma meglepően nagy: 72.

Az írásbeli vizsgálatokat mind a két osztályban május 14., 15. és 16-án tartottuk meg. A kitűzött tételek mind a két csoport részére a következők voltak:

A magyar irodalomból: Arany János nőalakjai.

A latinból: P. Ovid. l. Fastorum, II. 685—710.

A mennyiségtanból: A) *Algebrából:* Valamely ipari vállalat 1912. ápr. 1.-én 50.000 K kölcsönt vesz fel. A törlesztést félévenkint 50 egyenlő részletben 1914. okt. 1.-én kezdi meg. Mekkora az annuitás, ha a félévi előleges kamatláb $2{\cdot}5\%$?

B) Geometriából: Adva van az $x^2+y^2=36$ kör és ezen a $(-6, 0)$, $(3, y>0)$ pontok. Mekkora a térfogata annak a forgási testnek, amely akkor keletkezik, ha az adott két ponton átmenő egyenes, a körív és az abszcissza tengely által határolt idomot az abszcissza tengely körül megforgatjuk.

Az írásbelit sikerrel oldották meg és a szóbelire bocsájtattak.

A szóbeli vizsgálatok mind a két osztályban ugyanazon időben tartattak; jun. 16., 17., 18. és 19.-én. Az *A)* csoportban dr. Fest Aladár budapesti tankerületi kir. főigazgató, a *B)* csoportban dr. Erődi Béla kir. udv. tanácsos sz. főv. tankerületi kir. főigazgató elnökölt.

A vizsgálatok eredménye:

Az A) osztályban:

Sor-szám	Nevek	Vizsgálat eredménye	Választott életpálya
	Rendes tanulók:		
	Balás Margit	jól érett	tanár
	Benedek Irén	jól „	orvos
	Deutsch Gertrud	érett	„
	Fonféder Ivánka	jelesen érett	tanár
5	Földes Erzsébet	jól „	orvos
	Friedman Ilona	jól „	„
	Garay Ilona	jelesen „	tanár
	Graul Adrienne	jelesen „	„
	Ilgner Margit	érett	„
10	Kálai Lili	„	—
	Keczer Elza	jól érett	orvos
	Klein Jolán	jelesen érett	„
	Klein Szeréna	jól „	„
	Kornfeld Klára	jelesen „	„
15	Kotányi Kornélia	jelesen „	tanár
	Kovács Margit	jelesen „	„
	Kun Ilona	jelesen „	„
	Kunvári Bella	jelesen „	keresk.
	Manheim Irén	jelesen „	orvos
20	Markovits Ilona	jelesen „	tanár
	Palik Róza	érett	„
	Péter Gizella	„	„
	Pók Margit	jelesen érett	orvos
	Ripper Borbála	jelesen „	„
25	Scheiber Erzsébet	jól „	„
	Schifer Alice	jelesen „	„
	Stark Janka	jelesen „	„
	Stricker Olga	érett	tanár
	Sugár Jola	„	—
40	Szalkay Mária	jelesen érett	tanár
	Tritsch Ilona	jól „	orvos
	Váradi Ibolya	jól „	—
	Zádor Margit	jelesen „	orvos
	Magántanuló:		
	Rózsa Anna	jelesen érett	tanár

A rendes tanulók közül 3-nak, a magántanulók közül 1-nek a vizsgálata sikertelen volt. Egy növendék betegsége miatt a vizsgálaton nem jelenhetett meg.

A *B)* osztályban:

Sor-szám	Nevek	Vizsgálat eredménye	Választott életpálya
	Rendes tanulók:		
	Bene Júlia	érett	—
	Bognár Margit	jól érett	kereskedő
	Glück Piroska	jól „	tanár
	Grósz Rózsa	jelesen érett	orvos
5	Hagel Kamilla	jelesen „	„
	Haraszti Etelka	jól érett	tanár
	Harnik Ilona	jelesen érett	orvos
	Kanitzer Margit	jól érett	„
	Kardos Katalin	jól „	gyógyszerész
10	Kardos Rózsa	jól „	tanár
	Kálmán Irén	jól „	„
	Kápolnay Anna	jelesen érett	„
	Kigyósi Aranka	érett	orvos
	Kisfalvi Mária	jól érett	tanár
15	Klauber Margit	jól „	orvos
	Lefkovits Franciska	jelesen érett	tanár
	Neumann Vilma	jól érett	művészi
	Roth Livia	érett	orvos
	Schnöller Mária	„	„
20	Schön Ilona	„	„
	Szabó Ilona	jelesen érett	„
	Tschech Edit	jól érett	—
	Udvardy Mária	jól „	tanár
	Weisz Sarolta	jól „	orvos
	Magántanulók:		
25	Bedő Béláné	jól „	tanár
	Krumenacher Stefánia	jól „	—
	Mohr Margit	jelesen	tanár

A rendes- és a magántanulók közül 3—3-nak vizsgálata sikertelen volt.

VIII.

A zongora tanfolyam növendékeinek előmenetele.

Sorszám	Zenetanárnő: Braun Regina — A tanuló neve	Szorgalom	Zongora	Zeneelmélet
	I. éves:			
	Huber Brigitta	1	1	1
	Lukacsek Margit	3	3	2
	Lukács Renée	2	2	2
	Purebl Valéria	2	2	2
5	Zboray Ella	1	1	1
	II. éves:			
	Pártel Irén	1	1	1
	Rockenstein Erzs.	1	2	1
	III. éves:			
	Spitzer Marcsa	2	2	1

Sorszám	Zenetanárnő: Dr. Duma Tivadárné — A tanuló neve	Szorgalom	Zongora	Zeneelmélet
	I. éves:			
	Kozma Piroska	1	1	2
	Láng Lili	1	2	2
	Millig Vilma	4	3	3
	Szongott Ilona	1	1	1
5	Tarján Pálma	1	1	2
	II. éves:			
	Boross Andrea	2	2	2
	Gyulányi Margit	2	2	1
	Kiss Miczi	2	1	1
	Szkicsák Mária	2	3	2
10	Zboray Magda	4	3	3
	III. éves:			
	Csillag Zsuzsa	1	1	1
	IV. éves:			
	Boda Matild	1	1	1
	Dolinay Iris	1	1	1

Sorszám	Zenetanárnő: Kabos Ilona — Á tanuló neve	Szorgalom	Zongora	Zeneelmélet
	I. éves:			
	Folkmann Klári	1	2	2
	Kaufmann Anna	2	2	2
	Szalkai Boriska	1	1	1
	II. éves:			
	Finály Gizella	1	2	2
5	Rostagni Margit	1	1	1
	III. éves:			
	Berger Sári	2	2	2
	Dingha Magda	2	3	2
	Jakobi Ágnes	1	2	2
	Szegő Nelli	1	1	1

Sorszám	Zenetanárnő: Literáty Judith — A tanuló neve	Szorgalom	Zongora	Zeneelmélet
	I. rész:			
	Tarján Klári	2	1	2
	Tarján Margit	2	1	2
	Literáty Erzsi	2	1	2
	Szászy Olga	1	1	1
	II. éves:			
5	Balogh Ilona	2	1	2
	III. éves:			
	Fodor Márta	1	1	1
	Kún Ilona	1	1	1
	Nándory Erzsi	2	2	2
	Néher Melanie	1	1	1
	IV. éves:			
10	Darvai Piroska	1	1	1

IX.

A Széchenyi-Önképzőkör működése.

I.

Az önképzőkört ez évben is Kelecsényi János dr. vezette. A kör életében újabb alakulás volt a történelmi, mennyiségtan, természettudományi és filozófiai szakosztályok megnyitása. A történelmi szakosztályt Erődi Kálmán dr., a mennyiségtan-természettudományit Antal Márk vezette. E szakosztályok működéséről alább részletesen beszámolunk.

Szeptember 29-én tartotta a kör alakuló gyűlését. Tisztviselőknek megválasztattak:

Elnök: Lefkovits Franciska VIII. b) o. t. Alelnökök: Schifer Alice VIII. a) és Grósz Rózsa VIII. b) o. t. Titkár: Ripper Boriska VIII. a) o. t. Főjegyző: Graul Adrienne VIII. a) o. t. Pénztárosok: Várady Ibolya VIII. a) és Kápolnay Anna VIII. b) o. t. Ellenőrök: Stricker Olga VIII. a) és Kanitzer Margit VIII. b) o. t. Háznagy: Zádor Margit VIII. a) o. t. Aljegyzők: Révhegyi Mária VII. a), Kóbor Noémi VII. b) osztályú tanulók.

A kör tíz rendes és egy ünnepi gyűlést tartott, az utóbbit br. Eötvös József emlékének szentelte. A rendes ülések mellett szakosztályi ülések tartattak; legsűrűbben a történelmiek.

A fölolvasott dolgozatok egytől-egyik komolyabb célok felé való törekvéstől, komoly tárgyak szeretetéről tettek tanúbizonyságot. A legkiválóbb dolgozatok szerzői:

Lefkovits Franciska (Goethéről), Klein Jolán (Shakespeare Hamletjéről), Neumann Vilma (Eötvösről), Kóbor Noémi (Andersenről), Steinberger Klára (Maeterlinck: Aglavaine és Selysette-jéről), Grósz Rózsa (a magyar népdalról), Bognár Vilma (A novelláról a festészetben), Mannheim Irén (Goethe olaszországi útja), Csegezi Noémi (Arany: Zrínyi és Tasso c. tanulmányának elemzése), Zacharovits Sarolta (Demosthenesről). — Sikerült műfordításaikkal kitüntek: Kornfeld Klára és Ripper Boriska.

Örvendetes jelenség volt önképzőkörünk ez évi életében a bírálatok uralkodó hangja. A kör tagjai megértették, hogy az önként vállalt, önkéntes fáradtsággal készült munka meleg fogadtatást, buzdító hangot, jóakaró útbaigazítást érdemel: ezek a jövendő munkásságra is hathatósan serkentenek. Az önképzőkörök átlagos nyers, támadó, éleshangú s többé-kevésbbé nagyképű kritikáival szemben jóleső ellentétet nyújtott körünk igazán testvéries, kölcsönösen megértő s a hibákat a jövő munka érdekében útmutatással megjelölő bírálásmódja. Nagy érdeme volt ebben a tekintetben Lefkovits Franciska ifj. elnöknek, de a nyolcadikos bírálóknak is általában.

A kitűzött tételek közül a következőkre érkeztek be dolgozatok:

1. Kielégíti-e az emberi lelket az Ember Tragédiája befejezése?

A beérkezett dolgozat önálló gondolataival, lendületes stilusával, tömör kifejezésmódjával a kitűzött díjat minden tekintetben megérdemli. Szerzője: Lefkovits Franciska, VIII. b. o. t.

2. A történelemből a kitűzött tétel: „Báró Eötvös József szerepe a modern Magyarország kialakulásában". A beérkezett dolgozat életrajz keretében ismerteti a nagy államférfiú munkásságát. Működését átértette, a sorba helyesen illeszti bele, szerepének vázolásában áttekinthető képet nyújt. Hátránya stilusa, ami sokszor homályossá teszi a különben nagy szorgalomra valló munkát. A jutalomra érdemes. Szerzője: Pók Margit VIII. a) o. t.

3. A latin irodalmi pályamű tétele: Horatius második epódoszának műfordítása. Mindössze egy pályamunka érkezett be, de az oly értékes és kíváló munka, hogy messze túlhaladja azt a mértéket, amelyet a középiskolai munkákra alkalmazni szoktunk. Szerzője Kápolnai Anna, VIII. b) oszt. tanuló.

4. A görög nyelvből kitüzetett Sophocles Antiognejából az *Ἔρως ἀνίκατε μαχαν* kezd. kardal szabad formában való fordítása. Két dolgozat érkezett be. Egyik sem értette meg jól, hogy mi is a föladat, s egy-két motivumot kiragadva, hosszasan, terjengősen írnak. Némi eredetisége és formájának eléggé könnyed kezelése könyvjutalomra teszi érdemessé a Tannhäuser jeligés szerzőt, míg a másik — formájának itt-ott feltetsző csinosságáért — dicséretre érdemes.

II.

A szakosztályok működését a következő részletes beszámolók világítják meg.

1. A történelmi szakosztály a történelemtanítás kiegészítéseül szolgált és a tanulók aktiv munkásságát felébreszteni volt hivatva.

Programmjába ezért a különböző történelmi korszakok áttekintő vázolását, forrásmunkák és értékes történelmi művek ismertetését vette fel. Másrészt történetfilozófiai és társadalomtudományi problémák megvitatását célozta. Folyó tanévben 11 előadás volt, melyek közül 7-en a tanulók a magyar nemzet történelméből vetített képes előadásokat tartottak. Különösen kiemelendő: Fonféder Ivána, Klein Jolán VIII. a) és Neumann Vilma VIII. b) osztályú tanulók szereplése. Kerekded, jól átgondolt, tartalmas, önálló felfogású és szép előadásuk élvezetül és tanulságul szolgált. Egyik ülésen Pók Margit Rousseau „Társadalmi szerződés"-ét ismertette. A bírálatban az említett szereplőkön kívül: Friedmann Ilona, Földes Erzsébet, Kornfeld Klára, Schifer Alice, Stark Janka, Zádor Margit VIII. a) oszt. t. és Lefkovits Franciska VIII. b) oszt. t. tüntek ki. A szakosztályt Erődi Kálmán dr. vezette.

2. A filozófiai szakosztály kisérletképen még csak gyérszámú ülést tartott, de a tagok élénk érdeklődése mellett. E szakosztály célja: kevésszámú érdeklődővel (tömeges részvételt már a tárgy természete kizár) néhány olyan filozófiai problémába elmélyedni, amit kellő alapossággal a filozófiai órákon — idő szűkében — nem tárgyalhatunk. Ez évben az ismerettan alapvető fogalmaival, történeti fejlődésének legnevezetesebb pontjaival foglalkoztunk. Olvasmányul Kant Prolegomenáinak bevezetése szolgált. Igen jó és alapos dolgozatokat mutattak be Grósz Rózsa és Lefkovits Franciska VIII. b) oszt. t. A szakosztályt Kelecsényi János dr. vezette.

X.

Szertárak ismertetése.

1. Földrajzi szertár állománya.

1. 2 db földgömb 80 K értékben.
2. Földrajzi térképek: 31 db 723 K értékben.
3. Történelmi térképek: Ó-kor: 11 db; Közép-kor: 14 db; Új-kor, 6 db. Összesen 55 db, 1259 K értékben.
4. Földrajzi szemléltető képek: 20 db, 20 K 70 f értékben.
5. Történelmi szemléltető képek: 48 db, 60 K értékben.
6. 1 db 13—18-as Ernemann-féle fényképező készülék, teljes felszereléssel, 500 K értékben.

2. A szemléltető oktatási szertár első évi (1912—13.) szerzeménye.

Sorozatok száma	Diapozitivek megnevezése	Diapozitivek darab száma	Diapozitivek értéke (K-ban)
	A) *Földrajzból.*		
	I. Az Alföld:		
1.	Duna—Tisza—Kőrös köze	37	37
2.	Duna—Tiszaköz	30	30
3.	Az Alföld északkeleti része	21	21
	II. Dunántúl:		
4.	A Balaton és környéke	35	35
	III. Kis Alföld:		
5.	A kis Alföld és környéke	29	29
	Átvitel . .	152	152

Sorozatok száma	Diapozitivek megnevezése	Diapozitivek darab száma	Diapozitivek értéke (K-ban)
	Áthozat . .	152	152
6.	IV. Horvát-Szlavonország . .	39	39
7.	V. Tengerpart	40	40
	VI. Északnyugati Hegyvidék:		
8.	Keleti része	45	45
9.	Középső része	31	31
10.	Nyugati része	18	18
11.	A Magas Tátra és környéke	60	60
12.	VII. Északkeleti Hegyvidék .	19	19
	VIII. Délkeleti Hegyvidék:		
13.	Az Alduna és környéke	33	33
14.	Erdély	72	72
	A Mezőség	44	44
15.	B) *A természetrajzból*	130	130
	Összesen . .	683	683
16.	15 db doboz à 6 K		90
	C) *Voigtländer-féle „Bergheil" Heliar objectivű kamara, teljes fényképezési fölszereléssel*		310
	Összesen .		1.083

3. Természetrajzi szertár állása.

Természetrajzi gyűjtemények:

A) Állattani gyűjtemény	291 db	3.164·60 K	értékben
B) Növénytani gyűjtemény	45 „	410·70 „	„
C) Ásvány-kőzet gyűjtemény	400 „	350·— „	„
D) Szemléltető képek	132 „	511·— „	„
E) Műszerek, eszközök	— „	558·30 „	„

Összesen: 4·994·60 K értékben.

Vegytani gyűjtemény.

A) Műszerek, készülékek, edények 78 db . .	565·20 K	értékben
B) Anyagok	200·— „	„
Összesen . .	765·20 K	értékben.

4. Természettani szertár leltára.

I. Szilárd testek mechanikája.

1.	Analitikai mérleg, falba erősített vaskarokon nyugvó márványasztallal	230·— K
2.	Analitikai súlysorozat tokban	40·— „
3.	Kg-os tara mérleg	73·60 „
4.	Súlysorozat tokban	19·— „
5.	Római gyorsmérleg	9·— „
6.	Tizedes mérleg mintája fémből	44·— „
7.	Pontos hídmérleg 50 kg-ig	62·— „
8.	Emelő fémből állványon	30·— „
9.	Különböző csigasorok állványon	70·— „
10.	3 drb súly kampóval	5·60 „
11.	Hengerkerék	10·— „
12.	Lejtő (Bertram-féle)	100·— „
13.	Csavarminta (henger-lejtővel)	2·40 „
14.	Lapos- és élesmenetű csavarminták	14·— „
15.	Végtelen csavar	17·— „
16.	Csavarsajtó	15·— „
17.	Ékkészülék 4 ékkel	20·— „
18.	Centrifugális gép	80·— „
19.	Forgó tűkör	18·— „
20.	Centrifugális regulátor	11·— „
21.	Acélabroncs készülék	8·— „
22.	Szárítókészülék bádogból	15·— „
23.	Két különböző golyó keretben	7·— „
24.	Centrifugális pálya kocsival	30·— „
25.	Függő ón	1·50 „
26.	Foucault-féle ingakészülék	20·— „
27.	Ingaóra minta	52·— „
28.	Weinhold-féle reverziós inga	15·— „
29.	Ütköző gép	50·— „
30.	Lehmrot-féle pörgettyűsor	42·— „
31.	Állványon függő 7 elefántcsontgolyó	46·— „
32.	Bohrenberger-féle készülék	40·— „
33.	Libella (tokban)	6·50 „
34.	Ejtő gép	100·— „
35.	Lépcsőn járó bábok	12·— „
36.	Egyensúlyozó báb	18·— „
37.	Különböző sugarú korongok, közös tengelyen, forgó mozgások áttételére	20·— „

5. A rajzszertár tartalma és értéke.

		Érték
41 drb fa ábra és agyag ábra		
20 „ csendéletmodel	. .	400 K
1 „ bársonyégető gép		
1 „ faégető gép	. .	59 „

Újabb szerzemény az 1913/14. iskolaévre:

10 drb fa ábra		
31 „ agyag és kőkancsó	. .	100 K

6. Kézimunka szertár.

Himzés minta	17 drb
Point-lace	3 „
Horgolt minta	16 „
Congrès minta	14 „
Párna minták	11 „
Kalotaszegi	37 „
Különböző minták	99 „
Mintakönyv	33 „
Összesen . .	230 drb 820 K értékben.

XI.

Ösztöndíjak és tandíjmentességek.

A székesfővárosi közoktatási ügyosztálynak f. é. május hó 20.-án A—27.015/1913. VII. ü. o. sz. alatt kelt határozata értelmében:

a Gizella cs. és kir. főhercegnő nevét viselő 200 koronás ösztöndíját Hámos Jolán gimn. I. a), Rétai Margit gimn. I. b), Szepessy Sarolta gimn. V. a), Mócsi Márta gímn. VI. b), Érchegyi Mária gimn. VII. a) és Dolinay Irén fels. l. isk. V. osztályú tanulók nyerték el;

a Mária Valéria cs. és kir. főhercegnő nevét viselő szintén 200 koronás ösztöndíjat Sor Stefánia gimn. VI. a), Matz Friderika gimn. VII. a), Garay Ilona és Péter Gizella gimn. VIII. a), Kápolnay Anna és Lefkovics Franciska gimn. VIII. b) osztályú tanulók nyerték el.

A „Berecz Antal"-féle alap 44 korona kamatját, amelyet női erényekben kiválónak igérkező felsőbb leányiskolai növendékek kaphatnak, folyó évben iskolánkból Mészáros Mária fels. l. IV. d) oszt. tannló nyerte el.

Tandíjmentesek voltak:

	II. f.	III. f.	IV. A) f.	IV. B) f.	V. f.	VI. f.	I. A) g.	I. B) g.	II. g.	V. A) g.	V. B) g.	VI. A) g.	VI. B) g.	VII. A) g.	VII. B) g.	VIII. A) g.	VIII. B) g.	Összesen
Egész tandíjmentes	7	18	20	16	14	7	18	17	14	19	18	20	22	19	9	16	10	264
Féltandíjmentes	1	4	—	2	3	6	—	3	6	9	5	6	3	5	5	4	5	67
Összesen	8	22	20	18	17	13	18	20	20	28	23	26	25	24	14	20	15	331

XII.

Statisztikai kimutatások.

a) A tanulók száma osztályonkint

	II. f.	III. f.	IV. A) f.	IV. B) f.	V. f.	VI. f.	I. A) g.	I. B) g.	II. g.	V. A) g.	V. B) g.	VI. A) g.	VI. B) g.	VII. A) g.	VII. B) g.	VIII A) g.	VIII. B) g.	Összesen
	osztály																	
Felvétetett az egész év folyamán	36	56	48	48	47	41	44	46	41	62	61	49	50	39	35	38	29	770
Meghalt	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1
Kimaradt	2	2	2	1	3	2	2	2	1	2	3	—	7	2	3	1	1	36
Vizsgálatlan maradt	—	—	—	—	1	—	1	—	1	1	2	1	2	—	—	—	—	9
Osztályoztatott	34	54	46	47	43	39	41	44	39	58	56	48	41	37	32	37	28	724

b) A tanulók közt vallásra nézve volt

róm. kath.	gör. kath.	gör. kel.	ág. ev.	ref.	unit.	izr.	összesen
265	2	10	28	41	2	376	724

c) A tanulók közt anyanyelvre nézve volt

magyar	német	horvát-szerb	tót	oláh	ruthén	összesen
685	12	6	1	—	—	724

d) A tanulók nyelvismerete

csak magyarul beszél	magyarul tud
273	724

e) A tanulók szülei között polgári állásra nézve volt

Őstermelő			Iparos			Kereskedő és vállalkozó			Tiszt-viselő							
önálló			önálló			önálló										
nagybirtokos és bérlő	kisbirtokos és bérlő	alkalmazott	nagyiparos	kisiparos	alkalmazott	nagykereskedő	kiskereskedő	alkalmazott	köztisztviselő, állami, hatósági	magán és társulati	Katona	Más értelmiségű (orvos, ügyvéd, lelkész, tanár, tanító, mérnök, író, művész, stb.)	Személyes szolgálatban élő (munkás, napszámos, szolga)	Magánzó (nyugdíjas vagy tőkéjének jövedelméből élő stb.)	Összesen
2	17	1	40	18	18	55	45	33	130	114	9	142	3	98	724

f) A tanulók életkora a tanév végén

Osztály	10 éves volt	11 éves volt	12 éves volt	13 éves volt	14 éves volt	15 éves volt	16 éves volt	17 éves volt	18 és több éves volt	Összesen
I.	70	14	1	—	—	—	—	—	—	85
II.	2	45	22	2	1	1	—	—	—	73
III.	—	—	28	26	—	—	—	—	—	54
IV.	—	—	—	—	84	7	2	—	—	93
V.	—	—	—	—	8	113	31	5	—	157
VI.	—	—	—	—	3	30	83	14	1	128
VII.	—	—	—	—	—	—	2	51	16	69
VIII.	—	—	—	—	—	—	—	5	60	65
Összesen	73	60	51	28	96	153	118	75	77	724

g) A tanulók születési hely szerint						*h)* A tanulók magaviselete hány tanuló kapott			
helybeli	megyebeli	más megyebeli	horvát-szlavon-országi	külföldi	összesen	jó	kevésbbé szabály-szerű	szabály-szerű	rossz
						o s z t á l y z a t o t			
454	100	148	8	15	724	675	49	—	—

i) A t a n u l ó k m u l a s z t á s a

A mulasztott tanítási órák közül	II. f.	III. f.	IV. A) f.	IV. B) f.	V. f.	VI. f.	I. A) g.	I. B) g.	II. g.	V. A) g.	V. B) g.	VI. A) g.	VI. B) g.	VII. A) g.	VII. B) g.	VIII. A) g.	VIII. B) g.	összesen
	o s z t á l y b a n																	
Igazoltak	2414	3947	4021	3557	3489	3796	2360	2573	2403	2165	3704	2580	3504	2646	3108	2714	2331	51312
Nem igazoltak .	Nem mulasztott 25 tanuló																	

j) A tanulók előmenetele százalékokban

	II. f.	III. f.	IV. A) f.	IV. B) f.	V. f.	VI. f.	I. A) g.	I. B) g.	II. g	V. A) g.	V. B) g.	VI. A) g.	VI. B) g.	VII. A) g.	VII. B) g.	VIII. A) g.	VIII. B) g.	összesen illet. átlag
	o s z t á l y b a n																	
Osztályoztatott . . .	34	54	46	47	43	39	41	44	39	58	56	48	41	37	32	37	28	724
Sikerrel végzett . . .	34	53	44	46	41	39	39	41	37	58	50	45	35	36	30	37	1	692
Sikerrel végzett %-ban	100	90	96	97·8	93	—	9·6	93·2	95	100	89·3	93·7	85·4	97·3	97	100	—	95·5
Bukott %-ban . . .	—	1	4	2·2	7	—	4	6·8	5	—	10·7	6·3	14·6	—	3	—	3	4·5

k) Tanulmányi előmenetel a rendes tárgyakban

	II. f.	III. f.	IV. A) f.	IV. B) f.	V. f.	VI. f.	I. A) g.	I. B) g.	II. g.	V. A) g.	V. B) g.	VI. A) g.	VI. B) g.	VII. A) g.	VII. B) g.	VIII. A) g.	VIII. B) g.	Összesen
	o s z t á l y b a n																	
Minden tárgyból:																		
kitünő eredménnyel	5	13	10	8	4	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	47
jeles eredménnyel	11	16	9	4	12	21	6	7	9	9	10	8	5	11	7	14	5	164
legalább jó eredménnyel	10	13	16	24	14	7	7	11	11	26	15	18	10	18	8	13	16	237
legalább elégséges eredménnyel	8	11	9	10	11	4	26	23	17	23	25	19	20	7	15	10	6	244
Összesen . .	34	53	44	46	41	39	39	41	37	58	50	45	35	36	30	37	27	692
Elégtelen eredménnyel:																		
egy tárgyból	—	1	2	—	2	—	1	2	—	—	3	3	3	1	1	—	—	19
két „	—	—	—	1	—	—	—	—	2	—	2	—	2	—	—	—	—	8
több „	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	1	—	1	—	—	—	1	5
Összesen . .	—	1	2	1	2	—	2	3	2	—	6	3	6	1	2	—	1	32
Összesen . .	34	54	46	47	43	39	41	44	39	58	56	48	41	37	32	37	28	724

XIII.

Tájékoztatás a jövő iskolai évre.

A jövő 1913—14. tanév szeptember hó 1.-én veszi kezdetét. A polgári leányiskola IV. osztályából az V. gimnáziumba lépő tanulók előzőleg felvételi vizsgálatot kötelesek tenni. A vizsgálat tárgyai: rendszeres magyar nyelvtan, stilisztika és magyar történelem; ideje augusztus 31.-e; díja 20 korona.

Ezen vizsgálatra augusztus 30.-án az igazgatónál jelentkezni kell.

Szeptember 1.-én 9—11 óráig csak az intézet volt tanulói, szeptember 2.-án és 3.-án 9—11-ig pedig az új növendékek íratnak be. Beiratási díj 20 korona és szemléltető oktatásra 2 korona fizetendő.

A tanítási díj egész évre 120 korona; izraelita tanulók még 10 korona vallástanítási díjat fizetnek, amely 2 részletben törleszthető. Az évi tandíj négy egyenlő részletben fizetendő: első negyede szeptember 5.-ig, a második december 5.-ig, a harmadik március 5.-ig és a negyedik május 5.-ig. Aki tandíjmentességre igényt tart, adóívvel vagy adóigazolvánnyal és bizonyítvánnyal szeptember első napjaiban jelentkezzék az intézet igazgatójánál. Amely tanulók a mult tanévben tandíjmentességben részesültek és az élvezett kedvezményt megtartani óhajtják, szintén jelentkezni kötelesek.

Az összes *felvételi, javító és pótló* vizsgálatok f. évi augusztus 30.-án és 31.-én tartatnak meg. Aki *egy tárgyból* kapott elégtelen osztályzatot, az igazgatónál tartozik jelentkezni. A *két tantárgyból* bukott tanuló a tankerületi kir. főigazgató úr engedélyével jelentkezhetik javítóvizsgálatra. Ezen engedélyért a kir. főigazgató úrhoz (mélt. dr. Erődi Béla kir. udv. tanácsos) intézett és teljesen felszerelt folyamodványok legkésőbb július 1-ig nyújtandók be az igazgatóságnál.

Pótló vizsgálatot tesz az a tanuló, aki az évzáró vizsgálatokról elmarad és betegségét hatósági orvosi bizonyítvánnyal igazolja. Ezen vizsgálat díjmentes.

Székesfővárosi *zongora-* és *angolnyelvi* tanfolyamok a jövő tanévben is tartatnak.

A zongora tanfolyam évi díja 80 korona, mely részletekben fizethető. A beiratkozott tanuló ezt a tandíjat még abban az esetben is megfizetni köteles, ha évközben a tanfolyamból kimaradt.

Ugyanez áll az angol nyelvi tanfolyamra, amelynek évi díja 20 korona és két részletben fizetendő.

Minden egyéb dologban felvilágosítással szívesen szolgál

az igazgatóság.

XIV.

Az 1913—1914. iskolaévben használandó tankönyvek jegyzéke.

Felsőbb leányiskolai

I. OSZTÁLY.

Négyesy. Magyar olvasókönyv, I. kötet	2.—
Szinnyei. Iskolai nyelvtan új helyesírással . .	1.20
Dr. Szemák Istv. Német nyelvkönyv, I. rész . . .	—.—
Dr. Lasz Samu. Földrajz felsőbb leányisk. sz., I. r.	2.60
Kogutovicz. Földr. isk. atlasz	2.50
Perényi. Bevezetés a természetrajzba	2.40
Beke M. Számtan, legújabb kiadás	2.80
Győry-Sztojanovits. Új Magyar Lant, I. rész .	—.80
Sztojanovits. Énektan, I. rész, 5. kiadás	1.80

III. OSZTÁLY.

Szinnyei J. Rendszeres magyar nyelvtan	—.—
Révy. Stilisztika	
Oldal. Német nyelvtan, II. rész	1.60
Oldal. Német olvasókönyv, II. rész	1.60
Bartos-Chovancsák. Francia nyelv, I. rész . .	2.40
Takács. Ó-kor	1.60
Kogutovicz. 10 térkép .	2.—
Dr. Lasz S. Földr. felsőbb leányisk. sz. III. r.	3.60
Kogutovicz. Földrajzi isk. atlasz	2.50
Roscoe-Legeza. Chemia	1.60
Vajdafy-Schmidt. Számtan, II. rész	1.60
Győry-Sztojanovits. Új Magyar Lant, II. rész .	1.20
Sztojanovits. Énektan, II. rész	1.80

IV. OSZTÁLY.

Négyesy. Stilisztika . .	3.40
Arany Toldi-ja (Magyar könyvtár)	—.60
Oldal. Német nyelvtan, II. rész	1.60
Oldal. Német olvasókönyv, II. rész	1.60
Bartos-Chovancsák. Francia nyelv, II. rész . .	2.—
Szigeti. Magyarország története II.	2.—
Kogutovicz. Rendszeres földr. isk. atlasz	2.—
Hahóthy. Természettan és csillagászati földrajz . . .	1.80
Lengyel A. Gazdaságtan	2.—
Csapodi-Gerlóczy. Egészségtan	2.—
Vajdafy-Schmidt. Számtan, II. rész	1.60
Győry-Sztojanovits. Új Magyar Lant, II. rész .	1.20
Sztojanovits. Énektan, II. rész	1.80

V. OSZTÁLY.

Riedl. Rhetorika és poetika	6.—
Arany. Buda halála . .	1.—
Szigligeti. Fenn az ernyő nincsen kas	—.60

Sophokles. Antigone. Ford. Csiky Gergely . . . . . 1.—
Dr. Szemák István. Német olvasókönyv felsőbb leányiskolák számára . . 3.60
Schiller. Wilhelm Tell. (Heinrich G. J. i. 21.) . . 1.20
Bartos-Chovancsák. Francia nyelv, I. és II. rész, (Kezdőknek) 4.40
Macher. Francia olvasókönyv, I. (Haladók) . . . 4.—
Takács. Ó- és középkor története 3.80
Kogutovicz. Történelmi atlasz, kötve . . . . . 3.—
Paszlavszky. Növénytan 4.—
Hahóthy. Természettan . 1.80
König-Beke. Algebra . 2.80
Abel. Mértan, I. . . . . 3.—
Győry-Sztojanovits. Új Magyar Lant, II. . . . 1.20

VI. OSZTÁLY.

Horváth Cyrill. Magyar nemzeti irodalom története, legújabb kiadás, felsőbb leányiskolák számára 1.60
Arany. Toldi estéje . . . 1.—
Gyulay. Vörösmarty életrajza 2.80
Shakespeare. Coriolanus. Ford. Petőfi. (J. i. 2.) 1.40
Dr. Szemák. Német olvasókönyv fels. leányisk. sz. . 3.60
Dr. Haraszti Gyula. Iphigenie auf Tauris . . —.60
Macher. Francia olvasókönyv, kezdők I. haladók II. rész . . . . . 4.—
Dr. Takács György. Az újkor története 3.40
Dr. Takács György. A magyar nemzet története, a felsőbb leányiskolák VI. oszt. számára 3.20
Kogutovicz. Tíz térkép atlasz . . . . . 2.—
Paszlavszky. Állattan . 4.40
Hahóthy. Természettan . 1.80
Mauritz. Algebra 2.80
Ábel Károly. Mértan I. 3.—
Szitnyay. Lélektan és neveléstan 1.20
Győry-Sztojanovits. Új Magyar Lant, II. . . . 1.20

Minden tankönyvből a legújabb kiadás veendő.

A leánygimnáziumi osztályok tankönyvjegyzéke az 1913—14. tanévre.

II. OSZTÁLY.

Négyesy: Magyar nyelvtan II. r. 3. j. k. Lampel, 97.006/911.
Négyesy: Magyar olvasókönyv II. r. 3. k. Lampel, 158.899/911.
Fodor-Székely: Liber Sexti 2. k. Szt. István-Társ., 42.526/909.
Lasz: Földrajz II. r. legújabb kiadás 85.755/911. (Lampel.)
Szterényi: Természetrajz 4. k. Lampel, 146.033/911.
Arany-Szijártó-Dietz: Számtan II. r. 3. j. k. Lampel, 49.805/911.

III. OSZTÁLY.

(Megnyilik 1913. szeptember 1-én.)

Négyesy: Rendszeres magyar nyelvt. 3. k. Lampel, 97.006/911.
Négyesy: Magyar olvasókönyv 2. k. Lampel 94.143/911.
Fodor-Székely: Liber Sexti II. r. Szt. István-Társ., 88.863/911.
Miklós-Kaiblinger: Német olvasókönyv nyevtannal I. r. 3 k. Lampel, 143.084/911.
Varga Ottó: Magyarország történelme. 7. k. Franklin, 154.050/911.
Lasz Samu: Földrajz III. r. 3. j. k. 31.714/911. Lampel, 31.714/911.
Arany-Szijártó-Dietz: Számtan. II. r. 3. j. k. Lampel, 49.805/911.
Kogutowicz: Földrajzi atlasz III. r. Magyar Földrajzi Intézet, 20.572/898.
Kogutowicz: Tíz térkép a hazai történelem tanításához 7. k. Magyar Földr. Int. 2614/897.

V. OSZTÁLY.

Arany János: Toldi estéje. Magyar Könyvtár. Lampel.
Cserép: Szemelvények Ovidius műveiből. 2. k. Lampel.
Dávid: Latin olvasókönyv I. 10. k. Lampel, 2253/904.
Fodor-Székely: Liber Sexti 2. k. Szt. István-Társ. 42.526/909.
Gyulai: Emlékbeszéd Eötvös felett 10. k. Franklin.
Hittrich: Szemelvények J. Caesarból 2. k. Franklin, J. Irók. 5105/909.
Jókai: Új földesúr. Lampel, Magyar Könyvtár.
König-Beke: Algebra 9 k. Athenaeum, 136.015/908.
Kogutovicz: Tört. isk. Atlasz. Magyar Földr. Int. 2604/897.
Kölcsey: Válogatott szónoki művei. Lampel, O. K.
Lóky: Geometria. Franklin.
Paszlavszky: Növénytan. 3. k. Athenaeum, 123.334/910.
Riedl: Retorika 7. k. Lampel, 4863/905.
Schiller: Wilhelm Tell 7. k. Franklin, Jeles I. 4682/903.
Schultz-Dávid: Kisebb latin nyelvtan. 10. k. Lampel, 2253/904
Szemák-Haitsch: Német olvasókönyv 3. 6. k. Athenaeum, 3063/903.
Szigligeti: Fenn az ernyő. Franklin, Olcsó Könyvtár.
Ujházy: Egyetemes történet. 1. r. 2. k. Szt. István-Társ. 49.276/911.
Albrecht: Német nyelvtan.

VI. OSZTÁLY.

Cserép: Vergilius Aeneis, 4. k. Franklin.
Hittrich: Sallustius de bello Jugurthino, 2. k. Franklin.
Köpesdy: Cicero Orationes selectae, 6. k.
Schultz-David: Kisebb latin nyelvtan 10. k. Lampel 2253/904.
Hittrich: Római régiségek. Kókai.
Maywald: Görög nyelvtan, 6. k. Kókai. 50.529/906.
Maywald: Görög gyakorló és olvasókönyv, 5. k. Kókai 98.452/910.
Geréb: Görög prózai szemelvények, 3. k. Athenaeum 144.059/908.
Kőnig-Beke: Algebra.
Lutter-Eberling: Geometria, 2. k. Franklin 4526/903.
Újházy: Egyetemes tört. 2. r. Szent István Társ. 31.987/912.
Kogutowitz: Történelmi atlasz 2. k. Földrajzi intézet, 2604/97.
Riedl: Poetika 6. k. Lampel, 3642/904.
Shakespeare: Julius Caesar, IV. k. Franklin.
Sophokles: Antigone, 3. k. Franklin, 22.424/883.
Vörösmarty: Két szomszédvár, 5. k. Franklin 13.735/889.
Zrinyi: Szigeti veszedelem. Lampel 4682/903.
Paszlavszky: Állattan 7. k. Athenaeum 118.682/910.
Szemák-Haitsch: Német olvasókönyv, 6. k. Lauffer 3062/903.
Schiller: Wilhelm Tell 7. k. Franklin 4682/903.
Lutter: Logaritmus 15. k. Franklin 24.284/892.

VII. OSZTÁLY.

Beöthy Zsolt: Irodalomtörténet. Athenaeum 1. r., 11. k.
Mikes: Válogatott törökországi levelei. Magyar könyvtár.
Balassa: Válogatott költeményei. Magyar könyvtár.
Balassa: A kurucvilág költészete. Magyar könyvtár.
Riedl: A magyar irodalom főirányai. Olcsó könytár.
Bartal-Malmossy-Paulovics T.: Livius XXI—XXII. Athen. 5. k.
Cserép: Szemelvények Vergilius Aeneiséből. Franklin (7. i. 57.) 3. k. 136.288/1911.
Köpesdy: Cicero Oratio in Catilinam I—IV. Franklin 3. k.,
Szemák: Német olvasók. Lauffer Vilmos 4. r., 5. k.
Haraszti: Iphigenie auf Tauris. Jeles Irók, Franklin.
Maywald: Görög nyelvtan. Kókai, 5. k., 50.529/906.
Csengery: Szemelvények Homeros Iliasából. Athenaeum 4. k.
Geréb: Prózai szemelvények. Athenaeum 3. k.
Újházy: Újkori tört., Szent István Társulat 3. r., 3425/904.
Lutter-Eberling: Algebra. Franklin 13. k.
Lutter-Eberling: Mértan. Franklin 9. k., 4526/903.

Kogutowitz: Tört. atlasz. A M. Földr. Int. R.-t. 3. r., 9. k. 2604. sz.
Csengery: Szemelvények Homeros Odysseiájából. Athenaeum 4. j. k.
Szíjártó: Természettan. Franklin 142.089/911.

VIII. OSZTÁLY.

Beöthy: Magy. irod. tört. II. r., 10. k., Athenaeum 26.116/1900.
Dávid-Pozder: Szemelvények Tacitusból. 2. k., Lampel 413/1901e.
Dr. Cserép J.: Római régiségek. 5. k., Franklin 396/1897.
Schultz-Dávid. Kisebb latin nyelvtan. 10. k., Lampel 2253/1904e.
Wirth: Szemelvények Q. Horatius Fl. műv. 2. k., Franklin 2863/1902e.
Maywald: Görög nyelvtan. 6. k., Kókai Lajos 5052a/906.
Dr. Csengeri J.: Sophokles Antigonéja. 2. k., Athenaeum, 71.930/906.
Szemák-Haitsch: Német olvasókönyv. III. r., 6. k., Lauffer V. 3062/1903.
Alexander Bernát: Madách: Ember tragédiája.
„ „ Wallenstein's Tod., Franklin 11.120/1886.
Ujházy: A magyar nemz. okny. tört. Szent István-Társulat 42.043/1906.
Kornis: A psychológia és logika elemei. Franklin 9537/1911.
Lutter-Éberling: Algebra. 13. k., Franklin 864/1906.
„ „ Geometria. 9. k., Franklin 4526/1903.
Fehér-Szekeres: Kisérleti fizika. 10. k., Franklin 54.189/1911.

Tartalom.

Oldal

I. Herder és Kant történetbölcselete. Irta: *Dr. Kelecsényi János.* . . 4
II. A gyakorlati és szemléltető oktatás iskolánkban. Írta: *Dr. Erődi Kálmán* 23
III. Az 1912—13. tanév története 27
IV. Tanári testület 30
V. Elvégzett tananyag az 1912—13. iskolai évben 36
VI. A felsőbb leányiskolai és leánygimnáziumi tanulók névsora és előmenetele 69
VII. Jelentés az érettségi vizsgálatról 101
VIII. A zongora tanfolyam növendékeinek előmenetele 105
IX. A Széchenyi önképzőkör működése 107
X. Szertárak ismertetése 111
XI. Ösztöndíjak és tandíjmentességek 115
XII. Statisztikai adatok 117
XIII. Tájékoztatás a jövő iskolai évre 119
XIV. Az 1913—1914. iskolaévben használandó tankönyvek jegyzéke . . 121